

**Raport z II etapu badań
wybranych grup społecznych Miasta Nowy Sącz
zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy.**

Badanie młodzieży do 25 roku życia.

*W tych czasach żyje nam się co raz gorzej, mimo tego że występuje dużo ułatwień,
najgorszym i najczęstszym problemem jest znalezienie pracy po ukończeniu nauki
(Respondent, uczeń III klasy gimnazjum)*

Spis treści

1.	Opis projektu	5
1.1	Cel projektu.....	5
1.2	Metoda badania	6
1.3	Opis próby.....	6
2	Streszczenie, najważniejsze wnioski	9
3	Opis wyników badania	13
3.1	Charakterystyka społeczno-ekonomiczna badanych osób	13
3.2	Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne powodujące zagrożenie wykluczeniem z rynku pracy i wykluczeniem społecznym z uwzględnieniem czynników wymienionych w raporcie (między innymi problem uzależnień).....	20
3.2.1	Stan uzależnienia poszczególnymi używkami.....	20
3.2.2	Problemy interpersonalne oraz dysfunkcje.....	30
3.2.3	Ubóstwo	32
3.2.4	Kwalifikacje zawodowe	34
3.2.5	Wykluczenie systemowe, zewnętrzne	37
3.3	Stan poczucia wykluczenia, elementy samooceny własnej sytuacji na rynku pracy	38
3.4	Identyfikacje barier wewnętrznych i zewnętrznych powodujących zagrożenie wykluczeniem z rynku pracy.....	40
3.5	Dotychczasowe doświadczenia zawodowe i plany zawodowe na przyszłość z uwzględnieniem między innymi oceny dotychczasowego doświadczenia zawodowego, oceny posiadanych kwalifikacji , aspiracji zawodowych, własnych wniosków i spostrzeżeń osób badanych	44
3.5.1	Doświadczenia zawodowe	44
3.5.2	Doświadczenia na rynku pracy	56
3.6	Problem pokoleniowego transmitowania biedy i bezrobocia, utrzymywania ze środków państwowych lub szarej strefy, rodzina i najbliższe środowisko, inne wskazania – obraz stylu życia poszczególnych grup społecznych	67
3.7	Katalog oczekiwanych form pomocy ułatwiających właściwe i pożądane funkcjonowanie w społeczeństwie i na rynku pracy,	76
3.8	Poziom wiedzy o możliwościach czerpania pomocy.	80
4	Wnioski i rekomendacje	84
5	Aneks z tabelami	85
6	Aneks z kwestionariuszem.....	104

Spis tabel i wykresów

Tabela 1 Płeć.....	7
Tabela 2 Wiek	8
Tabela 3 Stan cywilny.....	8
Tabela 4 Liczba osób w gospodarstwie domowym	14
Tabela 5 Dzieci w gospodarstwie domowym	14
Tabela 6 Ocena sytuacji materialnej.....	15
Tabela 7 Dochody gospodarstwa domowego	16
Tabela 8 Posiadane dobra materialne	17
Tabela 9 Posiadane przez respondenta środki finansowe – miary tendencji centralnej.....	17
Tabela 10 Posiadane przez respondenta środki finansowe	18
Tabela 11 Źródła utrzymania gospodarstwa domowego.....	19
Tabela 12 Uzależnienie od tytoniu	21
Tabela 13 Palenie papierosów.....	21
Tabela 14 Alkohol, spożycie kiedykolwiek w życiu	22
Tabela 15 Spożycie poszczególnych alkoholi w czasie ostatnich 30 dni	23
Tabela 16 Upijanie się	24
Tabela 17 Poziom uzależnienia alkoholem	25
Tabela 18 Znajomość narkotyków	26
Tabela 19 Stosowanie narkotyków	27
Tabela 20 Stosowanie narkotyków w czasie ostatniego miesiąca	28
Tabela 21 Problemy z narkotykami w otoczeniu badanych	29
Tabela 22 Ocena zdolności interpersonalnych.....	30
Tabela 23 Zdolności interpersonalne - ogólnie	31
Tabela 24 Ubóstwo materialne	32
Tabela 25 Brak danego dobra w gospodarstwie domowym ze względów finansowych.....	33
Tabela 26 Dochody netto gospodarstwa domowego	33
Tabela 27 Ocena poziomu kwalifikacji zawodowych.....	34
Tabela 28 Chęć kontynuacji nauki	34
Tabela 29 Powody braku zainteresowania kontynuacją nauki	35
Tabela 30 Poziom kwalifikacji a chęć kontynuacji nauki.....	36
Tabela 31 Pobieranie zasiłków dla bezrobotnych przez rodziców	37
Tabela 32 Zasiłki społeczne pobierane przez rodziców	37
Tabela 33 Poczucie wykluczenia z rynku pracy	38
Tabela 34 Poczucie wykluczenia z rynku pracy – odpowiedzi zagregowane	39
Tabela 35 Czynniki wpływające niekorzystanie na znalezienie pracy.....	40
Tabela 36 Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wykluczenia z rynku pracy	41
Tabela 37 Przyczyny trudności w poszukiwaniu pracy.....	42
Tabela 38 :Przyczyny pozostawiania bez pracy	42
Tabela 39 Utrudnienia w podjęciu pracy	43
Tabela 40 Liczba wykonywanych zawodów	44
Tabela 41 Zawód wykonywany.....	44
Tabela 42 Zawód wyuczony	45
Tabela 43 Zawód wykonywany a wyuczony.....	46

Tabela 44 Powody wyboru zawodu	48
Tabela 45 Zawód wykonywany a wcześniejsze zainteresowania	49
Tabela 46 Uczestnictwo w szkoleniach	49
Tabela 47 Powody braku udziału w szkoleniach	50
Tabela 48 Szkolenia, którymi są zainteresowani	51
Tabela 49 Możliwość odbycia stażu lub praktyki.....	52
Tabela 50 Udział w stażu lub praktyce	52
Tabela 51 Plany zawodowe	53
Tabela 52 W jakim zawodzie chcieliby pracować	54
Tabela 53 W ramach jakiej firmy?	55
Tabela 54 Ocena własnych kwalifikacji zawodowych	55
Tabela 55 Poziomy kwalifikacji zawodowych - samoocena	56
Tabela 56 Liczba pracodawców	56
Tabela 57 Forma zatrudnienia.....	57
Tabela 58 Praca w zawodzie obecnie	57
Tabela 59 Zakres godzin pracy w tygodniu	58
Tabela 60 Forma zatrudnienia obecnie.....	58
Tabela 61 Wykorzystanie kwalifikacji w pracy	59
Tabela 62 Stopień zagrożenia związany z utratą pracy.....	59
Tabela 63 Szanse na znalezienie pracy o podobnym charakterze.....	60
Tabela 64 Przyczyny małych szans znalezienia pracy	61
Tabela 65 Odsetek bezrobotnej młodzieży	61
Tabela 66 Okres pozostawania bez pracy	62
Tabela 67 Główna przyczyna ustania stosunku pracy.....	62
Tabela 68 Chęć podjęcia pracy we własnym zawodzie.....	63
Tabela 69 Chęć podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania.....	63
Tabela 70 Odrzucenie ofert pracy	64
Tabela 71 Powody nie podejmowania pracy.....	64
Tabela 72 Szacowanie szarej strefy - praca na czarno	65
Tabela 73 Stosunek do zatrudniania bez umowy	66
Tabela 74 Minimalne wynagrodzenie zachęcające do podjęcia pracy	66
Tabela 75 Pobieranie zasiłków dla bezrobotnych przez rodziców	67
Tabela 76 Zasiłki społeczne pobierane przez rodziców	67
Tabela 77 Wykształcenie ojca.....	68
Tabela 78 Wykształcenie matki	69
Tabela 79 Pasja, hobby w wolnym czasie	70
Tabela 80 Czynniki warunkujące udane życie	71
Tabela 81 Aktywność społeczna	72
Tabela 82 Członkostwo w organizacjach, stowarzyszeniach itp.....	72
Tabela 83 Aktywność sportowa.....	73
Tabela 84 Dyscyplina aktywności sportowej.....	73
Tabela 85 Postawy wobec naruszania dobra wspólnego.....	75
Tabela 86 Oczekiwanie pomocy w poszukiwaniu pracy	76
Tabela 87 Forma tej pomocy	77
Tabela 88 Na co przeznaczyć środki pomocy finansowej	78

Tabela 89 Oczekiwanie innej pomocy niż finansowa.....	79
Tabela 90 Formy pomocy na terenie Nowego Sącza	80
Tabela 91 W jakiej organizacji szukaliby pomocy	81
Tabela 92 Źródła informacji o szkoleniach pomagających w podjęciu pracy.....	82
Tabela 93 Źródła informacji pomocne w poszukiwaniu pracy	83
Tabela 94 Zawód wykonywany - pełna lista.....	85
Tabela 95 Zawód wyuczony - pełna lista.....	86
Tabela 96 Szkolenia - pełna lista.....	88
Tabela 97 Zawód, który chcieliby wykonywać - pełna lista.....	90
Tabela 98 Hobby, pasja - pełna lista	95
Tabela 99 Ocena poszczególnych zachowań społecznych	99
Tabela 100 Formy pomocy na terenie Nowego Sącza - pełna lista	101
Tabela 101 W jakiej organizacji szukaliby pomocy przede wszystkim - pełna lista.....	103
Wykres 1 Płeć	7
Wykres 2 Liczba osób w gospodarstwie domowym	13

1. Opis projektu

Niniejsze opracowanie, zawierające wyniki badania zrealizowanego wśród młodzieży do lat 25-ciu zamieszkujących miasto Nowy Sącz, powstało w wyniku umowy zawartej w dniu 30 września 2009 roku pomiędzy Urzędem Miasta Nowy Sącz a BBS Obserwator na potrzeby Sądeckiego Urzędu Pracy. Opis badania odnosi się do realizacji jednego z trzech wyróżnionych w umowie badań.

Autorzy opracowania: Dariusz Jacek Socąła i Przemysław Budziło.

1.1 Cel projektu

Wyniki badania zawierają przede wszystkim szczegółową charakterystykę badanej grupy i posłużą pogłębieniu wiedzy na jej temat oraz dadzą podstawę do podejmowania przez różne instytucje działań mających na celu zmniejszenie zagrożenia zjawiskiem wykluczenia społecznego i wykluczenia z rynku pracy – w tym działań aktywizujących i możliwości wdrażania ukierunkowanych programów na rzecz tych osób.

W szczególności przedmiotem badania było:

- charakterystyka społeczno-ekonomiczna badanej grupy
- zdefiniowanie czynników zewnętrznych i wewnętrznych powodujących zagrożenie wykluczeniem z rynku pracy i wykluczeniem społecznym z uwzględnieniem czynników wymienionych w raporcie, a mianowicie: problem uzależnień, wybór zawodu, mobilność, niechęć do odbywania staży, zarobki, środowisko społeczne.
- stan poczucia wykluczenia, elementy samooceny własnej sytuacji na rynku pracy
- dotychczasowe doświadczenia zawodowe i plany zawodowe na przyszłość z uwzględnieniem między innymi oceny dotychczasowego doświadczenia zawodowego, oceny posiadanych kwalifikacji, aspiracji zawodowych, własnych wniosków i spostrzeżeń osób badanych
- identyfikację barier wewnętrznych i zewnętrznych powodujących zagrożenie wykluczeniem z rynku pracy
- problem pokoleniowego transmitowania biedy i bezrobocia, utrzymywania ze środków państwowych lub szarej strefy, rodzina i najbliższe środowisko – obraz stylu życia
- katalog oczekiwanych form pomocy ułatwiających właściwe i pożądane funkcjonowanie w społeczeństwie i na rynku pracy,
- zbadanie poziomu wiedzy o możliwościach czerpania pomocy.

1.2 Metoda badania

Badania zrealizowano dwoma rodzajami technik badawczych w zależności o wieku badanych. Z uczniami przeprowadzono kwestionariuszowy wywiad audytoryjny natomiast z osobami niekontynuującymi nauki lub studentami wywiad kwestionariuszowy bezpośredni.

Badania przeprowadzono w dniach od 30 października 2009 do 15 listopada 2009 roku.

1.3 Opis próby

Badaną próbę młodzieży zawężiliśmy do czterech grup tj.

1. uczniów III klas gimnazjum
2. uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych
3. studentów
4. młodzieży która skończyła 18 lat i nie kontynuuje nauki

Wśród uczniów zaplanowaliśmy zrealizować łącznie 500 ankiet w 20 wylosowanych klasach, po około 250 wywiadów w każdej z rodzajów szkół.

W odniesieniu do studentów zaplanowaliśmy dobór kwotowy. Respondenci reprezentować powinni różne szkoły i kierunki studiów; po 50% kobiet i mężczyzn – łącznie przebadanych powinno być **100 osób**

W odniesieniu do młodzieży nie kontynuującej nauki zastosowaliśmy również dobór kwotowy. Respondenci reprezentować powinni 4 różne grupy wiekowe od 18 do 25 lat; po 50% kobiet i mężczyzn – łącznie przebadanych powinno być **100 osób**

Ostatecznie wielkość próby badanej młodzieży w wieku 15-25 lat wyniosła w trakcie badania **711** wywiadów. Wśród uczniów zrealizowano 501 wywiadów, wśród studentów 100, a wśród młodzieży niekontynuującej nauki 110 wywiadów.

Wśród badanej młodzieży współczynnik feminizacji wyniósł 109. Wiek badanej młodzieży odzwierciedla założoną strukturę próby co trzecia osoba badana wśród młodzieży to uczniowie III klasy gimnazjum (najczęściej 15-to latkowie), podobną grupę stanowią uczniowie II klasy

ponadgimnazjalnej (najczęściej 17-to latkowie), a pozostali to osoby pełnoletnie nie kontynuujące nauki lub studenci. Z uwagi na przewagę osób nieletnich stan cywilny większości badanej młodzieży to stan wolny (94,2%).

Tabela 1 Płeć

Zaznacz płeć respondenta	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Kobieta	258	51,5%	59	59,0%	54	49,1%	371	52,2%
Mężczyzna	243	48,5%	41	41,0%	56	50,9%	340	47,8%
Ogółem	501	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	711	100,0%

Wykres 1 Płeć

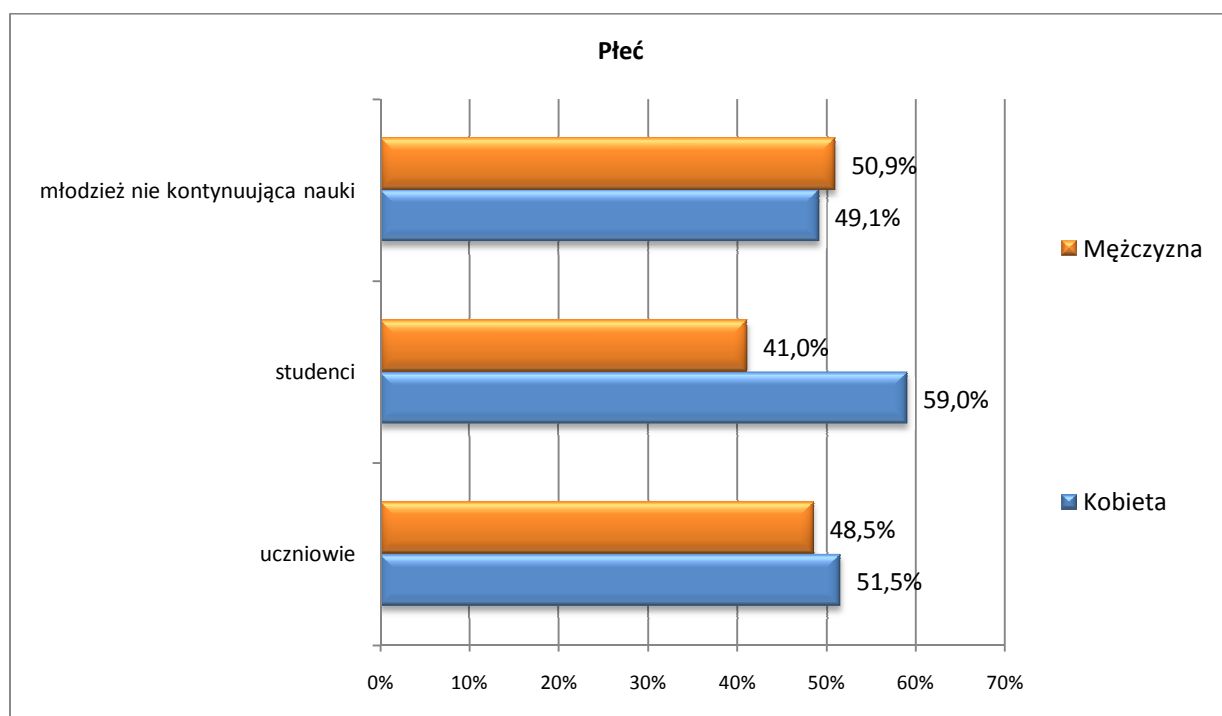

Tabela 2 Wiek

W jakim jesteś wieku?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
15 lat	221	46,8%	0	,0%	0	,0%	221	34,4%
17 lat	247	52,3%	0	,0%	0	,0%	247	38,4%
18 do 20 lat	4	,8%	30	37,5%	31	34,1%	65	10,1%
21 do 23 lat	0	,0%	31	38,8%	20	22,0%	51	7,9%
24 do 25 lat	0	,0%	19	23,8%	40	44,0%	59	9,2%
Ogółem	472	100,0%	80	100,0%	91	100,0%	643	100,0%

Tabela 3 Stan cywilny

.Jaki jest Pana(i) stan cywilny?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Kawaler / panna	464	97,5%	98	99,0%	82	75,2%	644	94,2%
Żonaty / zamężna	2	,4%	1	1,0%	26	23,9%	29	4,2%
Wolny związek/ konkubinat	10	2,1%	0	,0%	0	,0%	10	1,5%
Rozwiedziony / rozwiedziona / separacja	0	,0%	0	,0%	1	,9%	1	,1%
Ogółem	476	100,0%	99	100,0%	109	100,0%	684	100,0%

2 Streszczenie, najważniejsze wnioski

Niniejsze opracowanie zawiera wyniki badania, które zostało zrealizowane wśród młodzieży w wieku 15 do 25-ciu lat zamieszkujących miasto Nowy Sącz w dniach od 30 października 2009 do 15 listopada 2009 roku.

Sytuacja materialna badanych jest zróżnicowana, najlepiej swoją sytuację ocenili najmłodsi badani (15-to i 17-to latkowie) aż 74% z nich oceniało tę sytuację jako raczej dobrą lub bardzo dobrą. W grupie studentów oceny były nieco gorsze, 61% jest zadowolonych z sytuacji materialnej, a dla 39% jest ona znośna. Najgorzej sytuację materialną rodziny oceniała młodzież pełnoletnia niekontynuująca nauki, prawie 60% z nich oceniało tę sytuację jako znośną, a tylko 38% jako raczej dobrą. Trudną sytuację materialną tej grupy młodzieży potwierdzają deklaracje co do kwoty, którą mogą dysponować w miesiącu. 37% badanych w tej grupie dysponuje w miesiącu kwotą nie przekraczającą 500 zł.

17% badanych wskazało, że w ich gospodarstwie domowym pobierane są zasiłki socjalne, a w przypadku 9% zasiłki dla bezrobotnych.

Wykluczenie z rynku pracy spowodowane uzależnieniem może objąć grupę: 9% młodzieży, która jest uzależniona tytoniem, 12% młodzieży uzależnionej alkoholem oraz od 9% do 33% uzależnionych od innych środków psychoaktywnych (w tym najczęściej narkotyków).

Za osoby silnie uzależnione od tytoniu można uznać te, które wypalają codziennie minimum sześć papierosów. W badanej populacji młodzieży osoby te stanowią 9%, najczęściej jest to młodzież w wieku 18-25 lat nie kontynuująca nauki (29%).

W całej populacji badanej młodzieży osoby uzależnione od alkoholu mogą stanowić grupę 12% badanych. Stosunkowo najwięcej tych osób jest wśród młodzieży nie kontynuującej nauki (prawie 16%) oraz uczniów (13%), podczas gdy najmniej wśród studentów (tylko 5%).

Problem uzależnienia narkotykami wśród młodzieży może sięgać od minimum 9% do maksymalnie 33%. Co czwarty z badanych osób w wieku 15 lat do 25 lat używał w ostatnim miesiącu marihuany (haszyszu) raz do maksymalnie 5-ciu razy. W grupie tej stosunkowo częściej występują studenci oraz młodzież niekontynuująca nauki niż najmłodsza grupa badanych.

Wykluczenie z rynku pracy spowodowane dysfunkcją interpersonalną może obejmować grupę 5% badanej młodzieży. Osoby te stosunkowo najczęściej występują wśród uczniów oraz osób niekontynuujących nauki.

Wykluczenie z rynku pracy spowodowane ubóstwem może dotyczyć 18% młodzieży z gospodarstw domowych, których łączny dochód nie przekracza 1500 zł. Tak zwany wskaźnik ubóstwa materialnego liczony dla całego województwa Małopolskiego w roku 2007 wynosił 14%.

Wykluczenie z rynku pracy spowodowane niskimi kwalifikacjami może dotyczyć 23% badanej młodzieży, jednak należy pamiętać, że w grupie tej znajduje się bardzo dużo uczniów gimnazjów, którzy nie ukończyli procesu edukacyjnego. Wskaźnik ten dla młodzieży nie kontynuującej nauki wynosi 3%. Wydaje się, że badana młodzież raczej wysoko ocenia swoje kwalifikacje, jeżeli problem wykluczenia jest związany z umiejętnościami badanych to tym elementem może być raczej brak wiary we własne siły. 9% młodzieży nie wierzy w swoje siły stąd nie zamierza w przyszłości kontynuować nauki (a co za tym idzie rozwijać swoich kwalifikacji), odsetek ten wśród młodzieży niekontynuującej nauki wynosi 17%.

Wykluczenie z rynku pracy spowodowane systemowymi czynnikami zewnętrznymi może dotyczyć grupy od 13% do 20% badanej młodzieży. Młodzież zagrożona wykluczeniem z rynku pracy poprzez doświadczenie pobierania zasiłku społecznego przez rodziców obejmuje grupę 13% osób w wieku 15-25 lat. Sytuacja ta częściej dotyczy najmłodszych badanych niż innych grup młodzieży. Natomiast 20% badanej młodzieży w wieku 15-25 lat jest zagrożona wykluczeniem z rynku pracy w wyniku doświadczenia sytuacji związanej z pobieraniem zasiłku dla bezrobotnych przez co najmniej jednego z rodziców.

Poczucie wykluczenia z rynku pracy deklaruje 8% badanej młodzieży. W przypadku młodzieży niekontynuującej nauki odsetek ten wynosi **15%**.

45% badanej młodzieży nie zgadza się ze zdaniem, że „nie ma żadnych szans na znalezienie pracy zgodnej z kwalifikacjami”.

Najsilniej na trudności w znalezieniu pracy wpływa sytuacja gospodarcza w kraju, brak miejsc pracy w danym zawodzie, brak wiar we własne siły, brak satysfakcjonującego wynagrodzenia i brak odpowiednich kwalifikacji. Wymieniane przez badanych czynniki wpływające na poszukiwanie pracy podzielono na te o charakterze wewnętrznym oraz te o charakterze zewnętrznym. W wyniku tego porównania okazuje się, że trudności powodowane przez czynniki wewnętrzne przeważają nad zewnętrznymi. 88% badanej młodzieży wskazywało bowiem któryś z czynników wewnętrznych podczas gdy wskazania na czynniki zewnętrzne deklarowało 62% badanych.

Przyczyną dalszego pozostawania bez pracy są przede wszystkim zbyt niskie wynagrodzenia. W dalszej kolejności wskazywano też niechęć osobistą do podjęcia stałej pracy, konieczność dojeżdżania poza miejsce zamieszkania oraz brak ofert pracy dla zawodu wyuczonego.

Doświadczenia zawodowe wśród badanej młodzieży ma już za sobą 38% badanych. Spośród nich, co druga osoba do chwili obecnej wykonywała co najmniej dwa zawody. Stąd wyniki, że większość tych osób ma już spore doświadczenie w ramach różnych wykonywanych zawodów.

16% młodzieży niekontynuującej nauki nie posiada jeszcze zawodu wykonywanego, a aż 55% deklaruje, że nie posiada zawodu wyuczonego.

Doświadczenie zatrudnienia deklaruje nieco ponad jedna trzecia badanych (38%). Co druga spośród tych osób wykonywała już pracę u co najmniej dwóch różnych pracodawców.

Wśród badanej młodzieży znaleźli się reprezentanci wszystkich możliwych form zatrudnienia. Najliczniejsza grupa badanej młodzieży **doświadczyła nielegalnej formy zatrudnienia** – tzn. bez żadnej umowy (43%), w drugiej kolejności można wyróżnić grupę młodzieży, która doświadczyła stosunku pracy w oparciu o umowę na czas określony (28%), a w trzeciej kolejności młodzież ma do czynienia z zatrudnieniem w oparciu o umowę o dzieło lub zlecenie (24%).

Odsetek bezrobotnych wśród młodzieży w wieku 18-25 lat wynosi 12%, jednak wśród młodzieży nie kontynuującej nauki wskaźnik ten wzrasta do 22%.

Problem pokoleniowego transmitowania biedy oraz zagrożenia wykluczeniem z rynku pracy dotyczyć może co piątego badanego w wieku 15-25 lat, gdyż taka właśnie grupa osób doświadczyła sytuacji pobierania zasiłku dla bezrobotnych przez któregoś z rodziców. W przypadku 5% sytuacja ta dotyczyła zarówno ojca jak i matki.

13% badanej młodzieży wskazało, że ich rodzice pobierali lub nadal pobierają jakieś zasiłki społeczne.

Oczekiwanie wsparcia w procesie poszukiwania pracy deklaruje 45% badanej młodzieży w wieku 15-tu i 17-tu lat. Młodzież ta chciałaby, żeby ta pomoc polegała na znalezieniu konkretnej oferty pracy (53%), a dopiero w dalszej kolejności wskazywano na pomoc w poszukiwaniu kursów i szkoleń oraz pomoc finansową. W poszczególnych grupach badanej młodzieży zaznaczyły się interesujące różnice. Mianowicie najmłodsi badani (uczniowie) oraz studenci zdecydowanie częściej oczekują pomocy polegającej na doradztwie w poszukiwaniu ofert pracy, kursów lub szkoleń, podczas gdy młodzież nie kontynuująca nauki oczekuje głównie pomocy finansowej (46%).

Znajomość organizacji niosących pomoc społeczną w Nowym Sączu jest wysoka ale wiedza o możliwościach czerpania pomocy wydaje się niewystarczająca. 72% badanej młodzieży potrafi wymienić jakieś organizacje i formy pomocy na terenie Nowego Sącza. Badana młodzież najczęściej słyszała o takich formach pomocy społecznej w mieście Nowy Sącz jak MOPS, Caritas oraz różne zasiłki i dofinansowania. Jednak 35% badanej młodzieży w sytuacjach trudnych życiowo nie wiedziałaby gdzie szukać pomocy, a pozostali skierowaliby się przede wszystkim do rodziny, przyjaciół lub znajomych.

Badana młodzież **poszukiwanie informacji o szkoleniach** pomagających w podjęciu pracy rozpocznie od Urzędu Pracy, a w drugiej kolejności przeglądać będzie informacje prasowe. Świadomość uzyskania w tej kwestii pomocy w Urzędzie Pracy najwyższa jest wśród studentów 85%, a najniższa w grupie młodzieży nie kontynuującej nauki 62%.

Zdaniem badanej młodzieży **pomoc w poszukiwaniu pracy** można znaleźć przede wszystkim w Urzędzie Pracy (73%), a w dalszej kolejności również w prasie (47%). Świadomość uzyskania pomocy w Urzędzie Pracy w kwestii poszukiwania zatrudnienia najwyższa jest w grupie studentów 84% a najniższa wśród uczniów (70%).

Na koniec każdej z ankiet wypełnianej przez uczniów zostawiono wolne miejsce z prośbą o dopisanie swojego komentarza do przeprowadzanych badań. Cytujemy kilka ciekawszych wypowiedzi badanych, które mogą pomóc w interpretacji danych ilościowych i mogą stanowić ciekawe myśli przewodnie dla czytającego niniejszy raport.

W tych czasach żyje nam się co raz gorzej, mimo tego że występuje dużo ułatwień, najgorszym i najczęstszym problemem jest znalezienie pracy po ukończeniu nauki

Brak wysokich technologii w Polsce. Za dużo procedur

Taka ankieta nie ma sensu, ponieważ biorąc pod uwagę ludzi z różnym stanem majątkowym, nie będzie ona po ujawnieniu ogólnych (procentowych) wyników miała wpływu na poprawę czegokolwiek

Polska ma system, który utrudnia znalezienie pracy. Same papierki, urzędy itp. biurokracja.

3 Opis wyników badania

3.1 Charakterystyka społeczno-ekonomiczna badanych osób

Badana młodzież w Nowym Sączu zamieszkuje gospodarstwa domowe złożone najczęściej z 4 osób. Połowa badanych mieszka w gospodarstwach domowych liczących maksymalnie 5 członków, podczas gdy druga część badanej populacji zamieszkuje gospodarstwa liczniejsze niż 5.

Uczniowie (młodsza grupa wiekowa) mieszkają w liczniejszych gospodarstwach domowych niż osoby reprezentujące grupę pełnoletnich.

Wykres 2 Liczba osób w gospodarstwie domowym

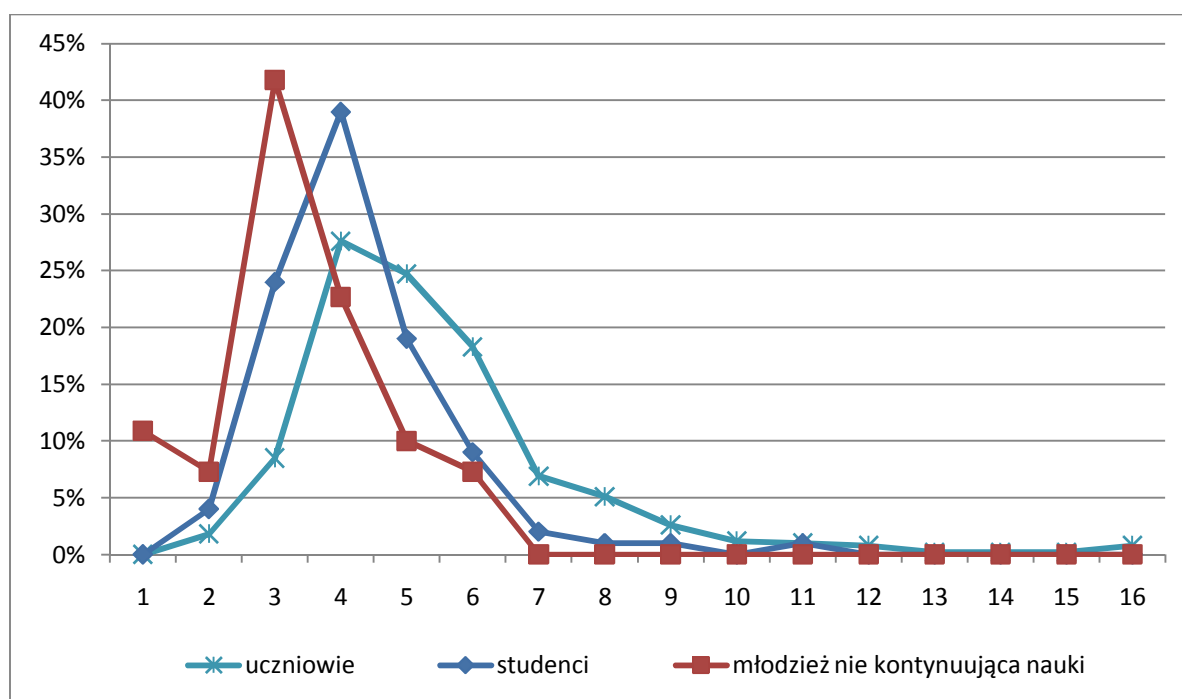

Tabela 4 Liczba osób w gospodarstwie domowym

Ile osób (łącznie z Panem/nią) liczy Pana(i) gospodarstwo domowe?	N ważnych	Średnia	Maksimum	Minimum	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe
	703	5	20	1	5	4	2

W trzech badanych przypadkach na cztery w gospodarstwie domowym badanego zamieszkuje młodzież niepełnoletnia.

Tabela 5 Dzieci w gospodarstwie domowym

Czy w gospodarstwie domowy są dzieci w wieku do 18 lat	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	442	88,8%	38	38,4%	46	41,8%	526	74,4%
Nie	56	11,2%	61	61,6%	64	58,2%	181	25,6%
Ogółem	498	100,0%	99	100,0%	110	100,0%	707	100,0%

Nieco ponad połowa badanej młodzieży ocenia sytuację materialną swojej rodziny jako raczej dobrą, 31% badanych ocenia ją na poziomie średnim, a 11% uznaje ją jako bardzo dobrą. Niespełna 3% badanej młodzieży określało sytuację materialną jako raczej złą lub bardzo złą.

Najlepiej swoją sytuację materialną ocenili najmłodsi badani (15-to i 17-to latkowie) aż 74% z nich oceniało tę sytuację jako raczej dobrą lub bardzo dobrą. W grupie studentów oceny były nieco gorsze, choć 61% jest zadowolonych z sytuacji materialnej to 39% uznało, że jest ona znośna. Najgorzej sytuację materialną rodziny oceniała młodzież pełnoletnia niekontynuująca nauki, prawie 60% z nich oceniało tę sytuację jako znośną, a tylko 38% jako raczej dobrą.

Tabela 6 Ocena sytuacji materialnej

Jak Pan(i) ocenia sytuację materialną swojej rodziny?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Powodzi nam się bardzo dobrze	69	14,0%	6	6,0%	0	,0%	75	10,7%
Powodzi nam się raczej dobrze	293	59,4%	55	55,0%	42	38,5%	390	55,6%
Powodzi nam się znośnie, średnio	114	23,1%	39	39,0%	64	58,7%	217	30,9%
Powodzi nam się raczej źle	6	1,2%	0	,0%	3	2,8%	9	1,3%
Powodzi nam się bardzo źle, jestem w ciężkiej sytuacji materialnej	11	2,2%	0	,0%	0	,0%	11	1,6%
Ogółem	493	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	702	100,0%

Wśród badanej młodzieży 38% nie potrafi odpowiedzieć na pytanie o łączne dochody gospodarstwa domowego, a co dziesiąta osoba odmawia udzielenia odpowiedzi. Co czwarty badany przedstawiciel młodzieży w wieku 15 do 25 lat wskazuje, że łączne dochody gospodarstwa domowego to wartość netto pomiędzy 2000 zł a 4000 zł. Podobnej wielkości grupy młodzieży (w granicach 13%) deklarowały dochody niższe niż 2000 zł lub wyższe niż 4000 zł.

Najmłodszy badani częściej niż pozostałe dwie grupy młodzieżowe deklarowały niewiedzę odnośnie do dochodu gospodarstwa domowego. Najpełniejszą wiedzę w kwestiach dochodu posiadali reprezentanci młodzieży niekontynuującej nauki, tylko dwie osoby w tej grupie wskazały odpowiedź nie wiem. Stosunkowo najwyższe dochody gospodarstwa domowego charakteryzują grupę badanych studentów, a nieco niższe grupę młodzieży nie kontynuującej nauki.

Tabela 7 Dochody gospodarstwa domowego

Ile wynoszą miesięczne, łączne dochody netto wszystkich osób w gospodarstwie domowym?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Do 1000 zł	22	4,5%	1	1,0%	0	,0%	23	3,3%
1000 – 1500 zł	23	4,7%	3	3,0%	1	,9%	27	3,9%
1500 – 2000 zł	27	5,6%	4	4,0%	8	7,3%	39	5,6%
2000 – 3000 zł	42	8,6%	5	5,0%	40	36,4%	87	12,5%
3000 – 4000 zł	42	8,6%	22	22,0%	23	20,9%	87	12,5%
4000 – 5000 zł	19	3,9%	11	11,0%	11	10,0%	41	5,9%
powyżej 5000 zł	37	7,6%	10	10,0%	5	4,5%	52	7,5%
odmowa odpowiedzi	40	8,2%	15	15,0%	20	18,2%	75	10,8%
nie wiem	234	48,1%	29	29,0%	2	1,8%	265	38,1%
Ogółem	486	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	696	100,0%

W celu pełniejszego zapoznania się z sytuacją ekonomiczną gospodarstw domowych badanych osób zadano pytanie o posiadane dobra materialne. Prawie wszystkie badane osoby mieszkają w gospodarstwach domowych, które wyposażone są w telewizor, lodówkę, minimum jeden telefon komórkowy, pralkę automatyczną oraz komputer (wskazania od 99,4% do 97,6%). W miejscu zamieszkania 94% badanych zadeklarowało możliwość korzystania z Internetu.

Telefon stacjonarny w gospodarstwie domowym posiada 76% badanych, a antenę satelitarną 69%.

Tabela 8 Posiadane dobra materialne

Które z wymienionych dóbr znajdują się na wyposażeniu Pana gospodarstwa domowego?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Telewizor	440	99,1%	100	100,0%	110	100,0%	650	99,4%
Lodówka	440	99,1%	100	100,0%	110	100,0%	650	99,4%
Telefon komórkowy	442	99,5%	100	100,0%	107	97,3%	649	99,2%
Pralka automatyczna	437	98,4%	98	98,0%	105	95,5%	640	97,9%
Komputer	435	98,0%	98	98,0%	105	95,5%	638	97,6%
Internet	417	93,9%	98	98,0%	100	90,9%	615	94,0%
Samochód osobowy	395	89,0%	85	85,0%	86	78,2%	566	86,5%
Odtwarzacz DVD	398	89,6%	78	78,0%	64	58,2%	540	82,6%
Kuchenka mikrofalowa	343	77,3%	88	88,0%	81	73,6%	512	78,3%
Telefon stacjonarny	365	82,2%	68	68,0%	62	56,4%	495	75,7%
Antena satelitarna	346	77,9%	55	55,0%	51	46,4%	452	69,1%
Motocykl	90	20,3%	10	10,0%	20	18,2%	120	18,3%

Młodzież dodatkowo zapytano o wielkość środków finansowych jakimi mogą osobiście dysponować w ciągu miesiąca. Najliczniejsza grupa osób wskazywała kwotę 50 zł (dominanta). Co druga badana osoba dysponuje maksymalnie kwotą 115 zł.

Tabela 9 Posiadane przez respondenta środki finansowe – miary tendencji centralnej

Jaką kwotą pieniędzy dysponuje Pan(i) osobiście, średnio w miesiącu	N ważnych	Średnia	Maksimum	Minimum	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe
	584	359	4000	1	115	50	530

Najmłodsi badani dysponują najmniejszymi kwotami, najczęściej są to wartości do 100 zł miesięcznie. W grupie studentów kwota, którą osoby te najczęściej mogą dysponować miesięcznie to wartość od 101 do 1000 zł. Największymi kwotami w porównaniu z innymi badanymi mogą dysponować osobiście reprezentanci młodzieży nie kontynuującej nauki. Częściej od innych badanych deklarowali dysponowanie w miesiącu kwotą powyżej 1000 zł, trzeba jedna zwrócić uwagę, że spora część młodzieży w tym segmencie deklarowała dysponowanie kwotą 101 zł do 500zł. W tej grupie badanej

młodzieży możemy obserwować rozwarstwienie na biednych i zamożnych, co będzie weryfikowane w dalszej części niniejszego opracowania.

Tabela 10 Posiadane przez respondenta środki finansowe

Jaką kwotą pieniędzy dysponuje Pan(i) osobiście, średnio w miesiącu	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
do 100 zł	285	56,7%	7	7,0%	3	2,7%	295	41,4%
101 do 500 zł	105	20,9%	32	32,0%	38	34,5%	175	24,5%
501 do 1000 zł	111	22,1%	57	57,0%	24	21,8%	192	26,9%
1001 do 4000zł	2	,4%	4	4,0%	45	40,9%	51	7,2%
Ogółem	503	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	713	100,0%

Badaną młodzież prosiliśmy o stwierdzenie jakie są źródła utrzymania się ich gospodarstw domowych. Zdecydowana większość badanych deklarowała, że takim źródłem jest stała praca (89% badanych). W przypadku 35% badanych takim źródłem jest działalność gospodarcza, a w 31% dorywcza praca zlecona. Zdaniem co trzeciej badanej osoby jednym ze źródeł utrzymania gospodarstwa domowego jest niezarobkowe źródło dochodu, a mianowicie renta lub emerytura.

Niespełna 17% badanych wskazało, że we ich gospodarstwie domowym pobierane są zasiłki socjalne, a w przypadku 9% zasiłki dla bezrobotnych.

Tabela 11 Źródła utrzymania gospodarstwa domowego

Proszę wskazać wszystkie źródła utrzymania gospodarstwa domowego?		Grupa młodzieżowa							
		uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Stała praca	Tak	373	86,3%	92	92,0%	104	94,5%	569	88,6%
	Nie	38	8,8%	8	8,0%	6	5,5%	52	8,1%
	Nie wiem	21	4,9%	0	,0%	0	,0%	21	3,3%
	Ogółem	432	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	642	100,0%
Działalność gospodarcza	Tak	132	37,7%	36	36,0%	28	25,7%	196	35,1%
	Nie	169	48,3%	64	64,0%	81	74,3%	314	56,2%
	Nie wiem	49	14,0%	0	,0%	0	,0%	49	8,8%
	Ogółem	350	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	559	100,0%
Dorywcza praca zlecona – poniżej 35 godzin tygodniowo	Tak	69	21,5%	31	31,0%	64	58,7%	164	30,9%
	Nie	207	64,5%	69	69,0%	45	41,3%	321	60,6%
	Nie wiem	45	14,0%	0	,0%	0	,0%	45	8,5%
	Ogółem	321	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	530	100,0%
Emerytura lub renta	Tak	136	39,5%	20	20,0%	24	21,8%	180	32,5%
	Nie	189	54,9%	80	80,0%	86	78,2%	355	64,1%
	Nie wiem	19	5,5%	0	,0%	0	,0%	19	3,4%
	Ogółem	344	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	554	100,0%
Zasiłki dla bezrobotnych	Tak	25	8,1%	4	4,0%	15	13,8%	44	8,5%
	Nie	241	78,5%	96	96,0%	94	86,2%	431	83,5%
	Nie wiem	41	13,4%	0	,0%	0	,0%	41	7,9%
	Ogółem	307	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	516	100,0%
Zasiłki socjalne – publiczne i prywatne	Tak	69	21,9%	5	5,0%	13	11,9%	87	16,6%
	Nie	174	55,2%	95	95,0%	96	88,1%	365	69,7%
	Nie wiem	72	22,9%	0	,0%	0	,0%	72	13,7%
	Ogółem	315	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	524	100,0%
Inne	Tak	8	3,2%	4	4,0%	2	1,8%	14	3,1%
	Nie	128	51,2%	96	96,0%	105	96,3%	329	71,7%
	Nie wiem	114	45,6%	0	,0%	2	1,8%	116	25,3%
	Ogółem	250	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	459	100,0%

3.2 Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne powodujące zagrożenie wykluczeniem z rynku pracy i wykluczeniem społecznym z uwzględnieniem czynników wymienionych w raporcie (między innymi problem uzależnień)

Zgodnie z opracowanym raportem z pierwszego etapu badania nad wykluczeniem z rynku pracy wśród mieszkańców Nowego Sącza ustalono, że czynniki powodujące zagrożenie wykluczeniem z rynku pracy to przede wszystkim uzależnienia od środków psychoaktywnych, problemy interpersonalne oraz dysfunkcje, ubóstwo, poziom kwalifikacji zawodowych oraz wykluczenie systemowe. Poniżej opisujemy szczegółowo każdy z czynników w odniesieniu do populacji badanej młodzieży.

3.2.1 Stan uzależnienia poszczególnymi używkami

W odniesieniu do stosowanych środków psychoaktywnych skupiliśmy się na następujących substancjach: tytoń, podstawowe rodzaje alkoholi (piwo, wino i wódka) oraz najpopularniejsze środki o działaniu narkotycznym. Określając poziom uzależnienia poszczególnymi środkami zastosowano metodę wykorzystywaną w badaniach prowadzonych w ramach ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs). Poniżej opisano poziom uzależnienia poszczególnymi środkami psychoaktywnymi w badanej populacji.

3.2.1.1 Tytoń

Wśród badanej młodzieży 76% to osoby nie palące. Osoby te najczęściej należą do grupy uczniów i studentów, wśród młodzieży nie kontynuującej nauki odsetek nie palących jest najniższy i wynosi 63%. Za osoby silnie uzależnione od tytoniu można uznać te, które wypalają codziennie minimum sześć papierosów. W badanej populacji młodzieży osoby te stanowią 9%, najczęściej jest to młodzież w wieku 18-25 lat nie kontynuująca nauki (29%).

Tabela 12 Uzależnienie od tytoniu

Biorąc pod uwagę ostatnie 30 dni, ile średnio wypalał(a) Pan(i) papierosów w tym okresie?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie palący	386	78,0%	81	81,0%	69	62,7%	536	76,0%
sporadycznie palący	82	16,6%	12	12,0%	9	8,2%	103	14,6%
uzależnieni palacze	27	5,5%	7	7,0%	32	29,1%	66	9,4%
Ogółem	495	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	705	100,0%

Tabela 13 Palenie papierosów

Biorąc pod uwagę ostatnie 30 dni, ile średnio wypalał(a) Pan(i) papierosów w tym okresie?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Mniej niż 1 papieros tygodniowo	24	4,8%	0	,0%	1	,9%	25	3,5%
Mniej niż 1 papieros dziennie	13	2,6%	2	2,0%	1	,9%	16	2,3%
1-5 papierosów dziennie	45	9,1%	10	10,0%	7	6,4%	62	8,8%
6-10 dziennie	11	2,2%	4	4,0%	16	14,5%	31	4,4%
11-20 dziennie	8	1,6%	3	3,0%	15	13,6%	26	3,7%
więcej niż 20 papierosów dziennie	8	1,6%	0	,0%	1	,9%	9	1,3%
W ogóle nie palę	386	78,0%	81	81,0%	69	62,7%	536	76,0%
Ogółem	495	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	705	100,0%

3.2.1.2 Alkohol

W badanej grupie wiekowej istotnym elementem w badaniu uzależnienia od alkoholu jest stwierdzenie poziomu pełnej abstynencji (nigdy nie próbował/a). Wczesne skosztowanie alkoholu w młodym wieku powoduje wzrost prawdopodobieństwa ciężkiego uzależnienia w okresie dojrzałości.

Poziom abstynencji alkoholowej wśród badanej młodzieży wynosi 24%, jest on najwyższy w najmłodszej grupie (15-to i 17-to Latków) i wynosi 29%. Wynik ten potwierdza wcześniejsze badania w tym ESPAD wskazujące, że inicjacja alkoholowa odbywa się wśród młodzieży bardzo wcześnie. Najmniej liczna grupa abstynentów została zaobserwowana wśród studentów – zaledwie 6%.

Tabela 14 Alkohol, spożycie kiedykolwiek w życiu

Ile razy w życiu zdarzyło się Panu(i) w ogóle wypić jakiegokolwiek napój alkoholowy taki jak wino, piwo, wódka, drink alkoholowy, itp.?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie pił nigdy	142	28,9%	6	6,0%	20	18,3%	168	24,0%
pił jakiegokolwiek alkohol	350	71,1%	94	94,0%	89	81,7%	533	76,0%
Ogółem	492	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	701	100,0%

Najpopularniejszym alkoholem wśród badanej młodzieży jest piwo, które 40% badanych spożywało kilkakrotnie w czasie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Najczęściej po ten alkohol sięgali pełnoletni badani tj. studenci i młodzież nie kontynuująca nauki (61% i 60% odpowiednia). Można też, zauważyć, że jeżeli najmłodszy sięgają po piwo to nieco częściej nadużywają tego alkoholu niż pełnoletnia młodzież – 7% najmłodszych deklaruje, że spożywali piwo co najmniej 10 razy w czasie ostatniego miesiąca, podczas gdy odsetek ten w przypadku pozostałych grup młodzieży wynosi około 4%.

Tabela 15 Spożycie poszczególnych alkoholi w czasie ostatnich 30 dni

Proszę przypomnieć sobie ostatnie 30 dni. Ile razy, jeżeli w ogóle, pił(a) Pan(i) w tym okresie następujące rodzaje alkoholu: Piwo	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
0 razy	292	62,9%	35	35,0%	40	36,7%	367	54,5%
od 1 do 9 razy	140	30,2%	61	61,0%	65	59,6%	266	39,5%
10 razy i więcej	32	6,9%	4	4,0%	4	3,7%	40	5,9%
Ogółem	464	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	673	100,0%
Proszę przypomnieć sobie ostatnie 30 dni. Ile razy, jeżeli w ogóle, pił(a) Pan(i) w tym okresie następujące rodzaje alkoholu: Wino	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
0 razy	374	87,0%	58	58,0%	63	57,8%	495	77,5%
od 1 do 9 razy	49	11,4%	42	42,0%	46	42,2%	137	21,4%
10 razy i więcej	7	1,6%	0	,0%	0	,0%	7	1,1%
Ogółem	430	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	639	100,0%
Proszę przypomnieć sobie ostatnie 30 dni. Ile razy, jeżeli w ogóle, pił(a) Pan(i) w tym okresie następujące rodzaje alkoholu: Wódka	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
0 razy	306	67,8%	51	51,0%	65	59,6%	422	63,9%
od 1 do 9 razy	124	27,5%	48	48,0%	43	39,4%	215	32,6%
10 razy i więcej	21	4,7%	1	1,0%	1	,9%	23	3,5%
Ogółem	451	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	660	100,0%

Wśród badanej młodzieży co trzeci doświadczył już sytuacji upicia się, najczęściej do tych sytuacji przyznawała się młodzież nie kontynuująca nauki, a najrzadziej uczniowie. W czasie ostatniego miesiąca co dziesiąty badany upił się minimum raz.

Tabela 16 Upijanie się

Ile razy zdarzyło się Panu(i) upić		Grupa młodzieżowa							
		uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
w życiu w ogóle, do tej pory?	0 razy	292	61,3%	55	55,0%	43	39,4%	390	56,9%
	od 1 do 9 razy	139	29,2%	38	38,0%	60	55,0%	237	34,6%
	10 razy i więcej	45	9,5%	7	7,0%	6	5,5%	58	8,5%
	Ogółem	476	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	685	100,0%
w ciągu ostatnich 30 dni?	0 razy	396	88,0%	90	90,0%	93	86,1%	579	88,0%
	od 1 do 9 razy	44	9,8%	10	10,0%	15	13,9%	69	10,5%
	10 razy i więcej	10	2,2%	0	,0%	0	,0%	10	1,5%
	Ogółem	450	100,0%	100	100,0%	108	100,0%	658	100,0%

Kolejne pytania o spożywanie alkohol odnosiły się do spożycia poszczególnych jego rodzajów w okresie ostatniego miesiąca. Respondenci mieli za zadanie wskazanie ile jednostek alkoholu, mierzonych standardowo (kieliszek wódki, piwo 0,5l, lampka wina 150ml) wypili w tym okresie. Pytanie to uzupełniono o deklaracje jednorazowego spożycia dużych ilości alkoholu tj. wypicie pod rząd pięć i więcej standardowych ilości alkoholu oraz dopytano o sytuacje nietrzeźwości alkoholowej. Na podstawie tych pytań opracowaliśmy pomiar poziomu uzależnienia alkoholowego. Za osoby uzależnione uznaliśmy, te które w czasie ostatniego miesiąca sięgały po dany alkohol częściej niż 10 razy oraz deklarowały, że w czasie ostatniego miesiąca zdarzyło się im co najmniej 3 razy wypić pod rząd pięć i więcej standardowych jednostek danego alkoholu (drinków, piw etc.)

Za osoby zagrożone uzależnieniem uznano osoby które: w czasie ostatniego miesiąca sięgały po dany alkohol kilka razy (od 1 do 9) oraz deklarowały, że w czasie ostatniego miesiąca zdarzyło się im się raz lub dwa razy wypić pod rząd pięć i więcej standardowych jednostek danego alkoholu (drinków, piw etc.).

Pozostałe osoby zdefiniowano jako nieuzależnione, czyli osoby które w czasie ostatniego miesiąca nie sięgały po alkohol.

Tabela 17 Poziom uzależnienia alkoholem

Poziom uzależnienia alkoholem	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nieuzależniony	253	52,9%	18	18,0%	32	29,1%	303	44,0%
zagrożony uzależnieniem	162	33,9%	77	77,0%	61	55,5%	300	43,6%
uzależniony	63	13,2%	5	5,0%	17	15,5%	85	12,4%
Ogółem	478	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	688	100,0%

W całej populacji badanej młodzieży uzależnione osoby stanowią grupę 12% badanych. Stosunkowo najwięcej tych osób jest wśród młodzieży nie kontynuującej nauki (prawie 16%) oraz uczniów (13%), podczas gdy najmniej wśród studentów (tylko 5%). Wyniki uzyskane w grupie najmłodszych mogą być bardzo niepokojące, trzeba jednak pamiętać że w grupie tej stopień konfabulacji jest najwyższy stąd wyniki te należy traktować z uwzględnieniem tej wartości (patrz: rozdział poświęcony narkotynom).

Ciekawe, że w grupie studentów wśród których spożycie alkoholu jest najbardziej popularne to również w tej grupie zachowuje się pewien umiar spożycia wyrażony niskim odsetkiem uzależnionych w porównaniu z młodzieżą nie kontynuującą nauki. Można postawić wstępną tezę, że kontynuacja nauki sprzyja świadomości związanej z zagrożeniami alkoholowymi.

3.2.1.3 Narkotyki

Badanie stosunku do środków narkotycznych ograniczono do najpopularniejszych narkotyków. Znajomość takich środków jak Kokaina, Haszysz czy Amfetamina jest prawie zupełna we wszystkich badanych grupach młodzieży. Uczniowie oraz studenci wykazują się większą wiedzą w stosunku do pozostałych środków odurzających niż reprezentanci młodzieży nie kontynuującej nauki. Dotyczy to przede wszystkim takich środków jak heroina oraz bardzo popularnych i powszechnie stosowanych środków przeciwbólowych oraz uspokajających. W grupie badanych studentów zaobserwowano wyższą niż przypadku pozostałych dwóch grup znajomość takich substancji jak kleje, rozpuszczalniki i inne substancje wziewne.

W liście substancji odurzających podano nieistniejący preparat Relevin. Zadaniem tej sytuacji było określenie stopnia konfabulacji wśród badanej młodzieży. Okazuje się, że jest on na poziomie zbliżonym do innych badań w takich populacjach i wynosi od 11% do 16%.

Tabela 18 Znajomość narkotyków

O którym z podanych środków odurzających słyszał(a) Pan(i)	Grupa młodzieżowa					
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki	
	N	%	N	%	N	%
Kokaina	470	95,5%	93	93,0%	99	90,0%
Haszysz, marihuana	451	91,7%	98	98,0%	102	92,7%
Amfetamina	446	90,7%	97	97,0%	99	90,0%
Heroina	457	92,9%	90	90,0%	89	80,9%
Środki przeciwbólowe	461	93,7%	90	90,0%	76	69,1%
Środki uspokajające, i nasenne	456	92,7%	95	95,0%	71	64,5%
Grzyby halucynogenne	412	83,7%	83	83,0%	88	80,0%
Substancje wziewne np. rozpuszczalniki, kleje	391	79,5%	91	91,0%	70	63,6%
Morfina	405	82,3%	60	60,0%	70	63,6%
Ekstazy	390	79,3%	79	79,0%	65	59,1%
Środki anaboliczne (sterydy)	385	78,3%	70	70,0%	45	40,9%
Polska heroina (kompot)	301	61,2%	84	84,0%	72	65,5%
LSD	169	34,3%	81	81,0%	79	71,8%

O którym z podanych środków odurzających słyszał(a) Pan(i)	Grupa młodzieżowa					
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki	
	N	%	N	%	N	%
Opium	206	41,9%	46	46,0%	59	53,6%
Crack	200	40,7%	37	37,0%	39	35,5%
Metadon	100	20,3%	22	22,0%	23	20,9%
Relevin	56	11,4%	16	16,0%	18	16,4%
GHB	63	12,8%	11	11,0%	13	11,8%
Inne	24	4,9%	3	3,0%	0	,0%

Co trzeci badany reprezentant młodzieży w wieku 15 do 25 lat próbował już, któregoś z wymienionych wcześniej narkotyków. Niestety stosunkowo najczęściej są to osoby młode w wieku 15-tu lub 17-tu lat oraz studenci. W grupie młodzieży nie kontynuującej nauki odsetek osób, które spróbowały wymienionych wcześniej środków wynosi 17%.

Tabela 19 Stosowanie narkotyków

Czy próbował(a) Pan(i), któregoś z wymienionych w poprzednim pytaniu środków?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie	295	63,0%	69	69,0%	90	83,3%	454	67,2%
Tak	173	37,0%	31	31,0%	18	16,7%	222	32,8%
Ogółem	468	100,0%	100	100,0%	108	100,0%	676	100,0%

Najpopularniejsze środki odurzające wśród badanej młodzieży to środki przeciwbólowe oraz marihuana (haszysz). Prawie 60% badanej młodzieży przyznało się, że w czasie ostatniego miesiąca używali raz do 5-ciu razy takich substancji bez konsultacji z lekarzem. W zdecydowanej większości są to najmłodsi badani uczniowie gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych.

Co czwarty z badanych osób w wieku 15 lat do 15 lat używał w ostatnim miesiącu marihuany (haszyszu) raz do maksymalnie 5-ciu razy. W grupie tej stosunkowo częściej występują studenci oraz młodzież niekontynuująca nauki niż najmłodsza grupa badanej młodzieży.

Tabela 20 Stosowanie narkotyków w czasie ostatniego miesiąca

Ile razy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu(i) używać wymienionych środków?		Grupa młodzieżowa							
		uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
1. Środki uspokajające, lub nasenne (bez wskazania lekarza)	Ani razu	149	87,1%	30	100,0%	18	100,0%	197	90,0%
	1 do 5 razy	16	9,4%	0	,0%	0	,0%	16	7,3%
	6 i więcej razy	6	3,5%	0	,0%	0	,0%	6	2,7%
	Ogółem	171	100,0%	30	100,0%	18	100,0%	219	100,0%
Środki przeciwbólowe (bez wskazań lekarza)	Ani razu	45	23,6%	15	48,4%	18	100,0%	78	32,5%
	1 do 5 razy	124	64,9%	15	48,4%	0	,0%	139	57,9%
	6 i więcej razy	22	11,5%	1	3,2%	0	,0%	23	9,6%
	Ogółem	191	100,0%	31	100,0%	18	100,0%	240	100,0%
Haszysz, marihuana"	Ani razu	131	72,4%	19	61,3%	9	45,0%	159	68,5%
	1 do 5 razy	39	21,5%	12	38,7%	9	45,0%	60	25,9%
	6 i więcej razy	11	6,1%	0	,0%	2	10,0%	13	5,6%
	Ogółem	181	100,0%	31	100,0%	20	100,0%	232	100,0%

Prawie co dziesiąta osoba wśród badanej młodzieży deklarowała, że ktoś w najbliższym jej otoczeniu (znajomy lub ktoś w rodzinie) ma problem z narkotykami. Porównując wcześniejsze wyniki o stosowaniu środków narkotycznych z tą opinią można stwierdzić, że problem uzależnienia narkotykami wśród młodzieży może sięgać od minimum 9% do maksymalnie 33%.

Tabela 21 Problemy z narkotykami w otoczeniu badanych

Czy ktoś z Pana(i) najbliższych znajomych lub rodziny ma problem z narkotykami?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	42	8,5%	13	13,0%	8	7,3%	63	8,9%
Nie	404	81,5%	72	72,0%	74	67,3%	550	77,9%
Nie wiem	37	7,5%	14	14,0%	20	18,2%	71	10,1%
Odmowa odpowiedzi	13	2,6%	1	1,0%	8	7,3%	22	3,1%
Ogółem	496	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	706	100,0%

3.2.2 Problemy interpersonalne oraz dysfunkcje

W celu określenie problemów i barier psychicznych powodujących problemy interpersonalne poproszono badanych o wyrażenie swojej opinii w stosunku do trzech określeń: „łatwo nawiązuję kontakty z innymi osobami”, „jestem osobą cichą i ciężko mi walczyć o swoje” oraz „potrafię załatwić każdą sprawę”. Badani wyrażali swoje opinie na pięciopunktowej skali zgodności.

Poniżej prezentujemy pełne wyniki badania odnośnie do tej kwestii.

Tabela 22 Ocena zdolności interpersonalnych

Na ile zgadza się Pan(i) poszczególnymi sądami?		Grupa młodzieżowa							
		uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Łatwo nawiązuję kontakty z innymi osobami	zdecydowanie się nie zgadzam	11	2,2%	0	,0%	0	,0%	11	1,6%
	nie zgadzam się	19	3,8%	2	2,0%	12	10,9%	33	4,7%
	ani się zgadzam ani się nie zgadzam	122	24,4%	15	15,0%	23	20,9%	160	22,6%
	zgadzam się	185	37,1%	48	48,0%	48	43,6%	281	39,6%
	zdecydowanie się zgadzam	162	32,5%	35	35,0%	27	24,5%	224	31,6%
	Ogółem	499	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	709	100,0%
Jestem osobą cichą i ciężko mi walczyć o swoje	zdecydowanie się nie zgadzam	218	44,0%	43	43,0%	41	37,3%	302	42,8%
	nie zgadzam się	117	23,6%	32	32,0%	39	35,5%	188	26,7%
	ani się zgadzam ani się nie zgadzam	92	18,6%	20	20,0%	18	16,4%	130	18,4%
	zgadzam się	44	8,9%	4	4,0%	10	9,1%	58	8,2%
	zdecydowanie się zgadzam	24	4,8%	1	1,0%	2	1,8%	27	3,8%
	Ogółem	495	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	705	100,0%
Potrafię załatwić każdą sprawę	zdecydowanie się nie zgadzam	25	5,0%	1	1,0%	0	,0%	26	3,7%
	nie zgadzam się	40	8,0%	1	1,0%	10	9,1%	51	7,2%
	ani się zgadzam ani się nie zgadzam	142	28,5%	33	33,0%	46	41,8%	221	31,2%
	zgadzam się	184	36,9%	40	40,0%	33	30,0%	257	36,3%
	zdecydowanie się zgadzam	107	21,5%	25	25,0%	21	19,1%	153	21,6%
	Ogółem	498	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	708	100,0%

Powyższe szczegółowe wyniki połączyliśmy w jeden wskaźnik zdolności interpersonalnych grupujący badanych w trzech segmentach. Największą grupę (69%) stanowi młodzież oceniająca się jako ktoś, kto łatwo wchodzi w relacje interpersonalne, potrafi załatwić każdą sprawę i raczej nie jest osobą cichą, której trudno walczyć o swoje. Ten rodzaj zdolności interpersonalnych częściej występuje w grupie studentów niż w pozostałych grupach badanej młodzieży.

Co czwarta badana osoba nie potrafiła jednoznacznie określić swoich umiejętności interpersonalnych, osoby te częściej znajdowaliśmy w grupie najmłodszych badanych oraz wśród dorosłej młodzieży nie kontynuującej nauki.

5% badanej młodzieży można określić jako osoby z dysfunkcją interpersonalną, osoby te stosunkowo najczęściej występują wśród uczniów oraz osób niekontynuujących nauki.

Tabela 23 Zdolności interpersonalne - ogólnie

Zdolności interpersonalne	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
Otwarty - łatwo wchodzący w relacje interpersonalne	332	67,5%	79	79,0%	75	68,2%	486	69,2%
Nie potrafiący jednoznacznie się określić	135	27,4%	19	19,0%	27	24,5%	181	25,8%
Wycofany - trudno wchodzący w relacje interpersonalne	25	5,1%	2	2,0%	8	7,3%	35	5,0%
Ogółem	492	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	702	100,0%

3.2.3 Ubóstwo

Kolejnym elementem, który wpływa na zagrożenie wykluczeniem z rynku pracy jest ubóstwo. W tym celu badanym osobom zadano pytanie o posiadane dobra materialne w gospodarstwie domowym (szczegóły opisano w rozdziale 3.1).

To podejście umożliwia opracowanie wskaźnika ubóstwa na podstawie portfela wskaźników ubóstwa i wykluczenia społecznego opracowanego w Wielkiej Brytanii przez Joseph Rowntree Foundation. W badaniach pt. Diagnoza rynku pracy województwa Małopolskiego wartość wskaźnika „Ubóstwo materialne” obliczonego dla Małopolski wynosiło 14% - co oznacza, że taka grupa gospodarstw domowych o najniższych dochodach nie posiada dwóch z trzech sprzętów uznawanych za niezbędne (pralka automatyczna, lodówka, telefon stacjonarny) na wyposażeniu mieszkania.¹ Zgodnie z powyższym podejściem uznaje się, że podstawowe dobra materialne w gospodarstwie domowym to lodówka, pralka automatyczna oraz telefon stacjonarny. Wśród badanej młodzieży w Nowy Sączu wskaźnik posiadania kluczowych dóbr wynosi odpowiednio 99,4%, 97,9% oraz 75,7% (dla porównania wartości tych wskaźników w badaniach w 2007 roku w Małopolsce wynosiły 98,5%, 90% oraz 81%)²

Wskaźnik ubóstwa materialnego liczony dla młodzieży w wieku 15-25 lat z Nowego Sącza wynosi 18%, jest wyższy niż uzyskany dla całego województwa Małopolskiego w roku 2007.

Tabela 24 Ubóstwo materialne

Ile wynoszą miesięczne, łączne dochody netto	Czy posiada przynajmniej 2 z 3 dóbr niezbędnych								
	Nie			Tak			Ogółem		
		% w	% w		% w	% w		% w	% w
	Liczebność	wierszu	kolumnie	Liczebność	wierszu	kolumnie	Liczebność	wierszu	kolumnie
do 1500 zł	9	18,0%	14,3%	41	82,0%	6,5%	50	100,0%	7,2%
powyżej 1500 zł	54	8,4%	85,7%	588	91,6%	93,5%	642	100,0%	92,8%
Ogółem	63	9,1%	100,0%	629	90,9%	100,0%	692	100,0%	100,0%

Brak poszczególnych dóbr w gospodarstwie domowym, o które pytaliśmy respondentów najczęściej występował wśród badanych uczniów (najmłodszych badanych) oraz w grupie młodzieży nie kontynuującej nauki.

¹ Red. J.Górniak i S.Mazur, Diagnoza rynku pracy i wykluczenia społecznego w Małopolsce. Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2007

² Tamże

Tabela 25 Brak danego dobra w gospodarstwie domowym ze względów finansowych

Dobra, których badani nie posiadają ze względów finansowych	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	% z N ważnych w wierszu	N	% z N ważnych w wierszu	N	% z N ważnych w wierszu	N	% z N ważnych w wierszu
Pralka automatyczna	12	80,0%	0	,0%	3	20,0%	15	100,0%
Telefon stacjonarny	12	52,2%	0	,0%	11	47,8%	23	100,0%
Lodówka	14	100,0%	0	,0%	0	,0%	14	100,0%
Kuchenka mikrofalowa	24	54,5%	1	2,3%	19	43,2%	44	100,0%
Komputer	13	72,2%	2	11,1%	3	16,7%	18	100,0%
Internet	14	58,3%	2	8,3%	8	33,3%	24	100,0%
Telewizor	12	100,0%	0	,0%	0	,0%	12	100,0%
Antena satelitarna	22	61,1%	1	2,8%	13	36,1%	36	100,0%
Odtwarzacz DVD	18	47,4%	0	,0%	20	52,6%	38	100,0%
Samochód osobowy	23	45,1%	11	21,6%	17	33,3%	51	100,0%
Motocykl	54	60,0%	9	10,0%	27	30,0%	90	100,0%
Telefon komórkowy	12	80,0%	0	,0%	3	20,0%	15	100,0%

Grupa 7% badanej młodzieży deklaruje dochody gospodarstwa poniżej 1500 zł, są to najczęściej najmłodsi badani.

Tabela 26 Dochody netto gospodarstwa domowego

Ile wynoszą miesięczne, łączne dochody netto gospodarstwa domowego	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
do 1500 zł	45	9,3%	4	4,0%	1	,9%	50	7,2%
powyżej 1500 zł	441	90,7%	96	96,0%	109	99,1%	646	92,8%
Ogółem	486	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	696	100,0%

3.2.4 Kwalifikacje zawodowe

Badani oceniali swoje kwalifikacje na skali 10-cio stopniowej od wartości 1 bardzo nisko do wartości 10 bardzo wysoko. Co czwarta badana osoba raczej nisko ocenia swoje kwalifikacje – poniżej wartości pięć. Co trzecia badana osoba oceniała swoje kwalifikacje na poziomie średnim (wartości 5 lub 6), a 43% badanych raczej wysoko (od wartości 7 do 10). Najlepiej swoje kwalifikacje oceniają osoby nie kontynuujące nauki – 78% spośród tej grupy badanych. Najniżej kwalifikacje oceniają najmłodszy badani co nie powinno dziwić, wszak są to osoby, które powinny je dopiero zdobywać.

Tabela 27 Ocena poziomu kwalifikacji zawodowych

Na jakim poziomie ocenia Pan(i) swoje kwalifikacje	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
niskie kwalifikacje	107	31,8%	13	13,0%	4	3,7%	124	22,8%
średnie kwalifikacje	127	37,8%	38	38,0%	20	18,3%	185	33,9%
wysokie kwalifikacje	102	30,4%	49	49,0%	85	78,0%	236	43,3%
Ogółem	336	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	545	100,0%

Większość badanej młodzieży chciałaby kontynuacji nauki (63%), stosunkowo najwięcej takiej młodzieży jest w grupie uczniów oraz studentów.

Co druga badana osoba wśród młodzieży nie kontynuującej nauki gdyby miała takie możliwości to chciałaby kontynuować proces edukacyjny. Połowy z tych osób nie stać jednak na realizację celów edukacyjnych, a co piąty nie wierzy we własne siły.

Tabela 28 Chęć kontynuacji nauki

Gdyby miał(a) Pan(i) taką możliwość to czy chciał(a)by Pan(i) kontynuować naukę?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Zdecydowanie tak	31	8,7%	3	3,1%	4	4,5%	38	7,0%
Raczej tak	196	54,7%	65	67,7%	42	47,2%	303	55,8%
Raczej nie	63	17,6%	13	13,5%	18	20,2%	94	17,3%
Zdecydowanie nie	4	1,1%	0	,0%	3	3,4%	7	1,3%
Trudno powiedzieć	64	17,9%	15	15,6%	22	24,7%	101	18,6%
Ogółem	358	100,0%	96	100,0%	89	100,0%	543	100,0%

Prawie 60% badanych nie zamierza kontynuować nauki, bo nie potrzebuje lepszego wykształcenia. Na wynik ten niewątpliwie wpływa opinia badanych studentów, którzy w zdecydowanej większości podzielają ten pogląd. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że co drugi badany w grupie młodzieży nie kontynuującej nauki również podziela pogląd „lepsze wykształcenie jest mi nie potrzebne”.

Tabela 29 Powody braku zainteresowania kontynuacją nauki

Dlaczego nie zamierzasz kontynuować nauki?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie potrzebuję lepszego wykształcenia	8	34,8%	43	89,6%	23	43,4%	74	59,7%
Brak pieniędzy, nauka kosztuje	2	8,7%	0	,0%	13	24,5%	15	12,1%
Nie czuję się na siłach	2	8,7%	0	,0%	9	17,0%	11	8,9%
Nie wiem	2	8,7%	4	8,3%	4	7,5%	10	8,1%
Coś innego	6	26,1%	0	,0%	3	5,7%	9	7,3%
Brak odpowiedniej szkoły w Nowym Sączu i okolicy	3	13,0%	1	2,1%	2	3,8%	6	4,8%

Badani, którzy nisko ocenili swoje kwalifikacje nie mają zamiaru tego stanu zmieniać, nie chcą po prostu kontynuować nauki. Z drugiej strony oceniający wysoko swoje kwalifikacje, chcą się stale doskonalić stąd gdyby mieli tylko możliwości to chcieliby kontynuować naukę. Wynik ten powinien uświadomić decydentom, że najistotniejszą kwestią jest szkolenie i motywowanie do kontynuacji procesu edukacyjnego głównie wśród osób które tego nie chcą, nie czują się na siłach lub nie mają na to środków finansowych.

Tabela 30 Poziom kwalifikacji a chęć kontynuacji nauki

Gdyby miał(a) Pan(i) taką możliwość to czy chciał(a)by Pan(i) kontynuować naukę?	Na jakim poziomie ocenia Pan(i) swoje kwalifikacje											
	niskie kwalifikacje			średnie kwalifikacje			wysokie kwalifikacje			Ogółem		
	N	%	%	N	%	%	N	%	%	N	%	%
Zdecydowanie tak	6	16,2%	5,0%	8	21,6%	4,5%	23	62,2%	11,4%	37	100,0%	7,4%
Raczej tak	59	21,2%	49,2%	98	35,3%	55,7%	121	43,5%	60,2%	278	100,0%	55,9%
Raczej nie	31	34,8%	25,8%	34	38,2%	19,3%	24	27,0%	11,9%	89	100,0%	17,9%
Zdecydowanie nie	1	14,3%	,8%	1	14,3%	,6%	5	71,4%	2,5%	7	100,0%	1,4%
Trudno powiedzieć	23	26,7%	19,2%	35	40,7%	19,9%	28	32,6%	13,9%	86	100,0%	17,3%
Ogółem	120	24,1%	100,0 %	176	35,4%	100,0 %	201	40,4%	100,0 %	497	100,0%	100,0 %

3.2.5 Wykluczenie systemowe, zewnętrzne

Jako wykluczenie systemowe powodujące ewentualny wzrost zagrożenia wykluczeniem z rynku pracy uznajemy sytuację, w której rodzice badanych osób pobierali zasiłki dla bezrobotnych lub zasiłki społeczne. Wśród badanej młodzieży wykluczenie systemowe dotyczy 20% badanych wśród których stwierdzono, że jedno lub obydwoje rodzice pobierali kiedyś zasiłek dla bezrobotnych. Innymi słowy, można stwierdzić, że co piąta osoba w wieku 15-25 lat jest zagrożona wykluczeniem z rynku pracy w wyniku doświadczenia sytuacji związanej z pobieraniem zasiłku dla bezrobotnych przez rodziców.

Tabela 31 Pobieranie zasiłków dla bezrobotnych przez rodziców

Czy któryś z Pana(i) rodziców pobierał kiedykolwiek zasiłek dla bezrobotnych?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak – tylko matka	52	10,7%	6	6,0%	3	2,7%	61	8,7%
Tak – tylko ojciec	28	5,7%	10	10,0%	9	8,2%	47	6,7%
Tak – obydwoje	20	4,1%	9	9,0%	4	3,6%	33	4,7%
Nie	229	46,9%	65	65,0%	76	69,1%	370	53,0%
Nie wiem, nie pamiętam	159	32,6%	10	10,0%	18	16,4%	187	26,8%
Ogółem	488	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	698	100,0%

13% badanej młodzieży może być zagrożona wykluczeniem z rynku pracy poprzez doświadczenie pobierania zasiłku społecznego przez rodziców. Sytuacja ta częściej dotyczy najmłodszych badanych niż innych grup młodzieży.

Tabela 32 Zasiłki społeczne pobierane przez rodziców

Czy twoi rodzice pobierali lub nadal pobierają jakieś zasiłki społeczne?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	77	15,8%	6	6,0%	4	3,7%	87	12,5%
Nie	264	54,1%	92	92,0%	89	81,7%	445	63,8%
Nie wiem	147	30,1%	2	2,0%	16	14,7%	165	23,7%
Ogółem	488	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	697	100,0%

3.3 Stan poczucia wykluczenia, elementy samooceny własnej sytuacji na rynku pracy

Odczucia badanych związane z wykluczeniem z rynku pracy są w większości pozytywne. 45% badanej młodzieży nie zgadza się ze zdaniem, że „nie ma żadnych szans na znalezienie pracy zgodnej z kwalifikacjami”. Jednak 8% badanych młodzieży czuje się już wykluczona z rynku pracy. W przypadku młodzieży niekontynuującej nauki odsetek ten wynosi 15%.

Tabela 33 Poczucie wykluczenia z rynku pracy

Proszę powiedzieć na ile zgadzasz się z następującymi stwierdzeniami?		Grupa młodzieżowa							
		uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
		Liczebn		Liczebn		Liczebn		Liczebn	
		ość	%	ość	%	ość	%	ość	%
Czuję, że nie mam żadnych szans na znalezienie pracy zgodnej z moim kwalifikacjami	nie zgadzam się	209	41,6%	48	48,0%	64	58,2%	321	45,0%
	zgadzam się	37	7,4%	5	5,0%	16	14,5%	58	8,1%
Podjąłby się każdej pracy, byle byłaby dobrze płatna	nie zgadzam się	90	17,9%	62	62,0%	18	16,4%	170	23,8%
	zgadzam się	135	26,8%	19	19,0%	53	48,2%	207	29,0%
Podjąłbym się pracy w innym zawodzie, gdybym miał możliwość odbycia szkolenia zawodowego	nie zgadzam się	69	13,7%	62	62,0%	19	17,3%	150	21,0%
	zgadzam się	147	29,2%	21	21,0%	42	38,2%	210	29,5%
Bez problemu mógłbym znaleźć pracę odpowiadającą moim kwalifikacjom	nie zgadzam się	57	11,3%	4	4,0%	19	17,3%	80	11,2%
	zgadzam się	123	24,5%	42	42,0%	38	34,5%	203	28,5%

Wśród 29% badanych reprezentantów młodzieży podzielany jest pogląd, że podjęliby się każdej pracy byle była dobrze płatna. W przypadku młodzieży nie kontynuującej nauki odsetek podzielających ten pogląd wzrasta do 38%.

29% badanej młodzieży uważa, że bez problemu mogliby znaleźć pracę w swoim zawodzie. Pogląd ten podzielany jest częściej w grupie studentów (42%) niż w pozostałych grupach badanych.

Jeżeli uznamy za osoby wykluczone z rynku pracy takie, które podzielają następujące określenia tj. „Czuję, że nie mam żadnych szans na znalezienie pracy zgodnej z moim kwalifikacjami” oraz „Podjąłbym się pracy w innym zawodzie, gdybym miał możliwość odbycia szkolenia zawodowego” i jednocześnie nie zgadzają się z następującymi sędami: „Podjąłby się każdej pracy, byle byłaby dobrze płatna” oraz „Bez problemu mógłbym znaleźć pracę odpowiadającą moim kwalifikacjom” to osób takich w populacji badanej mamy zaledwie 2,5%. Tego typu przypadki występują wśród uczniów i młodzieży nie kontynuującej nauki, a w ogóle nie wystąpiły w grupie studentów.

Tabela 34 Poczucie wykluczenia z rynku pracy – odpowiedzi zagregowane

Wykluczeni z rynku pracy		Grupa młodzieżowa							
		uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
		Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
		ś	%	ś	%	ś	%	ś	%
	Nie są zdecydowani lub nie czują się wykluczeni	488	97,0%	100	100,0%	107	97,3%	695	97,5%
	Silne poczucie wykluczenia	15	3,0%	0	,0%	3	2,7%	18	2,5%
	Ogółem	503	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	713	100,0%

3.4 Identyfikacje barier wewnętrznych i zewnętrznych powodujących zagrożenie wykluczeniem z rynku pracy

Zdaniem badanej młodzieży najsilniej na trudności w znalezieniu pracy wpływa sytuacja gospodarcza w kraju, brak miejsc pracy w danym zawodzie, brak wiar we własne siły, brak satysfakcjonującego wynagrodzenia i brak odpowiednich kwalifikacji. Wśród badanej młodzieży nie kontynuującej nauki częściej niż w przypadku pozostałych grup młodzieży zwracano uwagę na bariery związane z niekorzystną sytuacją gospodarczą w kraju oraz brak pracy z odpowiednim wynagrodzeniem. W grupie badanych studentów częściej niż w przypadku innych badanych zwracano uwagę na brak wiary we własne siły jako czynnik wykluczający z rynku pracy.

Tabela 35 Czynniki wpływające niekorzystanie na znalezienie pracy

Jak Pan(i) myśli jakie czynniki wpływają najsilniej na trudności w znalezieniu pracy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N		N	%	N	
Sytuacja gospodarcza kraju	93	31,4%	28	28,6%	48	44,0%	169	33,6%
Brak miejsc pracy w danym zawodzie i wykształceniu	98	33,1%	27	27,6%	26	23,9%	151	30,0%
Brak wiary w swoje siły, obawa że w pracy sobie nie poradzi	96	32,4%	37	37,8%	16	14,7%	149	29,6%
Brak pracy z satysfakcjonującym wynagrodzeniem (niska płaca)	64	21,6%	32	32,7%	47	43,1%	143	28,4%
Brak odpowiednich kwalifikacji	73	24,7%	23	23,5%	29	26,6%	125	24,9%
Choroba, niepełnosprawność	53	17,9%	6	6,1%	18	16,5%	77	15,3%
Brak chęci do podjęcia pracy	37	12,5%	17	17,3%	9	8,3%	63	12,5%

Jak Pan(i) myśli jakie czynniki wpływają najsilniej na trudności w znalezieniu pracy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Brak pracy w pobliżu miejsca zamieszkania, konieczność dojeżdżania	25	8,4%	9	9,2%	6	5,5%	40	8,0%
Nieodpowiednio dobrany zawód	12	4,1%	6	6,1%	7	6,4%	25	5,0%
Zasilek dla bezrobotnych w wysokości równej najniższemu wynagrodzeniu	9	3,0%	0	,0%	0	,0%	9	1,8%
Brak czasu	3	1,0%	1	1,0%	5	4,6%	9	1,8%
Coś innego	5	1,7%	0	,0%	0	,0%	5	1,0%

Powyżej wymieniane czynniki wpływające na trudności w znalezieniu pracy podzielono na te o charakterze wewnętrznym jak np. brak wiary we własne siły, brak kwalifikacje etc. oraz te o charakterze zewnętrznym.

Jak prezentuje tabela poniżej czynniki wewnętrzne przeważają nad zewnętrznymi. 88% badanej młodzieży wskazywało któryś z czynników wewnętrznych podczas gdy wskazania na czynniki zewnętrzne deklarowało 62% badanych.

Tabela 36 Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wykluczenia z rynku pracy

Jak Pan(i) myśli jakie czynniki wpływają najsilniej na trudności w znalezieniu pracy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
czynniki zewnętrzne	181	61,4%	58	59,2%	72	66,1%	311	62,0%
czynniki wewnętrzne	252	85,4%	90	91,8%	101	92,7%	443	88,2%

Badaną młodzież, która doświadczyła już bycia zatrudnionym zapytano o ocenę szansy na znalezienie nowej pracy. Wśród osób które oceniały te szanse nisko dopytano o powód tej oceny. Najważniejsze powody niskiej oceny szans na znalezienie pracy to brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz niskie płace.

Tabela 37 Przyczyny trudności w poszukiwaniu pracy

Dlaczego szanse znalezienia pracy ocenia Pan(i) tak nisko?	Grupa młodzieżowa			
	młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%
Brak odpowiednich kwalifikacji	6	42,9%	6	42,9%
Brak pracy z satysfakcjonującym wynagrodzeniem (niska płaca)	6	42,9%	6	42,9%
Brak pracy w pobliżu miejsca zamieszkania (musiał(a)bym dojeżdżać)	3	21,4%	3	21,4%
Brak miejsc pracy dla osoby z moim zawodem i wykształceniem	3	21,4%	3	21,4%
Obawa, że nie poradzę sobie w pracy	2	14,3%	2	14,3%

Badana młodzież pozostaje bez pracy gdyż pracodawca nie przedłużył umowy na czas określony lub młodzież podjęła taką decyzję samodzielnie z powodu prawdopodobnie zbyt niskiej płacy.

Tabela 38 :Przyczyny pozostawiania bez pracy

Proszę podać główną przyczynę pozostawiania bez pracy?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
zakończyła się umowa o pracę na czas określony	0	,0%	6	25,0%	6	23,1%
z powodu szkolenia/nauki	2	100,0%	3	12,5%	5	19,2%
własna decyzja	0	,0%	5	20,8%	5	19,2%
inne przyczyny	0	,0%	4	16,7%	4	15,4%
nie chcę podjąć pracy, nie mam takiej potrzeb	0	,0%	2	8,3%	2	7,7%
nie szukałem jeszcze pracy w ogóle	0	,0%	2	8,3%	2	7,7%
przymusowa przerwa w pracy spowodowana sytuacją pracodawcy	0	,0%	1	4,2%	1	3,8%
zwolnienie indywidualne	0	,0%	1	4,2%	1	3,8%
Ogółem	2	100,0%	24	100,0%	26	100,0%

Badana młodzież, która doświadczyła stosunku pracy uważa, że największe utrudnienie w podjęciu pracy to zbyt niskie wynagrodzenie. W dalszej kolejności wskazywano niechęć osobistą do podjęcia stałej pracy, konieczność dojeżdżania poza miejsce zamieszkania oraz brak ofert pracy dla zawodu wyuczonego.

Tabela 39 Utrudnienia w podjęciu pracy

Co najbardziej utrudnia podjęcie pracy?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Brak pracy z satysfakcjonującym wynagrodzeniem (niska płaca)	0	,0%	11	45,8%	11	42,3%
Nie chcę podejmować żadnej stałej pracy	1	50,0%	5	20,8%	6	23,1%
Brak pracy w pobliżu miejsca zamieszkania (musiał(a)bym dojeżdżać)	0	,0%	6	25,0%	6	23,1%
Brak miejsc pracy dla osoby z moim zawodem i wykształceniem	1	50,0%	5	20,8%	6	23,1%
Coś innego	0	,0%	4	16,7%	4	15,4%
Obawa, że nie poradzę sobie w pracy	0	,0%	4	16,7%	4	15,4%
Choroba, niepełnosprawność	0	,0%	2	8,3%	2	7,7%
Brak odpowiednich kwalifikacji	0	,0%	1	4,2%	1	3,8%

3.5 Dotychczasowe doświadczenia zawodowe i plany zawodowe na przyszłość z uwzględnieniem między innymi oceny dotychczasowego doświadczenia zawodowego, oceny posiadanych kwalifikacji, aspiracji zawodowych, własnych wniosków i spostrzeżeń osób badanych

3.5.1 Doświadczenia zawodowe

Nieco więcej niż co trzeci badany (38%) miał już za sobą jakieś doświadczenia zawodowe. Spośród nich, co druga osoba do chwili obecnej wykonywała co najmniej dwa zawody. Stąd wyniki, że większość tych osób ma już spore doświadczenie w ramach różnych wykonywanych zawodów.

Tabela 40 Liczba wykonywanych zawodów

Ile zawodów do chwili obecnej wykonywał(a) Pan(i)?	N ważnych	Średnia	Mediana	Maksimum	Minimum	Odchylenie standardowe
	263	2	2	27	1	2

Wśród badanych studentów odsetek pracującej młodzieży był bardzo niski stąd prawie wszyscy odpowiedzieli, że jeszcze nie posiadają zawodu wykonywanego. W grupie młodzieży nie kontynuującej nauki takich osób było 16%, pozostali wskazywali jedną z kilkudziesięciu odpowiedzi (pełna tabela umieszczona jest w dodatku z tabelami). W tej grupie młodzieży najpopularniejszym zawodem jest sprzedawca oraz fryzjer.

Tabela 41 Zawód wykonywany

Jaki jest Pana(i) obecny zawód – wykonywany?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Jeszcze nie posiadam	95	96.0%	16	16.0%	111	55.8%
sprzedawca	0	.0%	14	14.0%	14	7.0%
fryzjer	0	.0%	5	5.0%	5	2.5%
handlowiec	1	1.0%	4	4.0%	5	2.5%
receptionista	0	.0%	4	4.0%	4	2.0%
pracownik biurowy	0	.0%	3	3.0%	3	1.5%
konserwator	0	.0%	3	3.0%	3	1.5%
informatyk	0	.0%	3	3.0%	3	1.5%
barman	0	.0%	3	3.0%	3	1.5%
pracownik administracyjny	0	.0%	3	3.0%	3	1.5%
kierowca	0	.0%	3	3.0%	3	1.5%
Inne (2 wskazania i mniej)	3	3.0%	39	39.0%	42	21.0%
Ogółem	99	100.0%	100	100.0%	199	100.0%

Jeżeli chodzi o zawód wyuczony to podobnie jak w poprzednim pytaniu studenci w większości stwierdzili, że takiego zawodu jeszcze nie posiadają – należy to rozumieć, że nie skończyli jeszcze studiów. Wśród młodzieży nie kontynuującej nauki 18% badanych deklaroowało, że nie posiada zawodu wyuczonego – oznaczać to może grupę młodzieży, która skończyła szkołę bez profilu zawodowego. Wśród pozostałej grupy osób, którzy posiadają zawód wyuczony najpopularniejszym zawodem jest ekonomista – wskazany przez 15% badanych. Na kolejnym miejscu znalazł się mechanik samochodowy oraz technik hotelarz. Porównując te wskazania badanych z poprzednimi odnoszącymi się do zawodu wykonywanego można zaobserwować, że pewne zawody wykonuje się bez przygotowania kwalifikacyjnego.

Tabela 42 Zawód wyuczony

A zawód wyuczony?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Jeszcze nie posiadam	96	96,0%	20	18,2%	116	55,2%
ekonomista	0	,0%	16	14,5%	16	7,6%
mechanik samochodowy	1	1,0%	9	8,2%	10	4,8%
technik hotelarz , hotelarstwa	0	,0%	8	7,3%	8	3,8%
technik technologii żywienia zbiorowego	1	1,0%	6	5,5%	7	3,3%
lakiernik	0	,0%	5	4,5%	5	2,4%
fryzjer	0	,0%	5	4,5%	5	2,4%
sprzedawca	0	,0%	5	4,5%	5	2,4%
monter instalacji sanitarnych, hydraulik	0	,0%	4	3,6%	4	1,9%
elektryk	0	,0%	3	2,7%	3	1,4%
technik krawiec	0	,0%	3	2,7%	3	1,4%
informatyk	0	,0%	3	2,7%	3	1,4%
rehabilitant , masażysta	0	,0%	3	2,7%	3	1,4%
Inne (2 wskazania i mniej)	2	2,0%	20	18,0%	22	11,0%
Ogółem	100	100,0%	110	100,0%	210	100,0%

Poniższa tabela przedstawia właśnie zaobserwowane dysproporcje pomiędzy deklarowanym zawodem wyuczonym a wykonywanym. Sytuacja ta widoczna jest w takich zawodach jak sprzedawca, mechanik, lakiernik, ekonomista oraz technik gastronomii.

Tabela 43 Zawód wykonywany a wyuczony

Jaki posiadasz zawód?	Wykonywany	Wyuczony
Jeszcze nie posiadam	55,80%	55,20%
sprzedawca	7,00%	2,40%
fryzjer	2,50%	2,40%
handlowiec	2,50%	0%
recepjonista	2,00%	3,80%
barman	1,50%	0%
informatyk	1,50%	1,40%
kierowca	1,50%	0%
konserwator	1,50%	0%
pracownik administracyjny	1,50%	0,50%
pracownik biurowy	1,50%	0,50%
asystentka	1,00%	0%
elektryk	1,00%	1,40%
kelnerka	1,00%	0,50%
kosmetyczka	1,00%	1,00%
księgowa	1,00%	0,50%
masażysta, rehabilitant	1,00%	0%
mechanik	1,00%	4,80%
pomocnik murarza, murarz	1,00%	0%
pracownik socjalny	1,00%	0%
agent ubezpieczeniowy	0,50%	0%
architekt	0,50%	0,50%
audytor	0,50%	0%
elektromechanik	0,50%	0,50%
kadrowa	0,50%	0%
korepetytor	0,50%	0%
krawiec	0,50%	0%
lakiernik	0,50%	2,40%
malarz pokojowy	0,50%	0%
nauczyciel	0,50%	0%
nie pracuję	0,50%	0,50%
oprawa muzyczna	0,50%	0,50%
pielęgniarka	0,50%	0,50%
piłkarz	0,50%	0%
pracownik myjni	0,50%	0%
rachunkowość	0,50%	0%
salowa	0,50%	0%
sekretarka medyczna	0,50%	0%
statystyk	0,50%	0%
strażak	0,50%	0%
ślusarz	0,50%	1,00%
technik gastronom	0,50%	3,80%
własna działalność	0,50%	0%
wózkowy	0,50%	1,40%

Jaki posiadasz zawód?	Wykonywany	Wyuczony
cieśla	0%	0,50%
dyplomowana opiekunka dziecięca	0%	0,50%
ekonomista	0%	7,60%
geodeta	0%	0,50%
monter instalacji sanitarnych, hydraulik	0%	1,90%
rehabilitant , masażysta	0%	1,40%
teolog	0%	0,50%
tokarz	0%	1,00%
turystyka i rekreacja	0%	0,50%
żołnierz	0%	0,50%

Co trzeci badany, który doświadczył już stosunku pracy deklarował, że wybór zawodu był podyktowany własnymi pragnieniami – „zawsze chciałem pracować w takim zawodzie”. Kolejne dwa powody to efekt wpływu społecznego (innych) – do takiego zawodu namawiali rodzice lub znajomi oraz fakt, że wszyscy wokół wybierali taki zawód najczęściej.

Wydaje się, że młodzież nie kieruje się przy wyborze zawodu przesłankami racjonalnymi jak choćby możliwością łatwego zdobycia pracy, dobrymi zarobkami, bliskością miejsca zatrudnienia tylko poddaje się własnym pragnieniom i ewentualnemu wpływowi czynników społecznych (naśladowanie tego co inni robią). Takie postępowanie jest dość powszechne dla tej grupy osób będących przecież w trakcie procesów socjalizacyjnych. Stąd istotne jest prowadzenie polityki właściwego motywowania liderów grupowych, którzy mogą proponować określone zawody.

Tabela 44 Powody wyboru zawodu

Proszę podać najważniejsze powody wyboru tego zawodu	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Zawsze chciałem pracować w takim zawodzie	2	50,0%	30	34,1%	32	34,8%
Namówili mnie do tego rodzice lub znajomi	1	25,0%	15	17,0%	16	17,4%
Wszyscy wokół wybierali taki zawód	0	,0%	15	17,0%	15	16,3%
Dobre zarobki	1	25,0%	11	12,5%	12	13,0%
Jakoś tak wyszło	0	,0%	12	13,6%	12	13,0%
Stosunkowo łatwo znaleźć było prace w tym zawodzie	0	,0%	9	10,2%	9	9,8%
Nie wiem, trudno powiedzieć	1	25,0%	7	8,0%	8	8,7%
Bliskość miejsca zatrudnienia	0	,0%	6	6,8%	6	6,5%
Brak możliwości wyboru innego zawodu	0	,0%	4	4,5%	4	4,3%
Inne	0	,0%	3	3,4%	3	3,3%

Połowa badanej młodzieży, która jest aktywna zawodowo stwierdza, że zawód wykonywany to kontynuacja wcześniejszych zainteresowań. Co trzeci badany jednak odczuwa dyskomfort związany ze złym wyborem zawodu wyuczonego.

Tabela 45 Zawód wykonywany a wcześniejsze zainteresowania

Czy obecny wykonywany zawód to kontynuacja Pana(i) zainteresowań z okresu nauki szkolnej?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Tak, mój zawód wykonywany jest taki sam jak moje zainteresowania	1	100,0%	40	52,6%	41	53,2%
Raczej tak, ale w trakcie pracy zmieniły się bardzo moje kwalifikacje	0	,0%	11	14,5%	11	14,3%
Raczej nie, po okresie nauki musiałem koniecznie przejść dodatkowe przekwalifikowanie	0	,0%	5	6,6%	5	6,5%
Nie, obecny zawód nie ma nic wspólnego z moimi wcześniejszymi zainteresowaniami	0	,0%	20	26,3%	20	26,0%
Ogółem	1	100,0%	76	100,0%	77	100,0%

Co piąty badany wśród pełnoletniej młodzieży uczestniczył w czasie ostatnich dwóch lat w szkoleniach, których celem było podniesienie kwalifikacji zawodowych. W szkoleniach takich częściej brała udział młodzież nie kontynuująca nauki niż studenci. Wśród tej pierwszej grupy młodzieżowej co trzeci badany uczestniczył już w takich szkoleniach w czasie ostatnich dwóch lat.

Tabela 46 Uczestnictwo w szkoleniach

Czy w czasie ostatnich dwóch lat uczestniczył Pan(i) w szkoleniach, które podnosiły kwalifikacje zawodowe?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Tak	8	8,0%	36	33,6%	44	21,3%
Nie	84	84,0%	65	60,7%	149	72,0%
Nie, nigdy jeszcze nie brałem udziału w szkoleniu	8	8,0%	6	5,6%	14	6,8%
Ogółem	100	100,0%	107	100,0%	207	100,0%

Badana młodzież nie uczestniczyła nigdy w szkoleniach, gdyż nie czuła potrzeby lub nie miała środków na te szkolenia.

Tabela 47 Powody braku udziału w szkoleniach

Dlaczego nie brał(a) Pan(i) udziału w szkoleniach?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	% z	N	%	N	%
Nie czułem takiej potrzeby	4	44,4%	8	44,4%	12	44,4%
Brak środków na szkolenie	2	22,2%	8	44,4%	10	37,0%
Nie wiedziałem że jest taka możliwość	1	11,1%	2	11,1%	3	11,1%
Nigdy nie proponowano mi szkoleń	1	11,1%	2	11,1%	3	11,1%
Nauka	1	11,1%	0	,0%	1	3,7%

40% badanych nie jest zainteresowana udziałem w szkoleniach w ogóle. Pozostała część badanych (większość) chciałaby odbyć jakieś szkolenia, najczęściej mają one dotyczyć nauki języków obcych oraz obsługi multimediów. Dopiero na trzecim miejscu grupa 3% badanych wskazuje na szkolenia związane z zawodem. Szczegółową tabelę wskazującą pełną listę szkoleń o których mówili respondenci umieszczono w aneksie z tabelami.

Tabela 48 Szkolenia, którymi są zainteresowani

W jakich szkoleniach chciałby(aby) Pan(i) wziąć udział w przyszłości?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
Żadnych, nie jestem zainteresowany	38	38,4%	45	42,5%	83	40,5%
językowe	7	7,1%	12	11,3%	19	9,3%
multimedia	1	1,0%	11	10,4%	12	5,9%
związane z zawodem	0	,0%	7	6,6%	7	3,4%
Nie wiem	6	6,1%	0	,0%	6	2,9%
programowanie	5	5,1%	0	,0%	5	2,4%
kurs komputerowy	5	5,1%	0	,0%	5	2,4%
kurs masażu	5	5,1%	0	,0%	5	2,4%
psychologiczne	3	3,0%	2	1,9%	5	2,4%
barmański	0	,0%	4	3,8%	4	2,0%
trenerskie	4	4,0%	0	,0%	4	2,0%
kosmetyczne	0	,0%	3	2,8%	3	1,5%
dotyczące funduszy unijnych	1	1,0%	2	1,9%	3	1,5%
kierowca kategorii C+E	1	1,0%	2	1,9%	3	1,5%
ratownik medyczny	3	3,0%	0	,0%	3	1,5%
związane z ekonomią	2	2,0%	1	,9%	3	1,5%
Inne (2 wskazania i mniej)	28	28,0%	25	23,0%	53	26,5%

Co czwarty badany wśród młodzieży miał możliwość odbycia stażu zawodowego lub praktyki, w grupie tej stosunkowo częściej są osoby pełnoletnie niż uczniowie. Wśród młodzieży nie kontynuującej nauki stanowią oni prawie połowę badanych, a wśród studentów jedną trzecią.

Tabela 49 Możliwość odbycia stażu lub praktyki

Czy miał(a) Pan(i) możliwość odbycia stażu zawodowego, przygotowania zawodowego lub praktyki?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	83	19,4%	33	33,0%	48	43,6%	164	25,7%
Nie	326	76,2%	67	67,0%	60	54,5%	453	71,0%
Nie pamiętam	19	4,4%	0	,0%	2	1,8%	21	3,3%
Ogółem	428	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	638	100,0%

Zdecydowana większość młodzieży, która miała propozycje odbycia stażu lub praktyki wzięła w nich udział. Jednak 7% pomimo możliwości jakie miał nie zdecydował się wziąć udział w stażu lub praktyce.

Tabela 50 Udział w stażu lub praktyce

Czy wziął(ęła) Pan(i) w nim udział?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	72	87,8%	33	100,0%	47	97,9%	152	93,3%
Nie	10	12,2%	0	,0%	1	2,1%	11	6,7%
Ogółem	82	100,0%	33	100,0%	48	100,0%	163	100,0%

W celu określenia planów zawodowych badanej młodzieży, poproszono aby wybrali jedno z sześciu określeń tj. *Pragnę utrzymać swoją obecną pracę w takim samym zakresie, nic nie chcę zmieniać, Pragnę się doskonalić i podnosić kwalifikacje w ramach swojego zawodu, Myślę o przekwalifikowaniu i zmianie zawodu, Pragnę kontynuować naukę, Pragnę znaleźć pracę w swoim zawodzie, Pragnę znaleźć pracę w jakimkolwiek zawodzie*, które ich zdaniem najlepiej oddaje tę sytuację.

Najpopularniejsze stwierdzenia, które wybierano związane były z kontynuacją nauki, poszukiwaniem pracy w zawodzie oraz doskonaleniem kwalifikacji w ramach swojego zawodu. Odpowiedzi te jednak były silnie związane z grupą badanej młodzieży. I tak, kontynuować naukę pragną najczęściej najmłodszy badani (15-to i 17-to latkowie), z kolei poszukiwanie pracy w zawodzie to najczęściej plan studentów (72% odpowiedzi w tej grupie badanych), a natomiast młodzież nie kontynuująca nauki częściej niż pozostali zamierza doskonalić kwalifikacje w ramach swojego zawodu (39%).

Część osób w grupie młodzieży nie kontynuującej nauki było również zdania, że nie chcieliby żadnych zmian, a tylko chcą utrzymania swojej pracy (22%). Jeszcze inni w tej grupie myślą o przekwalifikowaniu się i zmianie zawodu (10%).

Tabela 51 Plany zawodowe

Proszę powiedzieć które z określeń odnoszących się do planów zawodowych na przyszłość, najlepiej oddaje Pana(i) sytuację?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Pragnę kontynuować naukę	135	40,8%	8	8,3%	6	5,6%	149	27,9%
Pragnę znaleźć pracę w swoim zawodzie	53	16,0%	69	71,9%	6	5,6%	128	24,0%
Pragnę się doskonalić i podnosić kwalifikacje w ramach swojego zawodu	52	15,7%	13	13,5%	42	39,3%	107	20,0%
Nie wiem, trudno powiedzieć	51	15,4%	0	,0%	4	3,7%	55	10,3%
Pragnę utrzymać swoją obecną pracę w takim samym zakresie, nic nie chcę zmieniać	4	1,2%	1	1,0%	24	22,4%	29	5,4%
Żadne z powyższych	12	3,6%	3	3,1%	8	7,5%	23	4,3%
Pragnę znaleźć pracę w jakimkolwiek zawodzie	17	5,1%	0	,0%	6	5,6%	23	4,3%
Myślę o przekwalifikowaniu i zmianie zawodu	7	2,1%	2	2,1%	11	10,3%	20	3,7%
Ogółem	331	100,0%	96	100,0%	107	100,0%	534	100,0%

Na koniec działu odnoszącego się do kwestii zawodowych badanym zadano pytanie o to jaki chcieliby wykonywać zawód i u jakiego pracodawcy.

Wśród licznie wymienianych zawodów, które badani chcieliby wykonywać, najczęściej pojawiał się zawód – informatyka/programisty (8%), nauczyciela (6%) oraz lekarza (5%). Pełna lista zawodów zaprezentowana jest w dodatku z tabelami. Pełna lista zawodów zamieszczona jest w dodatku z tabelami.

Tabela 52 W jakim zawodzie chcieliby pracować

Gdyby wszystko było możliwe, to w jakim zawodzie chciał(a)by Pan(i) pracować?	Liczebność	% z N ważnych w kolumnie
firma remontowa	16	22,9%
sprzedawca	6	8,6%
budowlaniec / murarz-tylnkarz	4	5,7%
nauczyciel	3	4,3%
sprzątacze	2	2,9%
pracownik biurowy	2	2,9%
administrator	2	2,9%
pielęgniarka	2	2,9%
księgowy	2	2,9%
ochroniarz	2	2,9%
Inne (pojedyncze wskazania)	29	40,6%
Ogółem	70	100,0%

Realizację swoich marzeń zawodowych badana młodzież chciałaby zrealizować w ramach własnej firmy (40%) lub firmy prywatnej (38%). Tylko 11% badanych wiąże swoje zamiary z firmami państwowymi.

Tabela 53 W ramach jakiej firmy?

Gdyby wszystko było możliwe, to u jakiego pracodawcy chciał(a)by Pan(i) pracować?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Własna firma	163	40,0%	25	31,3%	47	47,5%	235	40,0%
Prywatna firma	167	40,9%	25	31,3%	28	28,3%	220	37,5%
Państwowa firma	40	9,8%	14	17,5%	11	11,1%	65	11,1%
Instytucja budżetowa – państwowa	14	3,4%	12	15,0%	7	7,1%	33	5,6%
Inne	17	4,2%	4	5,0%	5	5,1%	26	4,4%
Instytucja samorządowa	7	1,7%	0	,0%	1	1,0%	8	1,4%
Ogółem	408	100,0%	80	100,0%	99	100,0%	587	100,0%

Młodzież oceniała swoje kwalifikacje na skali dziesięciostopniowej od wartości 1 (bardzo nisko) do wartości 10 (bardzo wysoko). Najlicniejsza grupa badanych wskazała wartość 5. Mediana i średnia wyniosły dokładnie taką samą wartość (6), przy odchyleniu standardowym 2. Stąd można postawić wniosek, że badani w większości umiarkowanie pozytywnie oceniają swoje kwalifikacje.

Tabela 54 Ocena własnych kwalifikacji zawodowych

Proszę powiedzieć na jakim poziomie ocenia Pan(i) swoje obecne kwalifikacje zawodowe?	N ważnych	Średnia	Mediana	Dominanta	Minimum	Maksimum	Odchylenie standardowe
	545	6	6	5	1	10	2

Niskie kwalifikacje (wskazanie którejś z wartości od 1 do 4) oceniło 23% badanej młodzieży, w grupie tej najczęściej znajdowali się uczniowie gimnazjum i szkoły ponad gimnazjalnej. Co trzeci badany wskazał na kwalifikacje na poziomie średnim (4 lub 5), w tej grupie stosunkowo najczęściej występowali zarówno studenci jak i uczniowie. 43% badanych wskazywało na wysokie kwalifikacje (tj. wartości od 7 do 10), w grupie tej najczęściej znajdowała się młodzież nie kontynuująca nauki.

Tabela 55 Poziomy kwalifikacji zawodowych - samoocena

Na jakim poziomie ocenia Pan(i) swoje kwalifikacje	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
niskie kwalifikacje – wartości 1 do 4	107	31,8%	13	13,0%	4	3,7%	124	22,8%
średnie kwalifikacje – wartości 5 do 6	127	37,8%	38	38,0%	20	18,3%	185	33,9%
wysokie kwalifikacje – wartości 7 do 10	102	30,4%	49	49,0%	85	78,0%	236	43,3%
Ogółem	336	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	545	100,0%

3.5.2 Doświadczenia na rynku pracy

Nieco ponad jedna trzecia badanych (38%) posiada już jakieś doświadczenia wynikające ze stosunku pracy. Co druga spośród tych osób wykonywała już pracę u co najmniej dwóch różnych pracodawców.

Tabela 56 Liczba pracodawców

U ilu pracodawców podejmował(a) Pan(i) jakąkolwiek pracę?	N ważnych	Średnia	Mediana	Maksimum	Minimum	Odchylenie standardowe
	277	2	2	20	1	2

Wśród badanej młodzieży znaleźli się reprezentanci wszystkich możliwych form zatrudnienia. Najliczniejsza grupa badanej młodzieży doświadczyła nielegalnej formy zatrudnienia – tzn. bez żadnej umowy (43%), w drugiej kolejności można wyróżnić grupę młodzieży, która doświadczyła stosunku pracy w oparciu o umowę na czas określony (28%), a w trzeciej kolejności młodzież ma do czynienia z zatrudnieniem w oparciu o umowy o dzieło lub zlecenie (24%). 15% badanych posiada lub posiadało zatrudnienie w oparciu o umowę na czas nieokreślony, a co dziesiąta osoba prowadziła indywidualną działalność gospodarczą (samozatrudnienie).

Poszczególne grupy młodzieży różnią się ze względu na doświadczanie różnych form zatrudnienia. Młodzież nie kontynuująca nauki doświadczała najczęściej zatrudnienia na umowę o pracę oraz umowy zlecenie i o dzieło. Najmłodsi badani stosunkowo częściej niż pozostałe grupy młodzieży deklarowali zatrudnienie bez żadnej umowy oraz samo zatrudnienie w oparciu o działalność gospodarczą. Natomiast w grupie studentów najczęściej występowało zatrudnienie na umowę zlecenie i o dzieło.

Tabela 57 Forma zatrudnienia

Jakich form zatrudnienia doświadczył(a) Pan(i) w swoim życiu?		Grupa młodzieżowa							
		uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Umowa o pracę na czas określony	Tak	19	11,4%	17	17,5%	66	63,5%	102	27,7%
	Nie	148	88,6%	80	82,5%	38	36,5%	266	72,3%
	Ogółem	167	100,0%	97	100,0%	104	100,0%	368	100,0%
Umowa o pracę na czas nieokreślony	Tak	12	7,5%	6	6,2%	36	34,3%	54	14,9%
	Nie	149	92,5%	91	93,8%	69	65,7%	309	85,1%
	Ogółem	161	100,0%	97	100,0%	105	100,0%	363	100,0%
Umowa zlecenie lub umowa o dzieło	Tak	22	13,0%	28	29,2%	37	35,2%	87	23,5%
	Nie	147	87,0%	68	70,8%	68	64,8%	283	76,5%
	Ogółem	169	100,0%	96	100,0%	105	100,0%	370	100,0%
Samozatrudnienie, działalność gospodarcza	Tak	27	16,5%	1	1,0%	10	9,8%	38	10,5%
	Nie	137	83,5%	95	99,0%	92	90,2%	324	89,5%
	Ogółem	164	100,0%	96	100,0%	102	100,0%	362	100,0%
Praca bez umowy	Tak	135	61,1%	23	23,7%	21	20,8%	179	42,7%
	Nie	86	38,9%	74	76,3%	80	79,2%	240	57,3%
	Ogółem	221	100,0%	97	100,0%	101	100,0%	419	100,0%

Zawodowo pracuje obecnie 40% pełnoletniej młodzieży, w zdecydowanej większości jest to młodzież nie kontynuująca nauki (70% spośród nich).

Tabela 58 Praca w zawodzie obecnie

Czy obecnie pracujesz zawodowo?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Tak	6	6,0%	77	70,0%	83	39,5%
Nie	89	89,0%	28	25,5%	117	55,7%
Nie, nigdy jeszcze nie pracowałem (am)	5	5,0%	5	4,5%	10	4,8%
Ogółem	100	100,0%	110	100,0%	210	100,0%

Deklarowany zakres tygodniowy godzin pracy odpowiada najczęściej pełnemu etatowi (40 godzin tygodniowo – 68%) lub połowie ETATU (16%)

Tabela 59 Zakres godzin pracy w tygodniu

W jakim zakresie godzin tygodniowo?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
5 do 18 godzin	3	50,0%	2	3,0%	5	7,0%
20 do 37 godzin	2	33,3%	10	14,7%	12	16,3%
40 godzin	1	16,7%	49	72,0%	50	67,6%
48 do 50 godzin	0	0,0%	7	10,3%	7	9,1%
Ogółem	6	100,0%	68	100,0%	74	100,0%

W powyższym zakresie godzin w tygodniu, młodzież pracuje najczęściej w oparciu o umowę o pracę na czas określony (36%), lub na czas nieokreślony (34%). W przypadku 6% występuje sytuacja pracy nielegalnej, bez żadnej umowy.

Tabela 60 Forma zatrudnienia obecnie

Jaka to jest forma zatrudnienia?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Umowa o pracę na czas określony	1	16,7%	29	37,7%	30	36,1%
Umowa o pracę na czas nieokreślony	1	16,7%	27	35,1%	28	33,7%
Umowa zlecenie lub umowa o dzieło	2	33,3%	12	15,6%	14	16,9%
Samozatrudnienie, działalność gospodarcza	0	,0%	6	7,8%	6	7,2%
Praca bez umowy	2	33,3%	3	3,9%	5	6,0%
Ogółem	6	100,0%	77	100,0%	83	100,0%

Większość badanej pełnoletniej młodzieży (74%) uważa, że w obecnej pracy w pełni wykorzystują swoje kwalifikacje.

Tabela 61 Wykorzystanie kwalifikacji w pracy

Czy praca którą Pan(i) wykonuje pozwala Panu(i) wykorzystać w pełni posiadane kwalifikacje?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Zdecydowanie tak	1	16,7%	20	26,0%	21	25,3%
Raczej tak	3	50,0%	37	48,1%	40	48,2%
Raczej nie	2	33,3%	11	14,3%	13	15,7%
Zdecydowanie nie	0	,0%	5	6,5%	5	6,0%
Trudno powiedzieć	0	,0%	4	5,2%	4	4,8%
Ogółem	6	100,0%	77	100,0%	83	100,0%

Prawie jedna trzecia wśród pracującej młodzieży odczuwa zagrożenie utratą pracy w stopniu dużym, a 53% w stopniu małym. Jedynie 6% badanych pełnoletnich w ogóle nie odczuwa takiego zagrożenia.

Tabela 62 Stopień zagrożenia związany z utratą pracy

Proszę powiedzieć w jakim stopniu odczuwa Pan(i) zagrożenie utratą pracy?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Bardzo dużym	0	,0%	4	5,2%	4	4,8%
Dużym	1	16,7%	22	28,6%	23	27,7%
Małym	2	33,3%	33	42,9%	35	42,2%
Bardzo małym	1	16,7%	8	10,4%	9	10,8%
W ogóle nie odczuwam takiego zagrożenia	0	,0%	5	6,5%	5	6,0%
Trudno powiedzieć	2	33,3%	5	6,5%	7	8,4%
Ogółem	6	100,0%	77	100,0%	83	100,0%

Jednak gdy zapytaliśmy badanych, o to jak oceniają szanse znalezienia pracy o podobnym charakterze w ciągu najbliższych sześciu miesięcy, to 66% stwierdziła że są one duże lub bardzo duże. Tylko 17% określiło te szanse jako małe, ale nikt z badanych nie twierdził, że są one bardzo małe lub że znalezienie pracy jest nie możliwe.

Tabela 63 Szanse na znalezienie pracy o podobnym charakterze

Gdyby zdarzyło się, że utracił(a)by Pan(i) pracę w najbliższym czasie, to jak ocenia Pan(i) szanse, że w ciągu najbliższych 6 miesięcy znalazł(a)by Pan(i) tak samo dobrą pracę o podobnym charakterze?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Bardzo duże – bez problemu znalazłabym taką pracę	0	,0%	11	14,3%	11	13,3%
Duże – trochę trzeba by się postarać, ale w końcu bym znalazła	6	100,0%	38	49,4%	44	53,0%
Małe – raczej nie udało by się znaleźć takiej pracy w tak krótkim czasie	0	,0%	14	18,2%	14	16,9%
Trudno powiedzieć	0	,0%	14	18,2%	14	16,9%
Ogółem	6	100,0%	77	100,0%	83	100,0%

Osoby, które oceniały, że szanse znalezienia takiej pracy są niskie twierdziły, że jest to spowodowane głównie brakiem kwalifikacji oraz niską płacą oferowaną przez pracodawców.

Tabela 64 Przyczyny małych szans znalezienia pracy

Dlaczego szanse znalezienia pracy ocenia Pan(i) tak nisko?	Grupa młodzieżowa			
	młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%
Brak odpowiednich kwalifikacji	6	42,9%	6	42,9%
Brak pracy z satysfakcjonującym wynagrodzeniem (niska płaca)	6	42,9%	6	42,9%
Brak pracy w pobliżu miejsca zamieszkania (musiał(a)bym dojeżdżać)	3	21,4%	3	21,4%
Brak miejsc pracy dla osoby z moim zawodem i wykształceniem	3	21,4%	3	21,4%
Obawa, że nie poradzę sobie w pracy	2	14,3%	2	14,3%

Wśród młodzieży w wieku 18-25 lat tylko 12% nie posiada pracy, sytuacja ta jednak jest spowodowana bardzo niskim odsetkiem pozostających bez pracy studentów (tylko 2%). Wśród młodzieży nie kontynuującej nauki co piąta osoba pozostaje bez pracy (22%).

Tabela 65 Odsetek bezrobotnej młodzieży

Czy jest Pan(i) zarejestrowany(a) w urzędzie pracy jako bezrobotny(a) lub pozostaje bez pracy?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Tak	2	2,0%	24	21,8%	26	12,4%
Nie	98	98,0%	86	78,2%	184	87,6%
Ogółem	100	100,0%	110	100,0%	210	100,0%

64% młodzieży, która pozostaje bez pracy stwierdziła że ta sytuacja trwa już ponad rok. W wypadku pozostałych jest to kwestia kilku miesięcy.

Tabela 66 Okres pozostawania bez pracy

Od jak dawna pozostaje Pan(i) bez pracy?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
2005	0	,0%	1	4,2%	1	4,0%
2006	0	,0%	3	12,5%	3	12,0%
2007	0	,0%	3	12,5%	3	12,0%
2008	0	,0%	9	37,5%	9	36,0%
2009	1	100,0%	8	33,3%	9	36,0%
Ogółem	1	100,0%	24	100,0%	25	100,0%

W przypadku co czwartej osoby brak pracy spowodowany był nie przedłużeniem umowy na czas określony, a przypadku co piątej osoby była to kwestia własnej decyzji.

Tabela 67 Główna przyczyna ustania stosunku pracy

Proszę podać główną przyczynę pozostawania bez pracy?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
zakończyła się umowa o pracę na czas określony	0	,0%	6	25,0%	6	23,1%
z powodu szkolenia/nauki	2	100,0%	3	12,5%	5	19,2%
własna decyzja	0	,0%	5	20,8%	5	19,2%
inne przyczyny	0	,0%	4	16,7%	4	15,4%
nie chcę podjąć pracy, nie mam takiej potrzeb	0	,0%	2	8,3%	2	7,7%
nie szukałem jeszcze pracy w ogóle	0	,0%	2	8,3%	2	7,7%
przymusowa przerwa w pracy spowodowana sytuacją pracodawcy	0	,0%	1	4,2%	1	3,8%
zwolnienie indywidualne	0	,0%	1	4,2%	1	3,8%
Ogółem	2	100,0%	24	100,0%	26	100,0%

Niespełna połowa pozostających bez pracy chciałaby podjąć pracę w swoim zawodzie.

Tabela 68 Chęć podjęcia pracy we własnym zawodzie

Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) podjąć jakąkolwiek pracę we własnym zawodzie?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Zdecydowanie tak	1	50,0%	1	4,2%	2	7,7%
Raczej tak	1	50,0%	9	37,5%	10	38,5%
Raczej nie	0	,0%	7	29,2%	7	26,9%
Trudno powiedzieć	0	,0%	7	29,2%	7	26,9%
Ogółem	2	100,0%	24	100,0%	26	100,0%

Podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania deklaruje nieco więcej osób niż chęć podjęcia pracy w swoim zawodzie. Można wstępnie postawić tezę, że wyjazdy poza miejsce zamieszkania są dla badanej młodzieży motywatorem aktywizacji na rynku pracy.

Tabela 69 Chęć podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania

Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) podjąć pracę poza miejscem zamieszkania?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Zdecydowanie tak	0	,0%	4	16,7%	4	15,4%
Raczej tak	2	100,0%	10	41,7%	12	46,2%
Raczej nie	0	,0%	6	25,0%	6	23,1%
Trudno powiedzieć	0	,0%	4	16,7%	4	15,4%
Ogółem	2	100,0%	24	100,0%	26	100,0%

Większości nie pracującej obecnie młodzieży nie zdarzało się odrzucić oferty pracy, jednak co trzeci doświadczył takich sytuacji minimum kilkakrotnie.

Tabela 70 Odrzucenie ofert pracy

Czy zdarzyło się Panu(i) kiedykolwiek odrzucić ofertę pracy?	Grupa młodzieżowa					
	Studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Tak – dość często	0	,0%	1	4,2%	1	3,8%
Tak – raz lub kilka razy	0	,0%	8	33,3%	8	30,8%
Nie	2	100,0%	15	62,5%	17	65,4%
Ogółem	2	100,0%	24	100,0%	26	100,0%

Głównym powodem nie podejmowania pracy były zbyt niskie zarobki.

Tabela 71 Powody nie podejmowania pracy

Jakie były powody nie podejmowania oferowanej pracy?	Grupa młodzieżowa			
	młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%
Zbyt niskie zarobki	6	66,7%	6	66,7%
Zbyt duża odległość od miejsca zamieszkania	2	22,2%	2	22,2%
Nie odpowiadała moim kwalifikacjom	1	11,1%	1	11,1%
Nie zadowalające zajęcie	1	11,1%	1	11,1%

W celu oszacowania jak wielkim problemem może być praca nielegalna bez podpisania umowy postanowiliśmy zadać respondentom pytanie nie wprost. Stąd zadaliśmy pytanie o to czy w najbliższym otoczeniu badanego zdarza się że osoby pracują bez żadnej umowy. Tylko 17% badanych deklaruowało, że nie miała w ogóle kontaktu z takimi sytuacjami. W przypadku 62% badanych takie sytuacje występują przynajmniej od czasu do czasu. Porównując te wyniki z deklaracjami młodzieży odnośnie do ich doświadczeń na rynku pracy (patrz tabela 57) z sytuacją zatrudnienia bez umowy, można szacować, że problem może dotyczyć nawet co drugiej osoby podejmującej aktywność na rynku pracy.

Trzeba też zwrócić uwagę, że w przypadku młodzieży nie kontynuującej nauki, aż 71% spotyka się od czasu do czasu w swoim otoczeniu z sytuacjami zatrudniania bez umowy, a 18% doświadcza takich sytuacji bardzo często.

Tabela 72 Szacowanie szarej strefy - praca na czarno

Czy w swoim najbliższym otoczeniu spotyka się Pan(i) z sytuacją, że osoby podejmują pracę bez podpisywania żadnej umowy („na czarno”)?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak – bardzo często	74	15,4%	21	21,4%	20	18,3%	115	16,7%
Tak – od czasu do czasu	180	37,4%	56	57,1%	77	70,6%	313	45,5%
Nie, w moim najbliższym otoczeniu nie miałem kontaktu z takimi sytuacjami	97	20,2%	13	13,3%	5	4,6%	115	16,7%
Odmowa odpowiedzi	32	6,7%	3	3,1%	3	2,8%	38	5,5%
Nie wiem	98	20,4%	5	5,1%	4	3,7%	107	15,6%
Ogółem	481	100,0%	98	100,0%	109	100,0%	688	100,0%

W celu uzyskania informacji jak badani oceniają sytuację podejmowania pracy bez żadnej umowy zadano respondentom kolejne pytanie. Zdecydowana większość dopuszcza i usprawiedliwia sytuację nielegalnego zatrudnienia (74%), a tylko 5% zauważa, że jest to po prostu łamanie prawa stąd jest to działanie niedopuszczalne.

Tabela 73 Stosunek do zatrudniania bez umowy

Jak ocenia Pan(i) taką sytuację, gdy ktoś podejmuje się wykonywania pracy bez umowy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie ma nic nagannego w takiej sytuacji	57	12,3%	7	7,1%	8	7,5%	72	10,8%
Raczej nie mam nic przeciwko, choć jest to niezgodne z prawem	115	24,8%	38	38,4%	34	31,8%	187	28,0%
Choć jest to działanie niedopuszczalne, to w trudnych życiowych sytuacjach można to usprawiedliwić	168	36,3%	26	26,3%	40	37,4%	234	35,0%
Sytuacja ta jest absolutnie niedopuszczalna, to łamanie prawa	23	5,0%	5	5,1%	7	6,5%	35	5,2%
Nie mam zdania	80	17,3%	20	20,2%	18	16,8%	118	17,6%
Odmowa odpowiedzi	20	4,3%	3	3,0%	0	,0%	23	3,4%
Ogółem	463	100,0%	99	100,0%	107	100,0%	669	100,0%

Ostatnie pytanie w tym bloku, miało za zadanie określić za jaką kwotę badane osoby byłyby skłonne podjąć pracę. Najlichniesza grupa badanej młodzieży deklarowała, że kwota miesięcznego wynagrodzenia, która by ich zachęciła do podjęcia pracy to 1500 zł. Połowa badanej młodzieży podawała wartości poniżej 2000 zł, a pozostali powyżej.

Średnia z wszystkich deklaracji wyniosła 2239 zł przy bardzo dużym odchyleniu standardowym tj. 3546 zł.

Tabela 74 Minimalne wynagrodzenie zachęcające do podjęcia pracy

Za jaką minimalną kwotę miesięcznie zdecydował(a)by się Pan(i) podjąć pracę?	N ważnych	Średnia	Mediana	Maksimum	Minimum	Odchylenie standardowe
	606	2239	2000	50000	20	3546

3.6 Problem pokoleniowego transmitowania biedy i bezrobocia, utrzymywania ze środków państwowych lub szarej strefy, rodzina i najbliższe środowisko, inne wskazania – obraz stylu życia poszczególnych grup społecznych

W celu określenie sytuacji badanych związanej z pokoleniowym transmitowaniem biedy i bezrobocia zadawaliśmy pytania odnośnie pobierania zasiłków przez ich rodziców.

W grupie badanej młodzieży co piąty doświadczył sytuacji pobierania zasiłku dla bezrobotnych przez któregoś z rodziców, w przypadku 5% sytuacja ta dotyczyła zarówno ojca jak i matki.

Tabela 75 Pobieranie zasiłków dla bezrobotnych przez rodziców

Czy któryś z Pana(i) rodziców pobierał kiedykolwiek zasiłek dla bezrobotnych?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak – tylko matka	52	10,7%	6	6,0%	3	2,7%	61	8,7%
Tak – tylko ojciec	28	5,7%	10	10,0%	9	8,2%	47	6,7%
Tak – obydwie	20	4,1%	9	9,0%	4	3,6%	33	4,7%
Nie	229	46,9%	65	65,0%	76	69,1%	370	53,0%
Nie wiem, nie pamiętam	159	32,6%	10	10,0%	18	16,4%	187	26,8%
Ogółem	488	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	698	100,0%

13% badanej młodzieży wskazało, że ich rodzice pobierali lub nadal pobierają jakieś zasiłki społeczne.

Tabela 76 Zasiłki społeczne pobierane przez rodziców

Czy twoi rodzice pobierali lub nadal pobierają jakieś zasiłki społeczne?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	77	15,8%	6	6,0%	4	3,7%	87	12,5%
Nie	264	54,1%	92	92,0%	89	81,7%	445	63,8%
Nie wiem	147	30,1%	2	2,0%	16	14,7%	165	23,7%
Ogółem	488	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	697	100,0%

Jednym z elementów wpływających na wykluczenie społeczne, a co z tym się wiąże również na wykluczenie z rynku pracy jest wykształcenie ojca.³

W przypadku 3% badanych ojcowie posiadają co najwyżej wykształcenie podstawowe, a w co czwartym przypadku zasadnicze zawodowe. W grupie tych osób przeważa młodzież która nie kontynuuje nauki, a najmniej stosunkowo znajduje się studentów. Wśród 13% badanych ojcowie posiadają wykształcenie wyższe, w grupie tej przeważają studenci. Jak widać wykształcenie ojca jest jednym z czynników zewnętrznych wpływających na losy badanej młodzieży.

Tabela 77 Wykształcenie ojca

Proszę podać wykształcenie Pana(i) ojca	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Podstawowe lub niepełne podstawowe	9	1,8%	2	2,0%	8	7,3%	19	2,7%
Zasadnicze zawodowe	123	25,1%	19	19,0%	39	35,5%	181	25,8%
Niepełne średnie	15	3,1%	4	4,0%	6	5,5%	25	3,6%
Średnie	135	27,5%	36	36,0%	41	37,3%	212	30,2%
Pomaturalne, licencjat	26	5,3%	10	10,0%	5	4,5%	41	5,8%
Studia wyższe niepełne	8	1,6%	5	5,0%	2	1,8%	15	2,1%
Wyższe	63	12,8%	22	22,0%	4	3,6%	89	12,7%
Nie wiem	112	22,8%	2	2,0%	5	4,5%	119	17,0%
Ogółem	491	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	701	100,0%

Wykształcenie matki zdaniem badaczy nie ma tak silnego wpływu na losy dzieci jak wykształcenie ojca. Jednak w naszych badaniach możemy zaobserwować, że czynnik ten powoduje podobne konsekwencje jak wcześniej opisano. Wśród młodzieży nie kontynuującej nauki przeważają matki o wykształceniu podstawowym i zawodowym, a w grupie studentów matki o wykształceniu wyższym.

³ DIAGNOZA SPOŁECZNA 2007 WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA POLAKÓW RAPORT redakcja Janusz Czapiński

Tabela 78 Wykształcenie matki

Proszę podać wykształcenie Pana(i) matki	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Podstawowe lub niepełne podstawowe	9	1,8%	0	,0%	9	8,2%	18	2,5%
Zasadnicze zawodowe	71	14,3%	7	7,0%	33	30,0%	111	15,7%
Niepełne średnie	12	2,4%	1	1,0%	8	7,3%	21	3,0%
Średnie	143	28,8%	30	30,0%	44	40,0%	217	30,7%
Pomaturalne, licencjat	53	10,7%	15	15,0%	6	5,5%	74	10,5%
Studia wyższe niepełne	19	3,8%	7	7,0%	3	2,7%	29	4,1%
Wyższe	93	18,7%	40	40,0%	6	5,5%	139	19,7%
Nie wiem	97	19,5%	0	,0%	1	,9%	98	13,9%
Ogółem	497	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	707	100,0%

Kwestia związana z odniesieniem się do „szarej strefy” zatrudnienia zastała szczegółowo opisana w rozdziale 3.5.2 dla przypomnienia przywołujemy tu kilka faktów. Prawie połowa badanej młodzieży (43%) deklaruje, że była już kiedyś nielegalnie zatrudniona, w chwili obecnej do takiej formy zatrudnienia przyznaje się 6% badanych w wieku 18-25 lat. W przypadku 62% badanych mamy do czynienia z doświadczaniem takich sytuacji w ich najbliższym otoczeniu (znajomi, rodzina) przy najmniej od czasu do czasu. Przyzwolenie społeczne na fakt bycia nielegalnie zatrudnionym jest bardzo duże, aż 74% usprawiedliwia takie czyny, a tylko 5% uważa, że jest to niedopuszczalne gdyż jest to łamanie prawa.

W celu określenia stylu życia badanych zadaliśmy im pytania o sposób spędzania czasu wolnego, o to co jest najważniejsze dla nich w życiu oraz o ich aktywność społeczną. W kolejnych tabelach prezentujemy wyniki odnoszące się do stylu życia badanej młodzieży.

70% badanej młodzieży wskazało jakieś hobby, którym zajmuje się w wolnym czasie. Grupa ta jest najliczniejsza wśród studentów (86%), a najmniej liczna wśród młodzieży nie kontynuującej nauki (56%). Najpopularniejsze zajęcia w wolnym czasie to: piłka nożna, muzyka, taniec, sport, granie na instrumentach (zespół muzyczny) oraz literatura i poezja.

Tabela 79 Pasja, hobby w wolnym czasie

Czy ma Pan(i) hobby, pasję, którym oddaje się w wolnym czasie?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie, niczym szczególnym się nie zajmuję	63	13,3%	12	12,0%	29	27,1%	104	15,2%
Nie mam wolnego czasu	83	17,5%	2	2,0%	18	16,8%	103	15,1%
piłka nożna	44	9,3%	5	5,0%	0	,0%	49	7,2%
muzyka	38	8,0%	1	1,0%	7	6,5%	46	6,7%
taniec	37	7,8%	2	2,0%	3	2,8%	42	6,2%
sport	29	6,1%	5	5,0%	5	4,7%	39	5,7%
granie na instrumentach, zespół muzyczny	32	6,7%	4	4,0%	2	1,9%	38	5,6%
literatura / poezja	14	2,9%	10	10,0%	13	12,1%	37	5,4%
gry komputerowe	17	3,6%	1	1,0%	7	6,5%	25	3,7%
siatkówka	22	4,6%	1	1,0%	0	,0%	23	3,4%
rower / kolarstwo	14	2,9%	6	6,0%	2	1,9%	22	3,2%
plastyka / malowanie / graffiti / rysowanie/ grafika / malowanie na szkole	19	4,0%	2	2,0%	0	,0%	21	3,1%
motory / motoryzacja / tuning / wyścig nocne na motorach / motocross	20	4,2%	1	1,0%	0	,0%	21	3,1%
inne (skakanka, spacerowanie, pomagam rodzicom, ploteczki)	16	3,4%	3	3,0%	0	,0%	19	2,8%
śpiew	12	2,5%	4	4,0%	0	,0%	16	2,3%
jazda na nartach/ snowboard	6	1,3%	3	3,0%	2	1,9%	11	1,6%
fotografia / scrapbooking	7	1,5%	1	1,0%	3	2,8%	11	1,6%
koszykówka	7	1,5%	3	3,0%	0	,0%	10	1,5%
Inne (9 wskazań i mniej)	120	24,8%	37	37,0%	22	20,4%	179	24,8%

W celu dopełnienia obrazu stylu życia badanej młodzieży, a także w celu umożliwienia porównania z innymi wynikami zastosowano w badaniach skalę warunków szczęśliwego życia.⁴

Dla badanej młodzieży najważniejsze warunki udanego życia to przede wszystkim – udane małżeństwo, pieniądze i zdrowie. Przyjaciele oraz opatrność są istotnym elementem udanego życia dla tylko co czwartego badanego, a **praca jest wskazywana przez 30% badanych**.

W porównaniu z ogólnopolskimi badaniami Diagnoza Społeczna 2007 młodzież na podobnym poziomie co ogół dorosłych Polaków uznaje udane małżeństwo oraz pracę jako warunki udanego życia (odpowiednio 56% i 30%) ale ważniejsze są dla niej pieniądze (31% - Diagnoza 2007), a mniej ważne zdrowie (65% - Diagnoza 2007).

W poszczególnych grupach młodzieży zaobserwowano pewne znaczące różnice. Wśród uczniów (najmłodszych badanych) najważniejszym elementem udanego życia jest dobre małżeństwo (60% wskazań), dla grupy studentów takim elementem jest przede wszystkim zdrowie (50%), a dla młodzieży nie kontynuującej nauki są to pieniądze (aż 73% wskazań).

Tabela 80 Czynniki warunkujące udane życie

Jak Pan(i) uważa, jakie są najważniejsze warunki udanego życia?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Udane małżeństwo	283	60,3%	39	39,4%	23	21,1%	345	51,0%
Pieniądze	202	43,1%	47	47,5%	79	72,5%	328	48,4%
Zdrowie	206	43,9%	49	49,5%	38	34,9%	293	43,3%
Praca	118	25,2%	47	47,5%	37	33,9%	202	29,8%
Przyjaciele	93	19,8%	30	30,3%	43	39,4%	166	24,5%
Opatrzność, Bóg	148	31,6%	7	7,1%	8	7,3%	163	24,1%
Dzieci	99	21,1%	15	15,2%	22	20,2%	136	20,1%
optymizm	46	9,8%	22	22,2%	10	9,2%	78	11,5%
Wykształcenie	61	13,0%	7	7,1%	6	5,5%	74	10,9%
Uczciwość	42	9,0%	10	10,1%	11	10,1%	63	9,3%
Wolność, swoboda	24	5,1%	15	15,2%	15	13,8%	54	8,0%
Silny charakter	27	5,8%	2	2,0%	9	8,3%	38	5,6%
Życzliwość i szacunek otoczenia	25	5,3%	2	2,0%	2	1,8%	29	4,3%
Pogoda ducha	9	1,9%	3	3,0%	12	11,0%	24	3,5%

⁴ DIAGNOZA SPOŁECZNA 2007 WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA POLAKÓW RAPORT redakcja Janusz Czapieński

Do działań na rzecz społeczności lokalnej w ostatnich dwóch latach przyznaje się 37% badanych, zdecydowanie częściej taką aktywność deklarują uczniowie niż studenci oraz młodzież nie kontynuująca nauki.

Tabela 81 Aktywność społeczna

Czy w ciągu ostatnich dwóch lat zdarzyło się, że angażował(a) się Pan(i) w działania na rzecz społeczności lokalnej?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	224	45,9%	16	16,0%	19	17,3%	259	37,1%
Nie	264	54,1%	84	84,0%	91	82,7%	439	62,9%
Ogółem	488	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	698	100,0%

30% badanej młodzieży przyznaje się do członkostwa w co najmniej jednej organizacji, stowarzyszeniu i tym podobnych grup formalnych. Aktywność taką zdecydowanie częściej deklarują najmłodsi badani tj. 15-to i 17-to latkowie.

Tabela 82 Członkostwo w organizacjach, stowarzyszeniach itp.

Czy jest Pan(i) członkiem jakichś organizacji, stowarzyszeń, partii, komitetów, rad, grup religijnych, związków lub kół?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak, jednej	128	26,2%	13	13,0%	10	9,1%	151	21,6%
Tak, dwóch	37	7,6%	2	2,0%	6	5,5%	45	6,4%
Tak, trzech lub więcej	14	2,9%	1	1,0%	0	,0%	15	2,1%
Nie	309	63,3%	84	84,0%	94	85,5%	487	69,8%
Ogółem	488	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	698	100,0%

65% badanej młodzieży deklaruje uprawianie aktywnego sportu w obrębie jednej z wymienianych niżej dyscyplin. Stosunkowo częściej w tej grupie występuje młodzież nie kontynuująca nauki niż pozostałe dwie grupy badanej młodzieży.

Najpopularniejsze dyscypliny sportowe, których uprawianie deklaruje badana młodzież to przede wszystkim piłka nożna oraz siatkówka a także w dalszej kolejności pływanie (basen) oraz biegi przełajowe (bieganie).

Tabela 83 Aktywność sportowa

Czy uprawia Pan(i) aktywnie sport?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	305	63,0%	64	64,0%	81	73,6%	450	64,8%
Nie	179	37,0%	36	36,0%	29	26,4%	244	35,2%
Ogółem	484	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	694	100,0%

Tabela 84 Dyscyplina aktywności sportowej

Proszę wskazać dyscyplinę	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
piłka nożna	93	34,4%	11	17,7%	14	18,2%	118	28,9%
siatkówka	58	21,5%	11	17,7%	12	15,6%	81	19,8%
pływanie / basen	16	5,9%	9	14,5%	14	18,2%	39	9,5%
biegi przełajowe / biegi	30	11,1%	4	6,5%	4	5,2%	38	9,3%
narciarstwo / snowboard / saneczkarstwo	16	5,9%	8	12,9%	11	14,3%	35	8,6%
rower / kolarstwo	21	7,8%	7	11,3%	7	9,1%	35	8,6%
koszykówka	17	6,3%	5	8,1%	0	,0%	22	5,4%
taniec	19	7,0%	0	,0%	0	,0%	19	4,6%
ćwiczenia / gimnastyka/ joga	5	1,9%	2	3,2%	11	14,3%	18	4,4%
tenis ziemny	9	3,3%	2	3,2%	3	3,9%	14	3,4%
jazda konna	7	2,6%	1	1,6%	3	3,9%	11	2,7%
piłka ręczna	9	3,3%	1	1,6%	1	1,3%	11	2,7%
siłownia / podnoszenie ciężarów	8	3,0%	0	,0%	1	1,3%	9	2,2%
uni-hokej	8	3,0%	0	,0%	0	,0%	8	2,0%
tenis stołowy	5	1,9%	1	1,6%	1	1,3%	7	1,7%
różne	6	2,2%	0	,0%	0	,0%	6	1,5%
jogging	4	1,5%	1	1,6%	0	,0%	5	1,2%
boks	2	,7%	1	1,6%	1	1,3%	4	1,0%

Proszę wskazać dyscyplinę	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
rolki	4	1,5%	0	,0%	0	,0%	4	1,0%
fitness	2	,7%	2	3,2%	0	,0%	4	1,0%
rugby	4	1,5%	0	,0%	0	,0%	4	1,0%
hokej	1	,4%	0	,0%	2	2,6%	3	,7%
lekkoatletyka	2	,7%	1	1,6%	0	,0%	3	,7%
wspinaczka	2	,7%	0	,0%	1	1,3%	3	,7%
sztuki walki	1	,4%	1	1,6%	0	,0%	2	,5%
strzelectwo	2	,7%	0	,0%	0	,0%	2	,5%
szachy	2	,7%	0	,0%	0	,0%	2	,5%
karate	1	,4%	0	,0%	1	1,3%	2	,5%
kulturystyka	2	,7%	0	,0%	0	,0%	2	,5%
badminton	0	,0%	1	1,6%	0	,0%	1	,2%
windsurfing	0	,0%	1	1,6%	0	,0%	1	,2%
motocykl	1	,4%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
turystyka	1	,4%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
downhill	1	,4%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
skok o tyczce	1	,4%	0	,0%	0	,0%	1	,2%

W celu określenia pewnych postaw prospołecznych badanej młodzieży sięgnięto do sposobu określenia tych postaw poprzez wyrażenie opinii odnośnie do naruszenia dobra publicznego.⁵

Badanym przedstawiono listę sześciu sytuacji, z którymi mogliby mieć styczność tj. ktoś płaci podatki mniejsze niż powinien, ktoś unika płacenia za korzystanie z transportu publicznego (np. autobusów, pociągów), komuś udaje się nie płacić za światło, ktoś pobiera niesłusznie zasiłek dla bezrobotnych, ktoś nie płaci (choć może) czynszu za mieszkanie oraz ktoś sprowadza towary z zagranicy i nie płaci cła i poproszono o wyrażenie swojej opinii, czy ich takie sytuacje obchodzą, czy też nie.

Wyrażanie poszczególnych opinii nie przysporzyło badanym dużego problemu, na co wskazuje niewielki odsetek odpowiedzi trudno powiedzieć (od 6% do maksymalnie 10%). Ponad połowę badanych nie obchodzą takie sytuacje jak unikanie podatków, jazda na gapę środkami transportu

⁵ DIAGNOZA SPOŁECZNA 2007 WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA POLAKÓW RAPORT redakcja Janusz Czapirski

publicznego oraz nie płacenie cła. Natomiast ponad połowę badanych obchodzi, że ktoś nie płaci czynszu lub niesłusznie pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Tabela 85 Postawy wobec naruszania dobra wspólnego

Proszę powiedzieć, które z poniższych zachowań osobiście Pana(ia) obchodzą, a które nie?	Nie obchodzi		Obchodzi		Trudno powiedzieć		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
ktoś płaci podatki mniejsze niż powinien	359	53,3%	257	38,1%	58	8,6%	674	100,0%
ktoś unika płacenia za korzystanie z transportu publicznego (np. autobusów, pociągów)	386	56,4%	259	37,8%	40	5,8%	685	100,0%
komuś udaje się nie płacić za światło	341	49,6%	297	43,2%	50	7,3%	688	100,0%
ktoś pobiera niesłusznie zasiłek dla bezrobotnych	268	39,0%	371	54,0%	48	7,0%	687	100,0%
ktoś nie płaci (choć może) czynszu za mieszkanie	257	37,5%	363	53,0%	65	9,5%	685	100,0%
ktoś sprowadza towary z zagranicy i nie płaci cła	380	55,6%	244	35,7%	60	8,8%	684	100,0%

3.7 Katalog oczekiwanych form pomocy ułatwiających właściwe i pożądane funkcjonowanie w społeczeństwie i na rynku pracy,

45% badanej młodzieży oczekuje wsparcia w procesie poszukiwania pracy. W grupie tej najczęściej występują najmłodsi badani w wieku 15-tu i 17-tu lat.

Tabela 86 Oczekiwanie pomocy w poszukiwaniu pracy

Czy oczekuje Pan(i) pomocy i doradztwa w poszukiwaniu pracy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Zdecydowanie tak	65	19,5%	8	8,0%	21	19,1%	94	17,3%
Raczej tak	109	32,7%	18	18,0%	23	20,9%	150	27,6%
Ani nie, ani tak	49	14,7%	4	4,0%	7	6,4%	60	11,0%
Raczej nie	44	13,2%	29	29,0%	31	28,2%	104	19,2%
Zdecydowanie nie	17	5,1%	5	5,0%	17	15,5%	39	7,2%
Trudno powiedzieć	49	14,7%	36	36,0%	11	10,0%	96	17,7%
Ogółem	333	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	543	100,0%

Młodzież oczekująca wsparcia w trakcie poszukiwania pracy chciałaby aby ta pomoc polegała na znalezieniu konkretnej oferty pracy (53%), a dopiero w dalszej kolejności wskazywano na pomoc w poszukiwaniu kursów i szkoleń oraz pomoc finansową. W poszczególnych grupach badanej młodzieży zaznaczyły się interesujące różnice. Mianowicie najmłodsi badani (uczniowie) oraz studenci zdecydowanie częściej oczekują pomocy polegającej na doradztwie w poszukiwaniu ofert pracy, kursów lub szkoleń, podczas gdy młodzież nie kontynuująca nauki oczekuje głównie pomocy finansowej (46%).

Tabela 87 Forma tej pomocy

Na czym miałyby ta pomoc polegać?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Pomoc w znalezieniu konkretnej oferty pracy	120	55,0%	17	58,6%	21	42,0%	158	53,2%
Pomoc w znalezieniu konkretnego szkolenia, kursu, itp	57	26,1%	9	31,0%	6	12,0%	72	24,2%
Finansowa	44	20,2%	3	10,3%	23	46,0%	70	23,6%
Pomoc psychologa, wsparcie od innych ludzi	12	5,5%	0	,0%	2	4,0%	14	4,7%
Inna (wybór zawodu, wsparcie przyjaciół)	3	1,4%	0	,0%	1	2,0%	4	1,3%

Ewentualna pomoc finansowa, której niektórzy badani oczekują przeznaczona byłaby na dodatkowe szkolenia, kontynuowanie nauki lub podjęcie nauki. W przypadku młodzieży nie kontynuującej nauki, która najczęściej preferowała finansową formę pomocy w poszukiwaniu pracy, środki te najczęściej przeznaczone byłyby na doradztwo zawodowe. Możliwe, że ta grupa młodzieży nie wie w jakim kierunku ewentualnie się przekwalifikować.

Należy też zwrócić uwagę, że zdaniem 19% badanej młodzieży środki finansowe, które otrzymaliby w celu pomocy w czasie poszukiwania pracy przeznaczyliby na wyżywienie. Wśród tych osób znajdują się uczniowie oraz młodzież niekontynuująca nauki, a są to przedstawiciele gospodarstw domowych o bardzo trudnej życiowej sytuacji.

Tabela 88 Na co przeznaczyć środki pomocy finansowej

Jeżeli pomoc ma polegać na wsparciu finansowym, to na co te środki należy przede wszystkim przeznaczyć?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
dodatkowe szkolenia	70	29,8%	3	75,0%	11	26,8%	84	30,0%
kontynuowanie nauki	63	26,8%	1	25,0%	2	4,9%	66	23,6%
podjęcie nauki	56	23,8%	0	,0%	3	7,3%	59	21,1%
wyżywienie	45	19,1%	0	,0%	7	17,1%	52	18,6%
nie wiem	43	18,3%	0	,0%	8	19,5%	51	18,2%
bilety na komunikację miejską w poszukiwaniu pracy	23	9,8%	1	25,0%	6	14,6%	30	10,7%
doradztwo zawodowe	13	5,5%	2	50,0%	12	29,3%	27	9,6%
przekwalifikowanie zawodowe	19	8,1%	1	25,0%	6	14,6%	26	9,3%
wyposażenie mieszkania	17	7,2%	0	,0%	5	12,2%	22	7,9%
inne	16	6,8%	0	,0%	1	2,4%	17	6,1%
bezpłatny dojazd do urzędu pracy	12	5,1%	0	,0%	3	7,3%	15	5,4%
dentystę, usługi stomatologiczne	3	1,3%	0	,0%	3	7,3%	6	2,1%

19% badanej młodzieży oczekującej pomocy w poszukiwaniu pracy potrzebuje również wsparcia nie materialnego. W grupie tej stosunkowo częściej występują najmłodsi badani, wśród których 23% podziela te oczekiwania.

Tabela 89 Oczekiwanie innej pomocy niż finansowa

Czy oczekuje Pan(i) pomocy innej niż finansowa? Np. psychologicznej, towarzyskiej itp.	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Zdecydowanie tak	18	6,1%	1	1,9%	6	6,0%	25	5,6%
Raczej tak	50	17,0%	2	3,8%	6	6,0%	58	13,0%
Ani nie, ani tak	38	12,9%	2	3,8%	10	10,0%	50	11,2%
Raczej nie	100	34,0%	28	53,8%	46	46,0%	174	39,0%
Zdecydowanie nie	51	17,3%	5	9,6%	25	25,0%	81	18,2%
Trudno powiedzieć	37	12,6%	14	26,9%	7	7,0%	58	13,0%
Ogółem	294	100,0%	52	100,0%	100	100,0%	446	100,0%

3.8 Poziom wiedzy o możliwościach czerpania pomocy.

Większość badanych zna lub przynajmniej słyszała o różnych formach pomocy społecznej jakie są dostępne na terenie Nowego Sącza. Wśród tej grupy osób najczęściej występuje młodzież nie kontynuująca nauki. Badana młodzież najczęściej słyszała o takich formach pomocy społecznej w mieście Nowy Sącz jak MOPS, Caritas oraz różne zasiłki i dofinansowania. Kwestia znajomości tych form pomocy znacząco podzieliła badaną młodzież. Najmłodsi badani wśród form pomocy najczęściej wskazywali na różne zasiłki i dofinansowania (21%), z kolei studenci słyszeli częściej o organizacji Caritas (25%), natomiast w przypadku młodzieży nie kontynuującej nauki połowa słyszała o systemie miejskiej pomocy społecznej (MOPS).

Tabela 90 Formy pomocy na terenie Nowego Sącza

O jakich formach udzielania pomocy osobom w trudnych sytuacjach życiowych słyszał(a) Pan(i) na terenie Nowego Sącza?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie słyszałem	53	34,0%	24	26,4%	17	18,5%	94	27,7%
pomoc społeczna / MOPS	16	10,3%	19	20,9%	45	48,9%	80	23,6%
Caritas	16	10,3%	23	25,3%	28	30,4%	67	19,8%
zasiłki / pomoc finansowa / dofinansowania	32	20,5%	14	15,4%	5	5,4%	51	15,0%
Dom Alberta	2	1,3%	5	5,5%	12	13,0%	19	5,6%
nie wiem	16	10,3%	2	2,2%	0	,0%	18	5,3%
darmowe posiłki / posiłki dla dzieci w szkołach	6	3,8%	1	1,1%	8	8,7%	15	4,4%
pomoc materialna / pomoc żywnościowa	8	5,1%	4	4,4%	1	1,1%	13	3,8%
wolontariat	5	3,2%	5	5,5%	2	2,2%	12	3,5%
zbiórka żywności	2	1,3%	8	8,8%	0	,0%	10	2,9%
zbiórka pieniędzy	3	1,9%	6	6,6%	0	,0%	9	2,7%
Powiatowe Centrum pomocy rodzinie PCPR	2	1,3%	0	,0%	6	6,5%	8	2,4%
sursum-corda	1	,6%	4	4,4%	0	,0%	5	1,5%
kościół	0	,0%	0	,0%	4	4,3%	4	1,2%
stypendium	0	,0%	4	4,4%	0	,0%	4	1,2%

O jakich formach udzielania pomocy osobom w trudnych sytuacjach życiowych słyszał(a) Pan(i) na terenie Nowego Sącza?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
psycholog / psychiatra	4	2,6%	0	,0%	0	,0%	4	1,2%
przysłuch dla bezdomnych	1	,6%	1	1,1%	2	2,2%	4	1,2%
Inne (3 wskazania i mniej)	16	9,8%	11	12,1%	3	3,3%	30	9,0%

Gdyby badana młodzież znalazła się w trudnej życiowej sytuacji to 36% z nich nie wiedziałoby gdzie szukać pomocy, 17% poszukiwałoby pomocy w rodzinie, a tylko co dziesiąty udałby się do ośrodka pomocy społecznej, a 5% do MOPSu. Pomimo, że w przypadku młodzieży nie kontynuującej nauki świadomość organizacji mogących nieść pomoc jest nieco wyższa to wydaje się, że i tak jest nie wystarczająca. Możliwe, że pomimo pewnego nagłośnienia działań poszczególnych organizacji, badani słyszeli o ich działaniu ale nie mają pojęcia czym te organizacje się zajmują, stąd w sytuacjach trudnych życiowo nie skierują się tam w celu poszukiwania pomocy.

Tabela 91 W jakiej organizacji szukaliby pomocy

Gdyby znalazł(a) się Pan(i) w sytuacji bardzo trudnej to w jakiej organizacji przede wszystkim szukał(a)by Pan(i) pomocy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie wiem	65	45,1%	39	41,5%	17	16,7%	121	35,6%
w rodzinie	9	6,3%	23	24,5%	25	24,5%	57	16,8%
ośrodek pomocy społecznej	5	3,5%	2	2,1%	27	26,5%	34	10,0%
urząd pracy	6	4,2%	6	6,4%	10	9,8%	22	6,5%
caritas	10	6,9%	1	1,1%	10	9,8%	21	6,2%
MOPS	5	3,5%	13	13,8%	0	,0%	18	5,3%
kościół / organizacje kościelne	4	2,8%	1	1,1%	9	8,8%	14	4,1%
przyjaciele	7	4,9%	3	3,2%	3	2,9%	13	3,8%
Inne (7 i mniej wskazań)	33	23,10%	6	6,60%	1	1,00%	40	12,00%
Ogółem	144	100,0%	94	100,0%	102	100,0%	340	100,0%

Badana młodzież poszukiwanie informacji o szkoleniach pomagających w podjęciu pracy rozpocznie od Urzędu Pracy, a w drugiej kolejności przeglądać będzie informacje prasowe. Świadomość uzyskania w tej kwestii pomocy w Urzędzie Pracy najwyższa jest wśród studentów 85%, a najniższa w grupie młodzieży nie kontynuującej nauki 62%.

Tabela 92 Źródła informacji o szkoleniach pomagających w podjęciu pracy

Gdzie można znaleźć jakieś informacje o szkoleniach pomagających w podjęciu pracy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
W Urzędzie Pracy	182	63,20%	84	84,80%	66	61,70%	332	67,20%
W prasie	154	53,50%	33	33,30%	67	62,60%	254	51,40%
W telewizji	72	25,00%	7	7,10%	20	18,70%	99	20,00%
internet	42	14,60%	10	10,10%	21	19,60%	73	14,80%
W radiu	39	13,50%	7	7,10%	9	8,40%	55	11,10%
W Urzędzie Wojewódzkim	27	9,40%	7	7,10%	4	3,70%	38	7,70%
W organizacjach pozarządowych	19	6,60%	2	2,00%	7	6,50%	28	5,70%
tablice ogłoszeniowe / ogłoszenie	1	0,30%	3	3,00%	1	0,90%	5	1,00%
OHP	1	0,30%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,20%
gazety	1	0,30%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,20%
autobusy	1	0,30%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,20%
nie w Nowym Sączu	1	0,30%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,20%
szkoła	0	0,00%	1	1,00%	0	0,00%	1	0,20%

Zdaniem badanej młodzieży pomoc w poszukiwaniu pracy można znaleźć przede wszystkim w Urzędzie Pracy (73%), a w dalszej kolejności również w prasie (47%). Świadomość uzyskania pomocy w Urzędzie Pracy w kwestii poszukiwania zatrudnienia najwyższa jest w grupie studentów 84% a najniższa wśród uczniów (70%).

Tabela 93 Źródła informacji pomocne w poszukiwaniu pracy

Gdzie można znaleźć pomoc w poszukiwaniu konkretnej pracy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
W Urzędzie Pracy	204	69,90%	83	83,80%	79	72,50%	366	73,20%
W prasie	123	42,10%	47	47,50%	67	61,50%	237	47,40%
internet	45	15,40%	12	12,10%	28	25,70%	85	17,00%
W telewizji	44	15,10%	4	4,00%	21	19,30%	69	13,80%
W radiu	25	8,60%	9	9,10%	9	8,30%	43	8,60%
W Urzędzie Wojewódzkim	23	7,90%	4	4,00%	7	6,40%	34	6,80%
W organizacjach pozarządowych	17	5,80%	5	5,10%	3	2,80%	25	5,00%
znajomi	3	1,00%	0	0,00%	1	0,90%	4	0,80%
rodzina	2	0,70%	0	0,00%	0	0,00%	2	0,40%
OHP	1	0,30%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,20%
szkoła	1	0,30%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,20%

4 Wnioski i rekomendacje

Badana młodzież nie jest jednolitą grupą o czym trzeba pamiętać, w jej skład wchodzi uczniowie w wieku 15-17 lat, studenci oraz młodzież pełnoletnia, która nie kontynuuje procesu edukacji. Stąd też, w raporcie rozważano poszczególne kwestie omawiając je w stosunku do każdej grup osobno, tu w celu postawienia końcowych wniosków, chcemy abstrahować od tego postępowania.

W porównaniu z pozostałymi badana przeprowadzanymi w czasie tego projektu badawczego, badana młodzież ze względu na status materialny umiejscawia się gdzieś w środku – pomiędzy dobrze sytuowanymi samotnymi matkami a będącymi w bardzo trudnej sytuacji osobami w wieku 50-65 lat. Stąd też zagrożenie ubóstwem w tej grupie badanych nie jest duże, lecz przeciętne co obrazuje współczynniki ubóstwa materialnego i jego porównanie z populacją województwa Małopolskiego. Uwaga ta nie dotyczy młodzieży pełnoletniej nie kontynuującej edukacji, którzy wykazywali zdecydowanie gorsze warunki materialne niż pozostałe dwie badane grupy młodzieży.

Badana młodzież jest zagrożona wykluczeniem z rynku pracy najsilniej ze względu na uzależnienia od poszczególnych używek, a szczególnie alkoholu (wódki i piwa) oraz narkotyków (szczególnie marihuany i haszyszu). Stąd wydaje się, że istotnym elementem jest prowadzenie wszelkiego rodzaju profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej.

Kolejnym zagrożeniem dla badanej młodzieży jest niechęć do podnoszenia kwalifikacji, niechęć do kontynuowania nauki oraz brak wiary we własne siły. Wydaje się, że w tym obszarze jest wiele do zrobienia poprzez działania prowadzące do aktywizacji młodych w kierunku ich uczestnictwa w szkoleniach. Warto się zastanowić nad rodzajami tych szkoleń i wykorzystać w tym celu listę zawodów, w których gdyby mogli to podjęliby się pracy. Dodatkowo zachętą do organizowania szkoleń niech będzie fakt, że młodzież oczekuje pomocy polegającej na szkoleniach.

Wydaje się, że młodzież nie kieruje się przy wyborze zawodu przesłankami racjonalnymi jak choćby możliwością łatwego zdobycia pracy, dobrymi zarobkami, bliskością miejsca zatrudnienia tylko poddaje się własnym pragnieniom i ewentualnemu wpływowi czynników społecznych (naśladowanie tego co inni robią). Takie postępowanie jest dość powszechne dla tej grupy osób będących przecież w trakcie procesów socjalizacyjnych. Stąd istotne jest prowadzenie polityki właściwego motywowania liderów grupowych, którzy mogą propagować określone zawody. Tym bardziej jest to zasadne, gdyż co trzeci badany odczuwa dyskomfort związany ze złym wyborem zawodu wyuczonego.

Badani, którzy nisko ocenili swoje kwalifikacje nie mają zamiaru tego stanu zmieniać, nie chcą po prostu kontynuować nauki. Z drugiej strony oceniający wysoko swoje kwalifikacje, chcą się stale doskonalić, stąd gdyby mieli tylko możliwości to pewnie kontynuowaliby naukę. Wynik ten powinien uświadomić decydentom, że najistotniejszą kwestią jest szkolenie i motywowanie do kontynuacji procesu edukacyjnego głównie wśród osób, które tego nie chcą, nie czują się na siłach lub nie mają na to środków finansowych. Ponad to edukacja, a co z tym się wiąże lepsze wykształcenie może zaowocować w przyszłości redukcją wykluczenia społecznego oraz wykluczenia z rynku pracy. Jak zaobserwowano również w tych badaniach, dzieci lepiej wykształconych rodziców rzadziej mają problemy z kwestiami wykluczenia z rynku pracy.

5 Aneks z tabelami

Tabela 94 Zawód wykonywany - pełna lista

Jaki jest Pana(i) obecny zawód – wykonywany?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Jeszcze nie posiadam	95	96,0%	16	16,0%	111	55,8%
sprzedawca	0	,0%	14	14,0%	14	7,0%
fryzjer	0	,0%	5	5,0%	5	2,5%
handlowiec	1	1,0%	4	4,0%	5	2,5%
recepcjonista	0	,0%	4	4,0%	4	2,0%
pracownik biurowy	0	,0%	3	3,0%	3	1,5%
konserwator	0	,0%	3	3,0%	3	1,5%
informatyk	0	,0%	3	3,0%	3	1,5%
barman	0	,0%	3	3,0%	3	1,5%
pracownik administracyjny	0	,0%	3	3,0%	3	1,5%
kierowca	0	,0%	3	3,0%	3	1,5%
elektryk	0	,0%	2	2,0%	2	1,0%
masażysta, rehabilitant	0	,0%	2	2,0%	2	1,0%
pomocnik murarza, murarz	0	,0%	2	2,0%	2	1,0%
pracownik socjalny	0	,0%	2	2,0%	2	1,0%
księgowa	0	,0%	2	2,0%	2	1,0%
asystentka	0	,0%	2	2,0%	2	1,0%
kosmetyczka	0	,0%	2	2,0%	2	1,0%
mechanik	0	,0%	2	2,0%	2	1,0%
kelnerka	1	1,0%	1	1,0%	2	1,0%
technik gastronom	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
oprawa muzyczna	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
statystyk	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
strażak	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
pielęgniarka	0	,0%	1	1,0%	1	,5%

Jaki jest Pana(i) obecny zawód – wykonywany?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
krawiec	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
własna działalność	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
wózkowy	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
rachunkowość	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
malarz pokojowy	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
ślusarz	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
pracownik myjni	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
lakiernik	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
nie pracuję	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
salowa	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
architekt	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
nauczyciel	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
agent ubezpieczeniowy	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
kadrowa	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
sekretarka medyczna	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
audytor	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
elektromechanik	0	,0%	1	1,0%	1	,5%
korepetytor	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
piłkarz	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
Ogółem	99	100,0%	100	100,0%	199	100,0%

Tabela 95 Zawód wyuczony - pełna lista

A zawód wyuczony?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Jeszcze nie posiadam	96	96,0%	20	18,2%	116	55,2%
ekonomista	0	,0%	16	14,5%	16	7,6%

A zawód wyuczony?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
mechanik samochodowy	1	1,0%	9	8,2%	10	4,8%
technik hotelarz , hotelarstwa	0	,0%	8	7,3%	8	3,8%
technik technologii żywienia zbiorowego	1	1,0%	6	5,5%	7	3,3%
lakiernik	0	,0%	5	4,5%	5	2,4%
fryzjer	0	,0%	5	4,5%	5	2,4%
sprzedawca	0	,0%	5	4,5%	5	2,4%
monter instalacji sanitarnych, hydraulik	0	,0%	4	3,6%	4	1,9%
elektryk	0	,0%	3	2,7%	3	1,4%
technik krawiec	0	,0%	3	2,7%	3	1,4%
informatyk	0	,0%	3	2,7%	3	1,4%
rehabilitant , masażysta	0	,0%	3	2,7%	3	1,4%
tokarz	0	,0%	2	1,8%	2	1,0%
ślusarz	0	,0%	2	1,8%	2	1,0%
kosmetyczka	0	,0%	2	1,8%	2	1,0%
cieśla	0	,0%	1	,9%	1	,5%
księgowy	0	,0%	1	,9%	1	,5%
pielęgniarka	0	,0%	1	,9%	1	,5%
teolog	0	,0%	1	,9%	1	,5%
kelner	0	,0%	1	,9%	1	,5%
murarz	0	,0%	1	,9%	1	,5%
geodeta	0	,0%	1	,9%	1	,5%
turystyka i rekreacja	0	,0%	1	,9%	1	,5%
architekt	0	,0%	1	,9%	1	,5%
technik administracji	0	,0%	1	,9%	1	,5%
nauczyciel	0	,0%	1	,9%	1	,5%
gastronom	0	,0%	1	,9%	1	,5%
technik prac biurowych	0	,0%	1	,9%	1	,5%

A zawód wyuczony?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
elektromechanik	0	,0%	1	,9%	1	,5%
dplomowana opiekunka dziecięca	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
żołnierz	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
Ogółem	100	100,0%	110	100,0%	210	100,0%

Tabela 96 Szkolenia - pełna lista

W jakich szkoleniach chciałby(aby) Pan(i) wziąć udział w przyszłości?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
Żadnych, nie jestem zainteresowany	38	38,4%	45	42,5%	83	40,5%
językowe	7	7,1%	12	11,3%	19	9,3%
multimedia	1	1,0%	11	10,4%	12	5,9%
związane z zawodem	0	,0%	7	6,6%	7	3,4%
Nie wiem	6	6,1%	0	,0%	6	2,9%
programowanie	5	5,1%	0	,0%	5	2,4%
kurs komputerowy	5	5,1%	0	,0%	5	2,4%
kurs masażu	5	5,1%	0	,0%	5	2,4%
psychologiczne	3	3,0%	2	1,9%	5	2,4%
barmański	0	,0%	4	3,8%	4	2,0%
trenerskie	4	4,0%	0	,0%	4	2,0%
kosmetyczne	0	,0%	3	2,8%	3	1,5%
dotyczące funduszy unijnych	1	1,0%	2	1,9%	3	1,5%
kierowca kategorii C+E	1	1,0%	2	1,9%	3	1,5%
ratownik medyczny	3	3,0%	0	,0%	3	1,5%
związane z ekonomią	2	2,0%	1	,9%	3	1,5%

W jakich szkoleniach chciałby(aby) Pan(i) wziąć udział w przyszłości?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
samoobrona	0	,0%	2	1,9%	2	1,0%
wózek widłowy	0	,0%	2	1,9%	2	1,0%
księgowy	0	,0%	2	1,9%	2	1,0%
hotelarstwo i turystyka	0	,0%	2	1,9%	2	1,0%
fryzjer	0	,0%	2	1,9%	2	1,0%
pierwszej pomocy	2	2,0%	0	,0%	2	1,0%
kurs tańca	1	1,0%	1	,9%	2	1,0%
wizaż	2	2,0%	0	,0%	2	1,0%
stylizacja paznokci	1	1,0%	1	,9%	2	1,0%
pedagogiczne	1	1,0%	1	,9%	2	1,0%
instruktor pływania	2	2,0%	0	,0%	2	1,0%
dotyczące mediów	2	2,0%	0	,0%	2	1,0%
przeciwpowozarowe	1	1,0%	1	,9%	2	1,0%
spawacz	0	,0%	1	,9%	1	,5%
administracja	0	,0%	1	,9%	1	,5%
geodezyjne	0	,0%	1	,9%	1	,5%
mechanika	0	,0%	1	,9%	1	,5%
zarządzanie, prowadzenie własnej firmy	0	,0%	1	,9%	1	,5%
dot. przemocy w rodzinie	0	,0%	1	,9%	1	,5%
kierowca TiR	0	,0%	1	,9%	1	,5%
dot. podatków	0	,0%	1	,9%	1	,5%
związane z reklamą	0	,0%	1	,9%	1	,5%
zakres norm	0	,0%	1	,9%	1	,5%
prawo jazdy na naczepę	0	,0%	1	,9%	1	,5%
MBA	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
język migowy	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
projektowanie 3D	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
joga	1	1,0%	0	,0%	1	,5%

W jakich szkoleniach chciałby(aby) Pan(i) wziąć udział w przyszłości?	Grupa młodzieżowa					
	studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
BHP	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
fitness	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
instruktor sztuk walki	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
mających związek z późniejszym kształceniem	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
związane z odnową biologiczną	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
resocjalizacyjne	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
skoki ze spadochronu	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
kurs tłumacza	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
instruktor nauki jazdy	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
sędziowskie	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
aktorskie	1	1,0%	0	,0%	1	,5%
nauka jazdy	1	1,0%	0	,0%	1	,5%

Tabela 97 Zawód, który chcieliby wykonywać - pełna lista

Gdyby wszystko było możliwe, to w jakim zawodzie chciał(a)by Pan(i) pracować?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
informatyk / programista	27	8,6%	10	10,5%	3	3,3%	40	8,0%
nauczyciel	20	6,4%	7	7,4%	1	1,1%	28	5,6%
lekarz	23	7,3%	1	1,1%	2	2,2%	26	5,2%
kucharz / gastronom	19	6,1%	0	,0%	1	1,1%	20	4,0%
prawnik / doradca prawny / notariusz / komornik	18	5,8%	1	1,1%	0	,0%	19	3,8%
psycholog / psychiatra	13	4,2%	3	3,2%	1	1,1%	17	3,4%
odnowa biologiczna / fizjoterapeuta / masażysta	5	1,6%	5	5,3%	5	5,6%	15	3,0%

Gdyby wszystko było możliwe, to w jakim zawodzie chciał(a)by Pan(i) pracować?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
elektronik	14	4,5%	0	,0%	0	,0%	14	2,8%
kierowca / egzaminator prawa jazdy / kierowca wyścigowy	4	1,3%	1	1,1%	7	7,8%	12	2,4%
firma remontowa	6	1,9%	4	4,2%	1	1,1%	11	2,2%
geodeta	1	,3%	9	9,5%	1	1,1%	11	2,2%
trener sportowy / instruktor narciarstwa	5	1,6%	2	2,1%	4	4,4%	11	2,2%
architekt	10	3,2%	0	,0%	1	1,1%	11	2,2%
pielęgniarka	0	,0%	8	8,4%	2	2,2%	10	2,0%
budowlaniec / murarz-tylnarz	10	3,2%	0	,0%	0	,0%	10	2,0%
analityk rynkowy / ekonomista	6	1,9%	4	4,2%	0	,0%	10	2,0%
fryzjer	8	2,6%	0	,0%	2	2,2%	10	2,0%
kosmetyczka / kosmetolog	4	1,3%	0	,0%	6	6,7%	10	2,0%
menadżer	3	1,0%	3	3,2%	3	3,3%	9	1,8%
księgowy	1	,3%	1	1,1%	6	6,7%	8	1,6%
dziennikarz	4	1,3%	4	4,2%	0	,0%	8	1,6%
mechanik	7	2,2%	0	,0%	1	1,1%	8	1,6%
sprzedawca	1	,3%	0	,0%	6	6,7%	7	1,4%
inżynier	6	1,9%	0	,0%	0	,0%	6	1,2%
piosenkarka , muzyk / producent muzyczny / DJ	4	1,3%	0	,0%	2	2,2%	6	1,2%
żołnierz	4	1,3%	2	2,1%	0	,0%	6	1,2%
tłumacz	3	1,0%	2	2,1%	1	1,1%	6	1,2%
technik żywienia gospodarstwa domowego / dietetyczka	5	1,6%	0	,0%	1	1,1%	6	1,2%
administrator	0	,0%	1	1,1%	4	4,4%	5	1,0%
ochroniarz	2	,6%	0	,0%	3	3,3%	5	1,0%
przedstawiciel handlowy	2	,6%	0	,0%	3	3,3%	5	1,0%
dekorator wnętrz i ogrodów	4	1,3%	1	1,1%	0	,0%	5	1,0%
weterynarz	4	1,3%	1	1,1%	0	,0%	5	1,0%

Gdyby wszystko było możliwe, to w jakim zawodzie chciał(a)by Pan(i) pracować?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
socjolog	2	,6%	2	2,1%	1	1,1%	5	1,0%
kelner	5	1,6%	0	,0%	0	,0%	5	1,0%
aktor	3	1,0%	1	1,1%	0	,0%	4	,8%
fotograf	4	1,3%	0	,0%	0	,0%	4	,8%
elektryk	1	,3%	1	1,1%	2	2,2%	4	,8%
grafik / grafik komputerowy	4	1,3%	0	,0%	0	,0%	4	,8%
bankier	4	1,3%	0	,0%	0	,0%	4	,8%
agencja reklamowa	0	,0%	0	,0%	3	3,3%	3	,6%
sportowiec	2	,6%	0	,0%	1	1,1%	3	,6%
pisarz	2	,6%	1	1,1%	0	,0%	3	,6%
policjant	3	1,0%	0	,0%	0	,0%	3	,6%
przewodnik turystyczny	2	,6%	1	1,1%	0	,0%	3	,6%
strażak	2	,6%	0	,0%	1	1,1%	3	,6%
piłkarz zawodowy	3	1,0%	0	,0%	0	,0%	3	,6%
ratownik medyczny	1	,3%	2	2,1%	0	,0%	3	,6%
logistyk	0	,0%	0	,0%	2	2,2%	2	,4%
barman	0	,0%	0	,0%	2	2,2%	2	,4%
hotelarstwo, kierownik hotelu	0	,0%	0	,0%	2	2,2%	2	,4%
sekretarka	0	,0%	2	2,1%	0	,0%	2	,4%
projektant	1	,3%	0	,0%	1	1,1%	2	,4%
spedytor	1	,3%	0	,0%	1	1,1%	2	,4%
elektromechanik	1	,3%	0	,0%	1	1,1%	2	,4%
egzaminator prawa jazdy	2	,6%	0	,0%	0	,0%	2	,4%
tancerz / choreograf / instruktor tańca	2	,6%	0	,0%	0	,0%	2	,4%
biznesmen	1	,3%	1	1,1%	0	,0%	2	,4%
farmaceuta	2	,6%	0	,0%	0	,0%	2	,4%
archeolog	2	,6%	0	,0%	0	,0%	2	,4%

Gdyby wszystko było możliwe, to w jakim zawodzie chciał(a)by Pan(i) pracować?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
stylista	0	,0%	0	,0%	1	1,1%	1	,2%
teolog	0	,0%	0	,0%	1	1,1%	1	,2%
właściciel salonu samochodowego	0	,0%	0	,0%	1	1,1%	1	,2%
developer	0	,0%	0	,0%	1	1,1%	1	,2%
właściciel pubu	0	,0%	0	,0%	1	1,1%	1	,2%
praca w pizzerii	0	,0%	0	,0%	1	1,1%	1	,2%
kurator nieletnich	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
sędzia	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
broker	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
więziennictwo	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
rzecznik prasowy	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
prokurator	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
polityk	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
politolog	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
PR	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
doradca zawodowy	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
pedagog	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
specjalista ds jakości	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
instruktor	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
resocjalizacja	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,2%
biuro podróży	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
sztukator	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
laryngolog	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
patolog	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
ambasador / dyplomata	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
artysta	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
śmieciarz	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
handel samochodami	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%

Gdyby wszystko było możliwe, to w jakim zawodzie chciał(a)by Pan(i) pracować?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
kulturysta	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
zarządzanie	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
tester gier komputerowych	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
pracownik fizyczny	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
etnomuzykolog	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
filolog angielski	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
model	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
detektyw	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
hydraulik	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
przedszkolanka	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
reporter	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
opiekunka	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,2%
Ogółem	313	100,0%	95	100,0%	90	100,0%	498	100,0%

Tabela 98 Hobby, pasja - pełna lista

Czy ma Pan(i) hobby, pasję, którym oddaje się w wolnym czasie?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie, niczym szczególnym się nie zajmuję	63	13,3%	12	12,0%	29	27,1%	104	15,2%
Nie mam wolnego czasu	83	17,5%	2	2,0%	18	16,8%	103	15,1%
piłka nożna	44	9,3%	5	5,0%	0	,0%	49	7,2%
muzyka	38	8,0%	1	1,0%	7	6,5%	46	6,7%
taniec	37	7,8%	2	2,0%	3	2,8%	42	6,2%
sport	29	6,1%	5	5,0%	5	4,7%	39	5,7%
granie na instrumentach, zespół muzyczny	32	6,7%	4	4,0%	2	1,9%	38	5,6%
literatura / poezja	14	2,9%	10	10,0%	13	12,1%	37	5,4%
gry komputerowe	17	3,6%	1	1,0%	7	6,5%	25	3,7%
siatkówka	22	4,6%	1	1,0%	0	,0%	23	3,4%
rower / kolarstwo	14	2,9%	6	6,0%	2	1,9%	22	3,2%
plastyka / malowanie / graffiti / rysowanie/ grafika / malowanie na szkole	19	4,0%	2	2,0%	0	,0%	21	3,1%
motory / motoryzacja / tuning / wyścig nocne na motorach / motocross	20	4,2%	1	1,0%	0	,0%	21	3,1%
inne (skakanka, spacery nie powiem, pomagam rodzicom, ploteczki)	16	3,4%	3	3,0%	0	,0%	19	2,8%
śpiew	12	2,5%	4	4,0%	0	,0%	16	2,3%
jazda na nartach/ snowboard	6	1,3%	3	3,0%	2	1,9%	11	1,6%

Czy ma Pan(i) hobby, pasję, którym oddaje się w wolnym czasie?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
fotografia / scrapbooking	7	1,5%	1	1,0%	3	2,8%	11	1,6%
koszykówka	7	1,5%	3	3,0%	0	,0%	10	1,5%
języki obce	2	,4%	3	3,0%	4	3,7%	9	1,3%
pływanie / basen	3	,6%	4	4,0%	1	,9%	8	1,2%
teatr / aktorstwo	6	1,3%	1	1,0%	0	,0%	7	1,0%
opieka nad zwierzętami / zwierzęta / ptaszniki i węże	6	1,3%	0	,0%	1	,9%	7	1,0%
podnoszenie ciężarów / kulturystyka / siłownia	5	1,1%	0	,0%	2	1,9%	7	1,0%
rolki	7	1,5%	0	,0%	0	,0%	7	1,0%
zbieram: kapsle/ porcelanowe figurki/ zbieram kulki / znaczki/ pióra wieczne	5	1,1%	1	1,0%	1	,9%	7	1,0%
jazda konno	6	1,3%	0	,0%	0	,0%	6	,9%
internet	5	1,1%	1	1,0%	0	,0%	6	,9%
chodzenie po górach / wspinaczka	0	,0%	3	3,0%	2	1,9%	5	,7%
komputery	3	,6%	2	2,0%	0	,0%	5	,7%
modelarstwo	5	1,1%	0	,0%	0	,0%	5	,7%
gotowanie / kulinaria	3	,6%	0	,0%	2	1,9%	5	,7%
grafika komputerowa	2	,4%	2	2,0%	0	,0%	4	,6%
tenis ziemny	3	,6%	1	1,0%	0	,0%	4	,6%
historia	2	,4%	1	1,0%	1	,9%	4	,6%
boks	2	,4%	1	1,0%	1	,9%	4	,6%
film / oglądanie filmów / filmy dokumentalne	2	,4%	2	2,0%	0	,0%	4	,6%
malarstwo / sztuka	4	,8%	0	,0%	0	,0%	4	,6%

Czy ma Pan(i) hobby, pasję, którym oddaje się w wolnym czasie?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
bieganie	1	,2%	1	1,0%	1	,9%	3	,4%
moda	1	,2%	0	,0%	2	1,9%	3	,4%
elektronika	3	,6%	0	,0%	0	,0%	3	,4%
programowanie	2	,4%	1	1,0%	0	,0%	3	,4%
nauka	3	,6%	0	,0%	0	,0%	3	,4%
rugby	3	,6%	0	,0%	0	,0%	3	,4%
Japonia (manga, anime, język)	3	,6%	0	,0%	0	,0%	3	,4%
numizmatyka	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,3%
kosmetologia	0	,0%	0	,0%	2	1,9%	2	,3%
giełda	0	,0%	2	2,0%	0	,0%	2	,3%
skoki narciarskie	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,3%
unihokej	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,3%
pisanie	1	,2%	1	1,0%	0	,0%	2	,3%
dziennikarstwo	1	,2%	1	1,0%	0	,0%	2	,3%
piłka ręczna	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,3%
tenis stołowy	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,3%
wędkarstwo	1	,2%	1	1,0%	0	,0%	2	,3%
wolontariat	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,3%
hodowla gołębi	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,3%
ASG	2	,4%	0	,0%	0	,0%	2	,3%
dziecko	0	,0%	0	,0%	1	,9%	1	,1%
wyszywanie	0	,0%	0	,0%	1	,9%	1	,1%
rozprawy sądowe	0	,0%	1	1,0%	0	,0%	1	,1%
scrabble	0	,0%	1	1,0%	0	,0%	1	,1%
wolontariat	0	,0%	1	1,0%	0	,0%	1	,1%
robótki ręczne	0	,0%	1	1,0%	0	,0%	1	,1%
sztuki walki	0	,0%	1	1,0%	0	,0%	1	,1%
polityka	0	,0%	1	1,0%	0	,0%	1	,1%

Czy ma Pan(i) hobby, pasję, którym oddaje się w wolnym czasie?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
windsurfing	0	,0%	1	1,0%	0	,0%	1	,1%
media	0	,0%	1	1,0%	0	,0%	1	,1%
gimnastyka	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
fantastyka	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
harcerstwo	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
przyjaciele	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
język migowy	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
szachy	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
podróże	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
militaria, wojskowość	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
elektromechanika	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
montaż video	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
lepienie w glinie	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
karate	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
łyżwy	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
downhill	1	,2%	0	,0%	0	,0%	1	,1%

Tabela 99 Ocena poszczególnych zachowań aspołecznych

Proszę powiedzieć, które z poniższych zachowań osobiście Pana(ia) obchodzą, a które nie?								
ktoś płaci podatki mniejsze niż powinien	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie obchodzi	251	54,0%	59	59,0%	49	45,0%	359	53,3%
Obchodzi	160	34,4%	39	39,0%	58	53,2%	257	38,1%
Trudno powiedzieć	54	11,6%	2	2,0%	2	1,8%	58	8,6%
Ogółem	465	100,0%	100	100,0%	109	100,0%	674	100,0%
ktoś unika płacenia za korzystanie z transportu publicznego (np. autobusów, pociągów)	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie obchodzi	276	58,1%	53	53,0%	57	51,8%	386	56,4%
Obchodzi	162	34,1%	46	46,0%	51	46,4%	259	37,8%
Trudno powiedzieć	37	7,8%	1	1,0%	2	1,8%	40	5,8%
Ogółem	475	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	685	100,0%
komuś udaje się nie płacić za światło	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie obchodzi	248	51,9%	43	43,0%	50	45,5%	341	49,6%
Obchodzi	184	38,5%	56	56,0%	57	51,8%	297	43,2%
Trudno powiedzieć	46	9,6%	1	1,0%	3	2,7%	50	7,3%
Ogółem	478	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	688	100,0%
ktoś pobiera niesłusznie zasiłek dla bezrobotnych	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie obchodzi	211	44,2%	25	25,0%	32	29,1%	268	39,0%
Obchodzi	222	46,5%	73	73,0%	76	69,1%	371	54,0%
Trudno powiedzieć	44	9,2%	2	2,0%	2	1,8%	48	7,0%

Proszę powiedzieć, które z poniższych zachowań osobiście Pana(ia) obchodzą, a które nie?								
ktoś płaci podatki mniejsze niż powinien	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie obchodzi	251	54,0%	59	59,0%	49	45,0%	359	53,3%
Obchodzi	160	34,4%	39	39,0%	58	53,2%	257	38,1%
Trudno powiedzieć	54	11,6%	2	2,0%	2	1,8%	58	8,6%
Ogółem	477	100,0%	100	100,0%	110	100,0%	687	100,0%
ktoś nie płaci (choć może) czynszu za mieszkanie	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie obchodzi	201	42,1%	20	20,4%	36	32,7%	257	37,5%
Obchodzi	233	48,8%	65	66,3%	65	59,1%	363	53,0%
Trudno powiedzieć	43	9,0%	13	13,3%	9	8,2%	65	9,5%
Ogółem	477	100,0%	98	100,0%	110	100,0%	685	100,0%
ktoś sprowadza towary z zagranicy i nie płaci cła	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie obchodzi	258	54,3%	61	61,6%	61	55,5%	380	55,6%
Obchodzi	165	34,7%	37	37,4%	42	38,2%	244	35,7%
Trudno powiedzieć	52	10,9%	1	1,0%	7	6,4%	60	8,8%
Ogółem	475	100,0%	99	100,0%	110	100,0%	684	100,0%

Tabela 100 Formy pomocy na terenie Nowego Sącza - pełna lista

O jakich formach udzielania pomocy osobom w trudnych sytuacjach życiowych słyżał(a) Pan(i) na terenie Nowego Sącza?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie słyżałem	53	34,0%	24	26,4%	17	18,5%	94	27,7%
pomoc społeczna / MOPS	16	10,3%	19	20,9%	45	48,9%	80	23,6%
Caritas	16	10,3%	23	25,3%	28	30,4%	67	19,8%
zasiłki / pomoc finansowa / dofinansowania	32	20,5%	14	15,4%	5	5,4%	51	15,0%
Dom Alberta	2	1,3%	5	5,5%	12	13,0%	19	5,6%
nie wiem	16	10,3%	2	2,2%	0	,0%	18	5,3%
darmowe posiłki / posiłki dla dzieci w szkołach	6	3,8%	1	1,1%	8	8,7%	15	4,4%
pomoc materialna / pomoc żywnościowa	8	5,1%	4	4,4%	1	1,1%	13	3,8%
wolontariat	5	3,2%	5	5,5%	2	2,2%	12	3,5%
zbiórka żywności	2	1,3%	8	8,8%	0	,0%	10	2,9%
zbiórka pieniędzy	3	1,9%	6	6,6%	0	,0%	9	2,7%
Powiatowe Centrum pomocy rodzinie PCPR	2	1,3%	0	,0%	6	6,5%	8	2,4%
sursum-corda	1	,6%	4	4,4%	0	,0%	5	1,5%
kościół	0	,0%	0	,0%	4	4,3%	4	1,2%
stypendium	0	,0%	4	4,4%	0	,0%	4	1,2%
psycholog / psychiatra	4	2,6%	0	,0%	0	,0%	4	1,2%
przylutki dla bezdomnych	1	,6%	1	1,1%	2	2,2%	4	1,2%
SOIK - Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1	,6%	0	,0%	2	2,2%	3	,9%
szkolenia	1	,6%	2	2,2%	0	,0%	3	,9%
urząd pracy	0	,0%	1	1,1%	1	1,1%	2	,6%
stołówki przykościelne	0	,0%	2	2,2%	0	,0%	2	,6%
Dom Pomocy Społecznej / DPS	0	,0%	2	2,2%	0	,0%	2	,6%
mieszkania socjalne	1	,6%	1	1,1%	0	,0%	2	,6%

O jakich formach udzielania pomocy osobom w trudnych sytuacjach życiowych słyżał(a) Pan(i) na terenie Nowego Sącza?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Ośrodek darmowych kursów (darmowy kurs na prawo jazdy)	2	1,3%	0	,0%	0	,0%	2	,6%
doradztwo zawodowe	2	1,3%	0	,0%	0	,0%	2	,6%
szkolenia dla bezrobotnych	1	,6%	1	1,1%	0	,0%	2	,6%
wspólnota Barka	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,3%
PCK	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,3%
paczki na Boże Narodzenie	1	,6%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
proponowanie ofert pracy	1	,6%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
kurs HDS	1	,6%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
kurs ADR	1	,6%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
grupy AA	1	,6%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
MONAR	1	,6%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
Okno Życia	1	,6%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
Koło PTTK	1	,6%	0	,0%	0	,0%	1	,3%

Tabela 101 W jakiej organizacji szukaliby pomocy przede wszystkim - pełna lista

Gdyby znalazł(a) się Pan(i) w sytuacji bardzo trudnej to w jakiej organizacji przede wszystkim szukał(a)by Pan(i) pomocy?	Grupa młodzieżowa							
	uczniowie		studenci		młodzież nie kontynuująca nauki		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
nie wiem	65	45,1%	39	41,5%	17	16,7%	121	35,6%
u rodziny	9	6,3%	23	24,5%	25	24,5%	57	16,8%
ośrodek pomocy społecznej	5	3,5%	2	2,1%	27	26,5%	34	10,0%
urząd pracy	6	4,2%	6	6,4%	10	9,8%	22	6,5%
caritas	10	6,9%	1	1,1%	10	9,8%	21	6,2%
MOPS	5	3,5%	13	13,8%	0	,0%	18	5,3%
kościół / organizacje kościelne	4	2,8%	1	1,1%	9	8,8%	14	4,1%
przyjaciele	7	4,9%	3	3,2%	3	2,9%	13	3,8%
żadnej / sam próbowałbym wyjść z sytuacji	6	4,2%	1	1,1%	0	,0%	7	2,1%
opieka społeczna	5	3,5%	0	,0%	0	,0%	5	1,5%
PCK	5	3,5%	0	,0%	0	,0%	5	1,5%
gmina urząd miasta	3	2,1%	1	1,1%	0	,0%	4	1,2%
sursum - corda	2	1,4%	1	1,1%	0	,0%	3	,9%
psycholog	3	2,1%	0	,0%	0	,0%	3	,9%
policja	1	,7%	1	1,1%	0	,0%	2	,6%
w szkole / uczelnia	1	,7%	1	1,1%	0	,0%	2	,6%
urząd wojewódzki	2	1,4%	0	,0%	0	,0%	2	,6%
brat albert	0	,0%	0	,0%	1	1,0%	1	,3%
DPS	0	,0%	1	1,1%	0	,0%	1	,3%
OHP	1	,7%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
WOŚP	1	,7%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
inne	1	,7%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
NBP	1	,7%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
rząd	1	,7%	0	,0%	0	,0%	1	,3%
Ogółem	144	100,0%	94	100,0%	102	100,0%	340	100,0%

6 Aneks z kwestionariuszem

Zanim rozpoczniesz wypełniać ankietę, przeczytaj:

Niniejszy kwestionariusz realizowany jest przez Biuro Badań Społecznych Obserwator z Krakowa na zlecenie Sądeckiego Urzędu Pracy i jest częścią badań przeprowadzanych na terenie miasta Nowy Sącz.

Opracowanie wyników nie będzie zawierało informacji dotyczących konkretnej klasy ani osób. Twoja klasa została wylosowana do badań, a ty jesteś jednym z kilkuset uczniów, którzy wypełniają ten kwestionariusz.

Kwestionariusz jest całkowicie anonimowy, nie będzie zawierał ani twojego nazwiska, ani żadnych danych, które mogłyby cię w jakikolwiek sposób zidentyfikować. Nie zapisuj w ankiecie żadnych swoich danych osobowych – imienia, nazwiska, adresu!

Powodzenie badań zależy od Ciebie – prosimy, abyś odpowiedział w sposób przemyślany i szczerzy na wszystkie pytania zawarte w ankiecie. Pamiętaj, że odpowiesz, jakich udzielasz są całkowicie poufne.

Udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie jest całkowicie dobrowolne. Jeżeli nie potrafisz lub nie chcesz odpowiedzieć na któreś z pytań, po prostu zaznacz opcję „nie wiem, trudno powiedzieć”.

Pamiętaj, że niniejsza ankieta nie jest żadnym testem – nie sprawdzamy Twojej wiedzy i umiejętności – tu nie ma złych lub dobrych odpowiedzi. Jeżeli w ankiecie nie znajdziesz odpowiedzi, która jest całkowicie zgodna z Twoją opinią – wybierz opcję, która jest do tej opinii najbardziej zbliżona.

Odpowiedzi zaznaczaj wyraźnie obwładając kółkiem określoną cyfrę odpowiedzi lub wpisz odpowiedź w puste pole.

Mamy nadzieję, że wypełnienie ankiety będzie dla Ciebie interesującym doświadczeniem. Jeżeli masz jakieś pytania – zadaj je prowadzącym.

Dziękujemy za Twoje zaangażowanie!

Możesz rozpoczynać...

Metryczka

M1.	Zaznacz swoją płeć	1. Kobieta 2. Mężczyzna
M2.	W jaki jesteś wieku (wpisz liczbę skończonych lat)	
M4.	Jaki jest twój stan cywilny?	1. Kawaler / panna 2. Żonaty / zamężna 3. Rozwiedziony / rozwiedziona / separacja 4. Wolny związek/ konkubinat 5. Wdowa / wdowiec
M5.	Ile osób łącznie z tobą liczy twoje gospodarstwo domowe?	
M6.	Czy w gospodarstwie domowym są dzieci w wieku do 18 lat?	1. Tak 2. Nie
M9.	Jak oceniasz sytuację materialną swojej rodziny?	1. Powodzi nam się bardzo dobrze 2. Powodzi nam się raczej dobrze 3. Powodzi nam się znośnie, średnio 4. Powodzi nam się raczej źle 5. Powodzi nam się bardzo źle, jestem w ciężkiej sytuacji materialnej
M10.	Ile wynoszą miesięczne, łączne dochody netto („na rękę”), to znaczy zarobki w głównym miejscu pracy, bądź emerytury, renty lub zasiłków społecznych oraz dochody dodatkowe z prac dorywczych, premii, prowizji, dzierżawy, itd. Wszystkich osób w gospodarstwie domowym?	1. Do 1000 zł 2. 1000 – 1500 zł 3. 1500 – 2000 zł 4. 2000 – 3000 zł 5. 3000 – 4000 zł 6. 4000 – 5000 zł 7. powyżej 5000 zł 8. odmowa odpowiedzi 9. nie wiem

M11.	Które z wymienionych dóbr znajdują się na wyposażeniu twojego gospodarstwa domowego? Jeżeli, któregoś z wymienionych dóbr nie ma na wyposażeniu gospodarstwa domowego proszę o doprecyzowanie jaka jest tego przyczyna („nie stać nas na zakup” lub „nie posiadamy z innych przyczyn”)?	Lista dóbr <table border="1"> <tr><td>1.</td><td>Pralka automatyczna</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>2.</td><td>Telefon stacjonarny</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>3.</td><td>Łódówka</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>4.</td><td>Kuchenka mikrofalowa</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>5.</td><td>Komputer</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>6.</td><td>Internet</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>7.</td><td>Telewizor</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>8.</td><td>Antena satelitarna</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>9.</td><td>Odtwarzacz DVD</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>10.</td><td>Samochód osobowy</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>11.</td><td>Motocykl</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>12.</td><td>Telefon komórkowy</td><td>1</td><td>2</td></tr> </table>	1.	Pralka automatyczna	1	2	2.	Telefon stacjonarny	1	2	3.	Łódówka	1	2	4.	Kuchenka mikrofalowa	1	2	5.	Komputer	1	2	6.	Internet	1	2	7.	Telewizor	1	2	8.	Antena satelitarna	1	2	9.	Odtwarzacz DVD	1	2	10.	Samochód osobowy	1	2	11.	Motocykl	1	2	12.	Telefon komórkowy	1	2	Nie posiadam, gdyż nie stać nas na zakup	Nie posiadamy z innych przyczyn
1.	Pralka automatyczna	1	2																																																	
2.	Telefon stacjonarny	1	2																																																	
3.	Łódówka	1	2																																																	
4.	Kuchenka mikrofalowa	1	2																																																	
5.	Komputer	1	2																																																	
6.	Internet	1	2																																																	
7.	Telewizor	1	2																																																	
8.	Antena satelitarna	1	2																																																	
9.	Odtwarzacz DVD	1	2																																																	
10.	Samochód osobowy	1	2																																																	
11.	Motocykl	1	2																																																	
12.	Telefon komórkowy	1	2																																																	
M12.	Jaką kwotą pieniędzy dysponujesz <u>osobiście</u>, średnio w miesiącu - wliczając zarobki, wszelkie darowizny, pomoc socjalną i jakiekolwiek inne przychody (kieszonkowe etc.)?	Wpisz kwotę:																																																		
M13.	Proszę wskazać <u>wszystkie</u> źródła utrzymania gospodarstwa domowego?	Tak	Nie	Nie wiem																																																
	1. Stała praca na etat lub inną umowę	1	2	9																																																
	2. Działalność gospodarcza	1	2	9																																																
	3. Dorywcza praca zlecona – poniżej 35 godzin tygodniowo	1	2	9																																																
	4. Emerytura lub renta	1	2	9																																																
	5. Zasiłki dla bezrobotnych	1	2	9																																																
	6. Zasiłki socjalne – publiczne i prywatne	1	2	9																																																
	Inne, jakie?:	1	2	9																																																
M14.	Proszę podać wykształcenie ojca	1. Podstawowe lub niepełne podstawowe 2. Zasadnicze zawodowe 3. Niepełne średnie 4. Średnie 5. Pomaturalne, licencjat 6. Studia wyższe niepełne 7. Wyższe 8. Nie wiem																																																		
M15.	Proszę podać wykształcenie matki	1. Podstawowe lub niepełne podstawowe 2. Zasadnicze zawodowe 3. Niepełne średnie 4. Średnie 5. Pomaturalne, licencjat 6. Studia wyższe niepełne 7. Wyższe 8. Nie wiem																																																		
M16.	Ile średnio czasu spędzasz korzystając z Internetu?	1. Godzinę tygodniowo i mniej 2. od dwóch do trzech godzin tygodniowo 3. od czterech do pięciu godzin tygodniowo 4. od pięciu do sześciu godzin tygodniowo 5. od jednej do trzech godzin dziennie 6. Powyżej trzech godzin dziennie 7. W ogóle nie korzystam → przejdź do pytania M18																																																		
M17.	Do czego głównie służy ci Internet? (zaznacz jedną, najważniejszą odpowiedź)	1. Zdobywanie informacji 2. Nauka 3. Poznawanie ludzi 4. Komunikatory 5. Rozrywka 6. Do czegoś innego																																																		
M18.	Czy jesteś osobą wierzącą?	1. Tak 2. Nie																																																		
M19.	Jak często uczestniczysz w praktykach religijnych?	1. Codziennie 2. Raz na tydzień 3. Raz dwa razy w miesiącu 4. Rzadziej niż raz w miesiącu 5. Nie praktykuję																																																		

M20.	Gdzie zamierzasz kontynuować naukę po ukończeniu obecnej szkoły?	1. Liceum 2. Technikum 3. Szkoła zawodowa 4. Szkoła licencjacka 5. Studia wyższe (dienne) 6. Studia zaoczne / wieczorowe 7. Inna 8. Nie zamierzam 9. Nie wiem
M21.	Jeżeli nie zamierzasz kontynuować nauki, odpowiedź: Dlaczego nie zamierzasz kontynuować nauki?	1. Brak pieniędzy, nauka kosztuje 2. Nie czuję się na siłach 3. Nie potrzebuję lepszego wykształcenia 4. Brak odpowiedniej szkoły w Nowym Sączu i okolicy 5. Coś innego: co?..... 6. Nie wiem

Teraz przejdziemy do bloku dotyczącego różnych używek

U1.	Biorąc pod uwagę ostatnie 30 dni, ile średnio wypalałeś(aś) papierosów w tym okresie?	1. Mniej niż 1 papieros tygodniowo 2. Mniej niż 1 papieros dziennie 3. 1-5 papierosów dziennie 4. 6-10 dziennie 5. 11-20 dziennie 6. więcej niż 20 papierosów dziennie 7. W ogóle nie palę						
U2.	Ile razy w życiu zdarzyło ci się w ogóle wypić jakiegokolwiek napój alkoholowy taki jak wino, piwo, wódka, drink alkoholowy, itp.?	1. 0 razy - nigdy nie piłem(am) 2. 1-2 3. 3-5 4. 6-9 5. 10-19 6. 20-39 7. 40 i więcej						
Przypomnij sobie ostatnie 30 dni. Ile razy, jeżeli w ogóle, piłeś w tym okresie następujące rodzaje alkoholu:		0 razy	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 i więcej
U3.	Piwo (nie uwzględniając piwa o niskiej zawartości alkoholu, bezalkoholowego)	1	2	3	4	5	6	7
U4.	Wino	1	2	3	4	5	6	7
U5.	Wódka (alkohol wysokoprocentowy czysty oraz alkohol w drinkach)	1	2	3	4	5	6	7
U6.	Przypomnij sobie ostatnie 30 dni. Ile razy zdarzyło ci się w tym czasie wypić pod rząd pięć i więcej drinków (przez „drink” rozumiemy kieliszek wódki 50ml, lampkę wina, półlitrowe piwo, drink alkoholowy, itd.)?	0 razy	1 raz	2 razy	3-5 razy	6-9 razy	10 i więcej razy	
		1	2	3	4	5	6	
U7.	Ile razy zdarzyło ci się upić ...	0 razy	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 i więcej
	w życiu w ogóle, do tej pory?	1	2	3	4	5	6	7
	w ciągu ostatnich 30 dni?	1	2	3	4	5	6	7

U8.	O których z podanych tu środków odurzających słyszałeś(aś)?	1. Środki uspokajające, i nasenne 2. Środki przeciwbólowe 3. Substancje wziewne np. rozpuszczalniki, kleje 4. Środki anaboliczne (sterydy) 5. Haszysz, marihuana 6. LSD 7. Kokaina 8. Crack 9. Heroina 10. Amfetamina 11. Ekstazy 12. Metadon 13. Opium 14. Morfina 15. GHB 16. Relevin 17. Grzyby halucynogenne 18. Polska heroina (kompot) 19. Inne, jakie?						
U9.	Czy próbowałeś(aś), któregoś z wymienionych w poprzednim pytaniu środków?	1. Tak 2. Nie						
U10.	Ile razy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło ci się używać wymienionych środków?	Ani razu	1-2 razy	3-5 razy	6-9 razy	10-19 razy	20-39 razy	40 razy i więcej
	1. Środki uspokajające, lub nasenne (bez wskazania lekarza)	1	2	3	4	5	6	7
	2. Środki przeciwbólowe (bez wskazań lekarza)	1	2	3	4	5	6	7
	3. Substancje wziewne jak np: rozpuszczalniki, kleje	1	2	3	4	5	6	7
	4. Środki anaboliczne, sterydy	1	2	3	4	5	6	7
	5. Haszysz, marihuana	1	2	3	4	5	6	7
	6. LSD	1	2	3	4	5	6	7
	7. Kokaina	1	2	3	4	5	6	7
	8. Amfetamina	1	2	3	4	5	6	7
	9. Ekstazy,	1	2	3	4	5	6	7
	10. GHB	1	2	3	4	5	6	7
	11. Relevin	1	2	3	4	5	6	7
	12. Grzyby halucynogenne	1	2	3	4	5	6	7
	13. Polska heroina (kompot)	1	2	3	4	5	6	7
U11.	Czy ktoś z twoich najbliższych znajomych lub rodziny ma problem z alkoholem?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem 4. Odmowa odpowiedzi						
U12.	Czy ktoś z twoich najbliższych znajomych lub rodziny ma problem z narkotykami?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem 4. Odmowa odpowiedzi						
U13.	Na ile zgadzasz się z poszczególnymi sądami? Proszę ocenić zgodność na skali 5-cio stopniowej gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam a 5 zdecydowanie się zgadzam	1. Łatwo nawiązuję kontakty z innymi osobami		1 2 3 4 5				
		2. Jestem osobą cichą i ciężko mi walczyć o swoje		1 2 3 4 5				
		3. Potrafię załatwić każdą sprawę		1 2 3 4 5				

A teraz kilka pytań odnośnie przyszłej lub obecnie wykonywanej przez ciebie pracy

P1.	Proszę powiedzieć na ile zgadzasz się z następującymi stwierdzeniami? Proszę ocenić zgodność na skali 5-cio stopniowej gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam a 5 zdecydowanie się zgadzam 6. Nie wiem, trudno powiedzieć	1. Czuję, że nie mam żadnych szans na znalezienie pracy zgodnej z moim kwalifikacjami	1 2 3 4 5	6
		2. Podjąłby się każdej pracy, byle byłaby dobrze płatna	1 2 3 4 5	6
		3. Podjąłbym się pracy w innym zawodzie, gdybym miał możliwość odbycia szkolenia zawodowego	1 2 3 4 5	6
		4. Bez problemu mógłbym znaleźć pracę odpowiadającą moim kwalifikacjom	1 2 3 4 5	6
P2.	Jak myślisz jakie czynniki wpływają <u>najsilniej</u> na trudności w znalezieniu pracy? Proszę wskazać maksymalnie <u>dwa</u>.	1. Brak wiary w swoje siły, obawa że w pracy sobie nie poradzi 2. Sytuacja gospodarcza kraju 3. Choroba, niepełnosprawność 4. Brak miejsc pracy w danym zawodzie i wykształceniu 5. Brak pracy z satysfakcjonującym wynagrodzeniem (niska płaca) 6. Brak pracy w pobliżu miejsca zamieszkania, konieczność dojeżdżania 7. Brak odpowiednich kwalifikacji 8. Brak chęci do podjęcia pracy 9. Nieodpowiednio dobrany zawód 10. Brak czasu 11. Zasiłek dla bezrobotnych w wysokości równej najniższemu wynagrodzeniu 12. Coś innego		
P3.	Ile zawodów do chwili obecnej wykonywałeś(aś)?	Wpisz liczbę: Jeżeli jeszcze nigdy nie pracowałeś wpisz 0		
P4.	U ilu pracodawców podejmowałeś jakąkolwiek pracę?	Wpisz liczbę: Jeżeli jeszcze nigdy nie pracowałeś wpisz 0		
P5.	Jakich form zatrudnienia doświadczyłeś(aś) w swoim życiu?		Tak	Nie
		1. Umowa o pracę na czas określony	1	2
		2. Umowa o pracę na czas nieokreślony	1	2
		3. Umowa zlecenie lub umowa o dzieło	1	2
		4. Samozatrudnienie, działalność gospodarcza	1	2
		5. Praca bez umowy	1	2
P6.	Czy kiedykolwiek podjąłeś się wykonywania pracy bez podpisania żadnej umowy?	1. Tak 2. Nie 3. Odmowa odpowiedzi		
P7.	Czy w swoim najbliższym otoczeniu spotykasz się z sytuacją, że osoby podejmują pracę bez podpisywania żadnej umowy („na czarno”)?	1. Tak – bardzo często 2. Tak – od czasu do czasu 3. Nie, w moim najbliższym otoczeniu nie miałem kontaktu z takimi sytuacjami 4. Odmowa odpowiedzi 5. Nie wiem		
P8.	Jak oceniasz taką sytuację, gdy ktoś podejmuje się wykonywania pracy bez umowy?	1. Nie ma nic nagannego w takiej sytuacji 2. Raczej nie mam nic przeciwko, choć jest to niezgodne z prawem 3. Choć jest to działanie niedopuszczalne, to w trudnych życiowych sytuacjach można to usprawiedliwić 4. Sytuacja ta jest absolutnie niedopuszczalna, to łamanie prawa 5. Nie mam zdania 6. Odmowa odpowiedzi		
P9.	Za jaką minimalną kwotą miesięcznie zdecydował(a)byś się podjąć pracę?	Wpisz kwotę netto (na rękę):		

A teraz kilka pytań o twój przyszły lub obecny zawód

Z8.	Czy miałe(a)ś możliwość odbycia stażu zawodowego, przygotowania zawodowego lub praktyki?	1. Tak 2. Nie → przejdź do pytania Z4 3. Nie pamiętam → przejdź do pytania Z4
Z9.	Czy wzięłeś w nim udział?	1. Tak → przejdź do pytania Z4 2. Nie
Z10.	Dlaczego nie?	
Z11.	Proszę powiedzieć które z określeń odnoszących się do planów zawodowych na przyszłość, najlepiej oddaje twoją sytuację?	1. Pragnę utrzymać swoją obecną pracę w takim samym zakresie, nic nie chcę zmieniać 2. Pragnę się doskonalić i podnosić kwalifikacje w ramach swojego zawodu 3. Myślę o przekwalifikowaniu i zmianie zawodu 4. Pragnę kontynuować naukę 5. Pragnę znaleźć pracę w swoim zawodzie 6. Pragnę znaleźć pracę w jakimkolwiek zawodzie 7. Żadne z powyższych 8. Nie wiem, trudno powiedzieć
Z12.	Gdyby wszystko było możliwe, to w jakim zawodzie i u jakiego pracodawcy chciał(a)byś pracować po zakończeniu nauki?	Zawód: 1. Prywatna firma 2. Państwowa firma 3. Własna firma 4. Instytucja budżetowa – państwowa 5. Instytucja samorządowa 6. Inne jakie.....
Z13.	Proszę powiedzieć na jakim poziomie oceniasz swoje obecne kwalifikacje zawodowe?	1. Bardzo nisko – 10. bardzo wysoko 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Z14.	Jak oceniasz szanse znalezienia pracy w zawodzie do którego się przygotowujesz?	1. Zdecydowanie duża szansa – bez problemu znajdę pracę 2. Duża szansa – znajdę pracę ale będę musiał trochę się postarać 3. Mała szansa – będzie bardzo trudno znaleźć pracę 4. Brak szansy – nie znajdę pracy w tym zawodzie 5. Nie wiem

Styl życia

S1.	Czy któryś z twoich rodziców pobierał kiedykolwiek zasiłek dla bezrobotnych?	1. Tak – tylko matka 2. Tak – tylko ojciec 3. Tak – obydwójce 4. Nie 5. Nie wiem, nie pamiętam
S2.	Czy twoi rodzice pobierali lub nadal pobierają jakieś zasiłki społeczne?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem
S3.	Kiedy ostatnio byłeś na wakacjach, poza miejsce swojego zamieszkania?	90. W czasie ostatniego roku (Wpisz liczbę lat) temu 91. Bardzo dawno temu i nie pamiętam kiedy to było 92. Nigdy nie byłem na wakacjach
S4.	Czy masz hobby, pasję, której oddajesz się w wolnym czasie?	Wpisz: 1. Nie mam wolnego czasu 2. Nie mam

S5.	Jak uważasz, jakie są najważniejsze warunki udanego życia? Wskaż trzy najważniejsze twoim zdaniem warunki	1. Pieniądze, 2. Dzieci, 3. Udane małżeństwo, 4. Praca, 5. Przyjaciele, 6. Opatrzność, Bóg, 7. Pogoda ducha, 8. optymizm, 9. Uczciwość, 10. Życzliwość i szacunek otoczenia, 11. Wolność, swoboda, 12. Zdrowie, 13. Wykształcenie, 14. Silny charakter
S6.	Czy w ciągu ostatnich dwóch lat zdarzyło się, że angażowałeś się w działania na rzecz społeczności lokalnej (gminy, osiedla, miejscowości, w najbliższym sąsiedztwie)?	1. Tak 2. Nie
S7.	Czy jesteś członkiem jakichś organizacji, stowarzyszeń, partii, komitetów, rad, grup religijnych, związków lub kół?	1. TAK, jednej 2. TAK, dwóch 3. TAK, trzech lub więcej 4. NIE
S8.	Czy uprawiasz aktywnie sport?	1. Tak 2. Nie → przejdź do pytania S10
S9.	Proszę wskazać dyscyplinę.	
S10.	Obok wymienione są różne zachowania. Jedne z nich mogą dotyczyć bezpośrednio ciebie samego, a inne tylko innych ludzi. Proszę powiedzieć, które z poniższych zachowań osobiście cię obchodzą, a które nie? Odpowiedzi prosimy udzielić posługując się wartościami od 1 do 5 gdzie: 1 – W OGÓLE MNIE NIE OBCHODZI 2 – MAŁO MNIE OBCHODZI 3 – TROCHĘ MNIE OBCHODZI 4 – BARDZO MNIE OBCHODZI 5 – TRUDNO POWIEDZIEĆ	ktoś płaci podatki mniejsze niż powinien 1 2 3 4 5 ktoś unika płacenia za korzystanie z transportu publicznego (np. autobusów, pociągów) 1 2 3 4 5 komuś udaje się nie płacić za światło 1 2 3 4 5 ktoś pobiera niesłusznie zasiłek dla bezrobotnych 1 2 3 4 5 ktoś nie płaci (choć może) czynszu za mieszkanie 1 2 3 4 5 ktoś sprowadza towary z zagranicy i nie płaci cła 1 2 3 4 5

Na koniec kilka pytań dotyczących oczekiwania pomocy i wsparcia – jeżeli uważasz, że któreś pytania nie dotyczą twojej sytuacji w tej chwili proszę je ominąć.

O1.	Czy oczekujesz pomocy i doradztwa w poszukiwaniu pracy?	1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Ani nie, ani tak 4. Raczej nie 5. Zdecydowanie nie 6. Trudno powiedzieć
O2.	Na czym miałyby ta pomoc polegać?	1. Finansowa 2. Pomoc w znalezieniu konkretnego szkolenia, kursu, itp. 3. Pomoc w znalezieniu konkretnej oferty pracy 4. Pomoc psychologa, wsparcie od innych ludzi 5. Inna:
O3.	Jeżeli pomoc ma polegać na wsparciu finansowym, to na co te środki należy przede	1. dentystę, usługi stomatologiczne 2. bilety na komunikację miejską w poszukiwaniu pracy 3. bezpłatny dojazd do urzędu pracy 4. żywienia

	wszystkim przeznaczyć? Proszę wskazać najważniejsze dwa cele	5. wyposażenie mieszkania 6. podjęcie nauki 7. przekwalifikowanie zawodowe 8. kontynuowanie nauki 9. doradztwo zawodowe 10. dodatkowe szkolenia 11. inne 12. nie wiem
O4.	Czy oczekujesz pomocy innej niż finansowa? Np. psychologicznej, towarzyskiej itp.	1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Ani nie, ani tak 4. Raczej nie 5. Zdecydowanie nie 6. Trudno powiedzieć
O5.	O jakich formach udzielania pomocy osobom w trudnych sytuacjach życiowych słyszałeś na terenie Nowego Sącza?	
O6.	Gdybyś znalazł się w sytuacji bardzo trudnej to w jakiej organizacji przede wszystkim szukałbyś pomocy?	
O7.	Gdzie można znaleźć jakieś informacje o <u>szkoleniach</u> pomagających w podjęciu pracy?	1. W prasie 2. W telewizji 3. W radiu 4. W Urzędzie Wojewódzkim 5. W Urzędzie Pracy 6. W organizacjach pozarządowych 7. W innym miejscu (gdzie?).....
O8.	Gdzie można znaleźć pomoc w poszukiwaniu <u>konkretnej pracy</u> ?	1. W prasie 2. W telewizji 3. W radiu 4. W Urzędzie Wojewódzkim 5. W Urzędzie Pracy 6. W organizacjach pozarządowych 7. W innym miejscu (gdzie?)

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi.

Teraz proszę sprawdzić kompletność wypełnionej ankiety a następnie oddaj ją prowadzącemu badanie.

Jeżeli chcesz na koniec jeszcze coś dodać, to wpisz to tutaj: